Programació didàctica

Departament d'Orientació

Curs 2026-2027

ies llompart

1. Introducció

1.1. Marc normatiu

La present programació didàctica del departament s'elabora d'acord amb el marc legal vigent a les Illes Balears, que estableix les directrius per a l'organització i desenvolupament del currículum en les etapes d'educació secundària obligatòria i batxillerat.

Per a l'ESO, es pren com a referència el Decret 42/2025, de 14 de febrer, pel qual s'estableix l'ordenació dels ensenyaments de l'educació secundària obligatòria a les Illes Balears, especialment el seu article 40 relatiu a les programacions didàctiques.

Per al Batxillerat, la referència normativa és el Decret 43/2025, de 14 de febrer, que regula el currículum d'aquesta etapa educativa, i en particular l'article 44 sobre les programacions didàctiques.

A més, es té en compte la Llei 1/2022, de 8 de març, d'educació de les Illes Balears, que estableix el dret de les famílies a conèixer les programacions i els criteris d'avaluació, així com altres normatives estatals i autonòmiques que resultin d'aplicació.

1.2. Relació amb el PEC i la PGA

La programació didàctica del departament s'insereix en el marc global del Projecte educatiu de centre (PEC), del qual assumeix els principis pedagògics, els valors educatius i les línies d'actuació prioritàries. D'aquesta manera, les programacions garanteixen la coherència amb la identitat del centre i contribueixen a la consecució dels seus objectius estratègics.

Alhora, les programacions didàctiques formen part de la Programació general anual (PGA), que concreta cada curs escolar les línies d'actuació del centre. En aquest sentit, constitueixen un instrument operatiu que dona unitat i continuïtat al treball del professorat, assegurant la coherència entre les diferents matèries i cursos i facilitant la coordinació entre els docents del departament i amb la resta d'equips docents.

1.3. Objectius generals del departament

Objectius generals del departament d'orientació en l'àmbit científic

1. Fomentar el desenvolupament integral de l'alumnat mitjançant el suport emocional, social i acadèmic.

Desenvolupar les habilitats i competències personals i socials per facilitar un aprenentatge significatiu i el benestar emocional.

2. Potenciar les competències científiques i tecnològiques, afavorint l'interès i la motivació per les ciències.
   Estimular l'esperit crític, la curiositat i la capacitat d'investigació científica per promoure un aprenentatge actiu i autònom.

3. Orientar l'alumnat en la presa de decisions acadèmiques i professionals vinculades a l'àmbit científic.
   Proporcionar eines i recursos perquè els estudiants coneguin les seves aptituds, interessos i possibilitats de futur en l'àmbit científic i tecnològic.

4. Afavorir la inclusió i l'atenció a la diversitat en l'àmbit científic.
   Garantir l'accés igualitari als continguts i metodologies científiques, adaptant els processos a les necessitats específiques de l'alumnat.

5. Promoure la col·laboració interdisciplinària entre el departament d'orientació i els altres departaments, especialment els de ciències, per garantir una atenció integral.Fomentar el treball en equip per crear un entorn educatiu que afavoreix el desenvolupament competencial i personal dels alumnes.

2. Programacions per etapes, cursos i matèries

2.1. Tercer d'ESO

2.1.1. Àmbit Científic Tecnològic

Segons el referència al Decret 42/2025 de les Illes Balears, i en la normativa per a les programacions didàctiques, aquí teniu una proposta per a l'àmbit CientificoTècnic del Programa de Diversificació Curricular (PDC) per a 3r i 4t d'ESO.

L'àmbit CientificoTècnic integra els sabers bàsics de Matemàtiques, Física i Química, Biologia i Tecnologia. La programació s'enfoca a ser interdisciplinària.

Competències específiques
L'àmbit es centra en l'aplicació pràctica de les ciències i la tecnologia, combinant elements de Biologia i Geologia, Física i Química, Matemàtiques i Tecnologia. Les competències específiques s'alineen amb les de les matèries troncals, però amb un enfocament més global i interdisciplinari. • Pensament Científic i Resolució de Problemes: Aplicar el mètode científic per a la resolució de problemes de la vida quotidiana, incloent-hi la formulació d'hipòtesis, el disseny d'experiments, l'anàlisi de dades i l'extracció de conclusions. • Coneixement i Aplicació de les Lleis de la Natura: Comprendre i aplicar els principis fonamentals de la física i la química (forces, canvis d'estat, reaccions químiques) i de la biologia (cèl·lula, genètica, evolució) en contextos tecnològics i ambientals. • Pensament Computacional i Robòtica: Desenvolupar solucions tecnològiques i programes informàtics per a reptes pràctics, utilitzant sistemes de control i robòtica. • Modelització i Anàlisi de Dades: Utilitzar les matemàtiques com a eina per a la modelització de situacions reals, l'anàlisi de dades i la presa de decisions fonamentada, amb l'ús de fulls de càlcul i altres eines digitals. • Sostenibilitat i Consum Responsable: Valorar l'impacte de la ciència i la tecnologia en la societat i el medi ambient, fomentant la responsabilitat i el consum sostenible.

Competències específiques:

Biologia

CE1 Interpretar i transmetre informació i dades científiques, argumentant sobre ells i utilitzant diferents formats, per analitzar conceptes i processos de les ciències biològiques i geològiques.

CE2 Identificar, localitzar i seleccionar informació, contrastant-ne la veracitat, organitzant-la i avaluant-la críticament per resoldre preguntes relacionades amb les ciències biològiques i geològiques.

CE3 Planificar i desenvolupar projectes de recerca, seguint els passos de les metodologies científiques i cooperant quan sigui necessari per indagar en aspectes relacionats amb les ciències geològiques i biològiques.

CE4 Utilitzar el raonament i el pensament computacional, analitzant críticament les respostes i solucions i reformulant el procediment, si fos necessari, per resoldre problemes o donar explicació a processos de la vida quotidiana relacionats amb la biologia i la geologia.

CE5 Analitzar els efectes de determinades accions sobre el medi ambient i la salut, basant-se en els fonaments de les ciències biològiques i de la Terra, per promoure i adoptar hàbits que evitin o minimitzin els impactes mediambientals negatius, siguin compatibles amb un desenvolupament sostenible i permetin mantenir i millorar la salut individual i col·lectiva.

CE6 Analitzar els elements d'un paisatge concret valorant-los com a patrimoni natural i utilitzant coneixements sobre geologia i ciències de la Terra per explicar la seva història geològica, proposar accions encaminades a la seva protecció i identificar possibles riscs naturals.

Fisica i Quimica

CE1 Comprendre i relacionar els motius pels quals ocorren els principals fenòmens fisicoquímics de l'entorn, explicant-los en termes de les lleis i teories científiques adequades per resoldre problemes, amb la finalitat d'aplicar-les per millorar la realitat pròxima i la qualitat de vida humana.

CE2 Expressar les observacions realitzades pels alumnes en forma de preguntes, formulant hipòtesis per explicar-les i demostrant aquestes hipòtesis a través de l'experimentació científica, la indagació i la cerca d'evidències, per desenvolupar els

raonaments propis del pensament científic i millorar les destreses en l'ús de les metodologies científiques.

CE3 Manejar amb desimboltura les regles i normes bàsiques de la física i la química en referència al llenguatge de la IUPAC, al llenguatge matemàtic, a l'ús d'unitats de mesura correctes, a l'ús segur del laboratori i a la interpretació i producció de dades i informació en diferents formats i fonts, per reconèixer el caràcter universal i transversal del llenguatge científic i la necessitat d'una comunicació fiable en recerca i ciència entre diferents països i cultures.

CE4 Utilitzar de manera crítica, eficient i segura plataformes digitals i recursos variats, tant per al treball individual com en equip, per fomentar la creativitat, el desenvolupament personal i l'aprenentatge individual i social, mitjançant la consulta d'informació, la creació de materials i la comunicació efectiva en els diferents entorns d'aprenentatge.

CE5 Utilitzar les estratègies pròpies del treball col·laboratiu que permetin potenciar el creixement entre iguals com a base emprenedora d'una comunitat científica crítica, ètica i eficient, per comprendre la importància de la ciència en la millora de la societat, les aplicacions i repercussions dels avanços científics, la preservació de la salut i la conservació sostenible del medi ambient.

CE6 Comprendre i valorar la ciència com una construcció col·lectiva en continu canvi i evolució, en la qual no sols participen les persones que s'hi dediquen, sinó que també requereix d'una interacció amb la resta de la societat, per obtenir resultats que repercuteixin en l'avançament tecnològic, econòmic, ambiental i social.

Matemàtiques

CE1 Interpretar, modelitzar i resoldre problemes de la vida quotidiana i propis de les matemàtiques, aplicant diferents estratègies i formes de raonament, per explorar diferents maneres de conducta i obtenir possibles solucions.

CE2 Analitzar les solucions d'un problema usant diferents tècniques i eines, avaluant les respostes obtingudes, per verificar-ne la validesa i idoneïtat des d'un punt de vista matemàtic i la repercussió global.

CE3 Formular i comprovar conjectures senzilles o plantejar problemes de manera autònoma, reconeixent el valor del raonament i l'argumentació, per generar nou coneixement.

CE4 Utilitzar els principis del pensament computacional organitzant dades, descomponent en parts, reconeixement patrons, interpretant, modificant i creant algorismes per modelitzar situacions i resoldre problemes de manera eficaç.

CE5 Reconèixer i utilitzar connexions entre els diferents elements matemàtics interconnectant conceptes i procediments per desenvolupar una visió de les matemàtiques com un tot integrat.

CE6 Identificar les matemàtiques implicades en altres matèries i en situacions reals, susceptibles de ser tractades en termes matemàtics, interrelacionant conceptes i procediments per aplicar-les en situacions diverses.

CE7 Representar, de manera individual i col·lectiva, conceptes, procediments, informació i resultats matemàtics usant diferents tecnologies, per visualitzar idees i estructurar processos matemàtics.

CE8 Comunicar de manera individual i col·lectiva conceptes, procediments i arguments matemàtics usant llenguatge oral, escrit o gràfic, utilitzant la terminologia matemàtica apropiada, per donar significat i coherència a les idees matemàtiques.

CE9 Desenvolupar destreses personals, identificant i gestionant emocions, posant en pràcticaestratègies d'acceptació de l'error com a part del procés d'aprenentatge i adaptant-se davant situacions d'incertesa, per millorar la perseverança en la consecució d'objectius i el gaudi en l'aprenentatge de les matemàtiques.

CE10 Desenvolupar destreses socials reconeixement i respectant les emocions i experiències dels altres, participant activament i reflexivament en projectes en equips heterogenis amb rols assignats per construir una identitat positiva com a estudiant de matemàtiques,fomentar el benestar personal i grupal, i crear relacions saludables.

Tecnologia

CE1 Identificar i proposar problemes tecnològics amb iniciativa i creativitat, estudiant les necessitats de l'entorn pròxim i aplicant estratègies i processos col·laboratius i iteratius relatius a projectes, per idear i planificar solucions de manera eficient, accessible, sostenible i innovadora.

CE2 Aplicar de manera apropiada i segura diferents tècniques i coneixements interdisciplinaris, utilitzant procediments i recursos tecnològics i analitzant el cicle de vida de productes per fabricar solucions tecnològiques accessibles i sostenibles que donin resposta a necessitats plantejades.

CE3 Expressar, comunicar i difondre idees, propostes o solucions tecnològiques en diferents fòrums de manera efectiva, usant un llenguatge inclusiu i no sexista, emprant els recursos disponibles i aplicant els elements i tècniques necessàries per intercanviar la informació de manera responsable i fomentar el treball en equip.

CE4 Desenvolupar solucions automatitzades a problemes plantejats aplicant els coneixements necessaris i incorporant tecnologies emergents per dissenyar i construir sistemes de control programables i robòtics.

CE5 Aprofitar i emprar de manera responsable les possibilitats de les eines digitals, adaptant les a les seves necessitats, configurant-les i aplicant coneixements interdisciplinaris per a la resolució de tasques d'una manera més eficient.

CE6 Analitzar processos tecnològics, tenint-ne en compte l'impacte en la societat i l'entorn i aplicant criteris de sostenibilitat i accessibilitat, per fer un ús ètic i responsable, des del punt de vista ecològic i social, de la tecnologia.

Sabers bàsics seqüenciats i temporalització
Aquest àmbit es treballarà de manera integrada, connectant els conceptes de les diferents matèries. Biologia PROJECTE CIENTÍFIC - El mètode científic. Hipòtesis, preguntes i conjectures: plantejament amb perspectiva científica. - Fonts fidedignes de recerca d'informació científica. Reconeixement i ús. - Estratègies per a la recerca d'informació, col·laboració entre companys i la comunicació de processos, resultats i idees científiques. - L'experimentació i el treball de camp per donar resposta a qüestions científiques. - Ús d'instruments i espais d'experimentació de manera adequada. - Modelat com a mètode de representació i comprensió de processos o elements de la naturalesa. - Mètodes d'observació i presa de dades de fenòmens naturals. - Mètodes d'anàlisi de resultats: correlació i causalitat. - La tasca científica i dels científics: algunes aportacions en els camps de la biologia i la geologia. El paper de la dona en la ciència. GEOLOGIA - La Terra a l'Univers i al Sistema Solar. - Estructura bàsica de la geosfera: escorça, mantell i nucli. - Conceptes de geoelement, mineral i roca: relació entre ells, característiques i propietats.

- Estratègies de classificació de les roques: sedimentàries, metamòrfiques i ígnies. El cicle de les roques.

- Minerals i roques rellevants de l'entorn.

- Identificació de minerals i roques: ús de claus dicotòmiques.

- Usos de minerals i roques en la fabricació de materials i objectes quotidians.

LA CÈL·LULA

- La cèl·lula com a unitat estructural i funcional dels éssers vius.

- Classificació de les cèl·lules: procariota, animal i vegetal. Estructura bàsica i principals diferències entre elles.

- Estructura de la cèl·lula eucariota animal i funcions dels seus orgànuls.

- Preparació, observació i comparació de mostres microscòpiques.

ÉSSERS VIUS

- Concepte d'ésser viu.

- Classificació dels éssers vius en cinc regnes. Característiques diferencials de cada regne.

- Sistema de classificació dins cadascun dels regnes: els principals grups taxonòmics.

- Concepte d'espècie.

- Espècies de l'entorn. Conceptes d'espècie: autòctona, endèmica, introduïda, invasora.

- Estratègies d'observació, mètodes d'identificació i classificació de les espècies (guies, claus dicotòmiques, eines digitals, etc.).

- Els animals com a éssers que senten: semblances i diferències amb els ésser que no senten.

ECOLOGIA I SOSTENIBILITAT

- Concepte d'ecosistema i components biòtics i abiòtics.

- Relacions que s'estableixen entre els components biòtics de l'ecosistema: intraespecífiques i interespecífiques.

- Ecosistemes de l'entorn.

- Concepte de biodiversitat. La importància de la conservació dels ecosistemes i la biodiversitat.

- Conceptes d'atmosfera i hidrosfera. Funcions. Procés de formació de l'atmosfera i la hidrosfera i el seu paper fonamental en l'aparició i l'evolució de la vida.

- Estructura de l'atmosfera.

- Interaccions entre l'atmosfera, hidrosfera, geosfera i biosfera. El seu paper en l'edafogènesi. Importància per a la vida.

- Contaminació atmosfèrica i canvi climàtic. Causes i conseqüències sobre els ecosistemes.

- Cicle de l'aigua. Escassetat i contaminació de l'aigua.

- Formació del sòl i modelatge del relleu. Intervenció de la geosfera, l'atmosfera, la hidrosfera i la biosfera. Funcions del sòl.

- La relació entre la salut mediambiental, humana i d'altres éssers vius: una sola salut.

- Hàbits sostenibles envers el medi ambient i la salut humana. Implantació d'un model de desenvolupament sostenible.

COS HUMÀ

- Funció de nutrició. Importància i aparells que hi intervenen i participació de cadascun.

- Anatomia i fisiologia bàsiques dels aparells digestiu, respiratori, circulatori, urinari i altres òrgans excretors.

- Funció de reproducció. Anatomia i fisiologia bàsiques dels aparells reproductors masculí i femení.

- Funció de relació: receptors sensorials, centres de coordinació, òrgans efectors. Principals diferències entre el sistema nerviós i l'endocrí.

- Relació entre els principals sistemes i aparells de l'organisme implicats en les funcions de nutrició, relació i reproducció mitjançant l'aplicació de coneixements de fisiologia i anatomia.

HÀBITS SALUDABLES

- Concepte de salut segons l'Organització Mundial de la Salut (OMS).

- Hàbits saludables i la seva importància en la conservació de la salut física, mental i social.

- Característiques, elements i importància d'una dieta saludable.

- Conceptes de sexe i sexualitat: importància del respecte cap a la llibertat, la diversitat sexual i la igualtat de gènere, dins d'una educació sexual integral com a part d'un desenvolupament harmònic.

- Educació afectivosexual des de la perspectiva de la igualtat entre persones i el respecte a la diversitat sexual. Assertivitat, cura del cos i pràctiques sexuals responsables. Prevenció de malalties de transmissió sexual i d'embarassos no desitjats: ús adequat de mètodes.

- Drogues legals i il·legals: efectes perjudicials sobre la salut dels consumidors i del seu entorn més pròxim.

SALUT I MALALTIA

- Concepte de malaltia segons la OMS.

- Principals diferències entre malaltia infecciosa i no infecciosa. Diferenciació segons la seva etiologia.

- Mesures de prevenció i tractament de les malalties infeccioses en funció del seu agent causal. Importància de l'ús adequat d'antibiòtics.

- Importància de la vacunació en la prevenció de malalties i en la millora de la qualitat de vida humana.

- Les barreres de l'organisme davant de patògens: mecàniques, estructurals, bioquímiques i biològiques.

- Mecanismes de defensa de l'organisme enfront d'agents patògens: barreres i sistema immunitari. Prevenció i superació de malalties infeccioses.

- Els trasplantaments i la importància de la donació d'òrgans.

Física i Química

LES DESTRESES CIENTÍFIQUES BÀSIQUES

- Metodologies pròpies de la recerca científica: el mètode científic. Identificació i formulació de qüestions, elaboració d'hipòtesi i la seva comprovació experimental.

- Treball experimental i projectes de recerca aplicats a la indagació, la deducció, la cerca d'evidències i el raonament logicomatemàtic per obtenir solucions a problemes proposats.

- Entorns i recursos d'aprenentatge científic. Material de laboratori, substàncies i instruments de mesura i eines tecnològiques. Aplicació al laboratori, en entorns reals o virtuals.

- Normes d'ús dels espais de ciència per protegir la salut pròpia i dels altres, la seguretat a internet i el respecte pel medi ambient.

- Llenguatge científic: Unitats del Sistema Internacional i els seus símbols. Eines matemàtiques bàsiques. Canvis d'unitats, utilització de factors de conversió.

- Eines matemàtiques per a diferents situacions i utilització de la calculadora científica.

- Interpretació i producció d'informes de laboratori o d'investigació en diferents formats que incloguin conclusions sobre la importància de la ciència per a la millora de la societat.

- Valoració de la ciència: importància de la cultura científica i el paper dels científics i de les científiques en els grans avenços de la física i la química per a la millora de la societat.

LA MATÈRIA

- Teoria cineticomolecular: aplicació a observacions sobre la matèria per explicar-ne les propietats (els estats d'agregació, els canvis d'estat i les mescles homogènies i heterogènies).

- Experiments relacionats amb els sistemes materials: propietats, composició i classificació.

- Estructura atòmica: desenvolupament històric dels models atòmics. Ordenació dels elements a la taula periòdica. Propietats dels isòtops.

- Principals composts químics: la seva formació, propietats físiques i químiques i les seves aplicacions. Massa atòmica i massa molar.

- Formulació i nomenclatura: denominació de substàncies simples, ions monoatòmics i composts químics binaris d'acord amb les normes de la IUPAC.

L'ENERGIA

- L'energia: propietats i manifestacions que la descriuen com la causa de tots els processos de canvi.

- Ús domèstic i industrial de l'energia: disseny i comprovació mitjançant experiments d'hipòtesis relacionades amb les formes d'energia i les seves transformacions.

- L'energia. Les diferents fonts i valoració de les energies renovables sobre les no renovables com a millora en la sostenibilitat i el medi ambient.

- Efectes de la calor sobre la matèria: anàlisi dels efectes i aplicació dels efectes a les situacions quotidianes.

- Electricitat: causes, electricitat estàtica, circuits elèctrics i obtenció d'energia elèctrica. Valoració de la necessitat d'estalviar energia elèctrica i la conservació del medi ambient.

LA INTERACCIÓ

- Cinemàtica: moviments senzills formulant hipòtesis sobre valors futurs. Càlculs numèrics de velocitat i acceleració. Interpretació i producció de gràfics i resolució de problemes matemàtics quotidians.

- Les forces com a causa del moviment (lleis de Newton) o de les deformacions (llei de Hooke). Resolució de problemes quotidians i d'altres aplicats a la seguretat viària de manera matemàtica o experimental. Predicció dels seus efectes damunt els cossos.

Aplicació de les lleis de Newton: observació de situacions quotidianes o de laboratori, que permeten entendre com es comporten els sistemes materials davant l'acció de les forces i predir-ne els efectes en situacions quotidianes i de seguretat viària.

- Fenòmens gravitatoris, elèctrics i magnètics a partir d'experiments senzills i la seva relació amb les forces de la naturalesa.

EL CANVI

- Els sistemes materials: anàlisi dels diferents tipus de canvis (físics o químics) que experimenta la matèria i la relació amb les causes que els produeixen.

- Interpretació a nivell de partícules en els distints tipus de canvis químics. Extrapolació a nivell macroscòpic. Relació de la química amb el medi ambient, la tecnologia i la societat.

- Llei de conservació de la massa i lleis de les proporcions definides: aplicació a evidències experimentals que validen el model atòmic-molecular de la matèria.

- Factors que afecten a les reaccions químiques: temperatura, grau de divisió, concentració, ús de catalitzadors, etc. Importància de les reaccions químiques amb la resolució d'alguns problemes actuals.

Matemàtiques

Sabers bàsics seleccionats al tercer curs

SENTIT NUMÈRIC

- Aplicació de tècniques senzilles de combinatòria per realitzar recomptes sistemàtics en la resolució de problemes i situacions de la vida quotidiana.

- Adaptació del comptatge a la grandària dels nombres en problemes de la vida quotidiana.

- Expressió de nombres grans i petits en notació científica. Ús de la calculadora.

- Ús de nombres enters, decimals, fraccionaris en l'expressió de quantitats en contexts de la vida quotidiana.

- Realització d'estimacions amb la precisió requerida.

- Introducció al concepte d'error associat a l'arrodoniment d'un nombre decimal: concepte de xifres significatives i càlcul dels errors absolut i relatiu.

- Intervals numèrics i representació sobre la recta real.

- Obtenció de la fracció generatriu corresponent als diferents tipus de nombres decimals.

- Arrels en l'expressió de quantitats en contexts de la vida quotidiana.

- Percentatges majors que 100 i menors que 1: interpretació i aplicació en la resolució de problemes.

- Càlculs de manera eficient amb nombres naturals, enters, fraccionaris i decimals tant mentalment com de manera manual, amb calculadora o full de càlcul.

- Jerarquia de les operacions.

- Estratègies de càlcul mental amb nombres fraccionaris i decimals.

- Potències de nombres enters i fraccionaris amb exponent enter. Significat, operacions i ús.

- Ús de les operacions de les potències per simplificar càlculs o reduir expressions.

- Operacions amb nombres expressats en notació científica en situacions contextualitzades. Ús de la calculadora.

- Relació inversa entre elevar al quadrat i extreure l'arrel quadrada.

- Reconeixement i ús adequat de les operacions amb nombres enters, fraccionaris i decimals en situacions contextualitzades.

- Utilització de les relacions inverses entre les operacions en la simplificació i la resolució de problemes.

- Selecció de la representació més adequada, com també de les unitats òptimes, per a una mateixa quantitat en cada situació o problema.

- Raons i proporcions: comprensió i representació de relacions quantitatives.

- Situacions de proporcionalitat en diferents contexts: anàlisi i desenvolupament de mètodes per a la resolució de problemes (augments i disminucions percentuals, rebaixes i increments de preus, impostos, escales, canvis de divises, velocitat i temps, etc.).

- Repartiments directa i inversament proporcionals. Utilitat, càlcul i aplicació a la resolució de problemes en diversos contexts.

- Proporcionalitat composta.

- Mètodes per a la presa de decisions de consum responsable ateses les relacions qualitat-preu i el valor-preu en contexts quotidians. Selecció del mètode més adequat en funció del context.

- Dipòsits bancaris a tipus d'interès i termini fixe: utilitat econòmica i càlcul del rendiment. Problemes d'interès simple i compost.

- Consulta de fonts de dades institucionals per a l'obtenció de dades econòmiques, sigui en forma de taules o gràfics.

SENTIT DE LA MESURA

- Estratègies d'elecció de les unitats i operacions adequades en problemes senzills que impliquin mesura.

- Aplicació de les principals fórmules per obtenir longituds, àrees i volums en figures planes i tridimensionals compostes mitjançant la descomposició en figures simples. Resolució de problemes geomètrics diversos.

- Representació d'objectes geomètrics amb propietats fixades, com les longituds dels costats o les mesures dels angles.

- Representacions planes d'objectes tridimensionals en la visualització i resolució de problemes d'àrees.

- La probabilitat com a mesura associada a la incertesa d'experiments aleatoris.

- Estimació dels errors associats a un procés de mesura.

SENTIT ESPACIAL

- Construcció de figures geomètriques amb eines manipulatives.

- Raó de semblança. Escales. Relació entre longituds, àrees i volums de figures semblants.

- Polígons irregulars i composts.

- Poliedres, poliedres regulars. Vèrtexs, arestes i cares. Teorema d'Euler.

- Plans de simetria en els poliedres.

- L'esfera. Interseccions de plans i esferes.

- Relacions geomètriques com la congruència, semblança i relació pitagòrica en figures tridimensionals: identificació i aplicació.

- Construcció de figures geomètriques amb eines digitals (programes de geometria dinàmica, realitat augmentada...).

- Anàlisi de transformacions elementals com girs, translacions i simetries en situacions diverses emprant eines tecnològiques i/o manipulatives.

- Modelització geomètrica: relacions numèriques i algebraiques en la resolució de problemes.

- Relacions geomètriques en contextos matemàtics i no matemàtics (art, ciència, vida quotidiana...).

SENTIT ALGEBRAIC

- Patrons, pautes i regularitats: observació i determinació de la regla de formació en casos senzills.

- Fórmules i termes generals: obtenció mitjançant l'observació de pautes i regularitats senzilles i la seva generalització.

- Successions numèriques. Progressions aritmètiques i geomètriques. Terme general. Càlcul de la suma d'un nombre finit de termes i infinit quan procedeixi.

- Successions recurrents. Obtenció de la forma recurrent.

- Modelització de situacions de la vida quotidiana emprant representacions matemàtiques i el llenguatge algebraic.

- Estratègies de deducció de conclusions raonables a partir d'un model matemàtic.

- Monomi, binomi i polinomi. Conceptes de grau, coeficient i terme independent.

- Valor numèric d'una expressió algebraica per a diversos valors de les seves variables.

- Operacions amb polinomis: suma, resta, multiplicació i divisió.

- Factor comú. Identitats notables.

- Introducció a la simplificació de fraccions algebraiques.

- Identificació i aplicació de l'equivalència d'expressions algebraiques a la resolució d'equacions lineals i quadràtiques amb una incògnita i de problemes.

- Resolució d'equacions de primer grau amb una incògnita.

- Relacions quadràtiques en situacions de la vida quotidiana o matemàticament rellevants: expressió mitjançant àlgebra simbòlica.

- Resolució d'equacions de segon grau senzilles: completes i incompletes, amb una incògnita.

- Estratègies de cerca de solucions d'equacions lineals, de sistemes d'equacions lineals i equacions quadràtiques en situacions de la vida quotidiana.

- Sistemes de dues equacions lineals amb dues incògnites. Mètodes de resolució: igualació, substitució, reducció i mètode gràfic.

- Equacions lineals, quadràtiques i sistemes d'equacions lineals: resolució mitjançant l'ús de la tecnologia.

- Resolució d'equacions senzilles de grau superior a dos.

- Comprensió del concepte de funció davant un altre tipus de relació entre variables. Estudi d'algunes de les característiques d'una funció (creixement, continuïtat, punts de tall amb els eixos, màxims i mínims relatius, etc.).

- Càlcul, interpretació i identificació del pendent d'una recta i de l'ordenada en l'origen.

- Representació d'una recta a partir de la seva equació i obtenció de l'equació algebraica de la mateixa a partir de la seva gràfica.

- Identificació i representació de situacions descrites mitjançant funcions quadràtiques. Càlcul del vèrtex i aplicació a la resolució de problemes senzills, com el tir parabòlic.

- Estudi de les relacions lineals i quadràtiques: identificació i comparació de diferents maneres de representació (taules, gràfics o expressions algebraiques) i deducció crítica de les seves propietats a partir d'elles.

- Estratègies de deducció de la informació rellevant d'una funció mitjançant l'ús de diferents representacions simbòliques, com també de la seva representació i manipulació digital.

- Estratègies útils en la interpretació, modificació i creació d'algorismes.

- Estratègies de formulació de qüestions susceptibles de ser analitzades mitjançant programes i altres eines.

SENTIT ESTOCÀSTIC

- Quartils, decils i percentils.

- Introducció als mètodes de selecció d'una mostra estadística. Representativitat d'una mostra.

- Taules de freqüències: absoluta, relativa i acumulada. Agrupació de dades en intervals.

- Càlcul de probabilitats mitjançant el concepte de freqüència relativa i la regla de Laplace.

- Gràfiques estadístiques: representació mitjançant diferents tecnologies (calculadora, full de càlcul, aplicacions...) i elecció de la més adequada en cada cas.

- Diagrames de caixa i de bigotis.

- Paràmetres de dispersió: rang, variància i desviació típica. Càlcul, interpretació i propietats.

- Interpretació conjunta de la mitjana i la desviació típica.

- Comparació de dos conjunts de dades senzilles atenent a les mesures de localització i dispersió.

- Anàlisi i interpretació de taules i gràfics estadístics de variables qualitatives, quantitatives discretes i quantitatives contínues en contexts reals.

- Variabilitat: interpretació i càlcul, amb suport tecnològic, de mesures de dispersió en situacions reals.

- Identificació de fenòmens deterministes i aleatoris.

- Determinació de l'espai mostral en experiments aleatoris senzills. Taules i diagrames d'arbre senzills.

- Experiments simples: planificació, realització i anàlisi de la incertesa associada.

- Assignació de probabilitats mitjançant l'experimentació. Concepte de freqüència relativa i regla de Laplace. Resolució de problemes.

- Esdeveniments elementals equiprobables i no equiprobables.

- Freqüència relativa d'un esdeveniment i la seva aproximació a la probabilitat mitjançant la simulació o l'experimentació.

- Permutacions. Factorial d'un nombre.

- Formulació de conjectures sobre el comportament de fenòmens aleatoris senzills i disseny d'experiències per comprovar-les.

- Utilització de la probabilitat per prendre decisions fonamentades en diferents contexts.

- Formulació de qüestions adequades que permetin conèixer les característiques d'interès d'una població.

- Dades rellevants per donar resposta a qüestions plantejades en investigacions estadístiques: presentació de la informació procedent d'una mostra mitjançant eines digitals.

- Estratègies de deducció de conclusions a partir d'una mostra amb la finalitat d'emetre judicis i prendre decisions adequades.

- Implementació d'eines diverses útils en la resolució de situacions estadístiques (diagrames en arbre, taules...).

SENTIT SOCIOAFECTIU

Tecnologia

Sabers bàsics seleccionats per al tercer curs

A. PROCÉS DE RESOLUCIÓ DE PROBLEMES

- Components bàsics de sistemes mecànics, com les màquines simples i els mecanismes de transmissió i transformació.

- Muntatges físics simples dels sistemes mecànics.

- Simuladors digitals en l'experimentació de sistemes mecànics bàsics en diferents condicions. Ús i avaluació.

- Electricitat i electrònica bàsica: muntatge d'esquemes i circuits físics o simulats. Interpretació, càlcul, disseny i aplicació en projectes.

- Components bàsics d'un circuit: generadors, conductors, receptors, elements de maniobra i control, i sistemes de protecció.

- Les magnituds fonamentals: voltatge, intensitat, resistència i potència.

- Circuits en sèrie, en paral·lel i mixts: llei d'Ohm. Resolució.

- La resistència com a receptor. Associació de resistències.

- La mesura de les magnituds elèctriques: el multímetre.

- Actuadors bàsics electrònics com el díode, el condensador o el relé.

- Eines i tècniques de manipulació i mecanitzat de materials en la construcció d'objectes i prototips.

- Tècniques de fabricació digitals.

- Combinació de coneixements de diferents àrees per a la identificació d'oportunitats.

- Emprenedoria, creativitat, perseverança i resiliència en la resolució de problemes des d'una perspectiva interdisciplinar.

B. COMUNICACIÓ I DIFUSIÓ D'IDEES

- Aplicacions CAD per a representacions en 2D d'esquemes, circuits i plànols.

- Aplicacions CAD per a models en 3D d'objectes.

- Eines digitals per la creació de documents tècnics de projectes.

- Eines digitals per la publicació de documents tècnics en diferents formats accessibles a diversos públics.

- Eines digitals per la difusió d'informació multimèdia: plataformes digitals per distribuir contingut multimèdia (imatges, vídeos, etc.) relacionat amb els projectes.

C. PENSAMENT COMPUTACIONAL, PROGRAMACIÓ I ROBÒTICA

- Algorísmia i diagrames de flux. Utilitat, desenvolupament i eficàcia.

- Resolució de problemes senzills mitjançant diagrames de flux.

- Aplicacions informàtiques senzilles per a ordinadors i dispositius mòbils.

- Introducció a la intel·ligència artificial. Realització de tasques d'aprenentatge, raonament i percepció amb sistemes informàtics senzills.

- Sistemes de control programat: muntatge físic i ús de simuladors.

- Programació senzilla de dispositius.

- Internet de les coses. Aplicacions i investigació.

- Fonaments de robòtica.

- Muntatge de robots de manera física o per mitjà de simuladors.

- Control programat de robots de manera física o per mitjà de simuladors.

- Autoconfiança i iniciativa: error, reavaluació i depuració d'errors com a part del procés d'aprenentatge.

D. DIGITALITZACIÓ DE L'ENTORN PERSONAL D'APRENENTATGE

- Eines i plataformes d'aprenentatge, incloses les del centre. Configuració, manteniment i ús crític.

- Plataformes de publicació de continguts audiovisuals.

- Normes de comportament general en les comunicacions per Internet (netiqueta).

- Eines d'edició i creació de continguts (processador de texts, fulls de càlcul, presentacions, infografies, animacions, mapes conceptuals, vídeos...). Instal·lació, configuració i ús responsable.

- Seguretat en la xarxa: amenaces i atacs. Mesures de protecció de dades i d'informació. Benestar digital: pràctiques segures i riscos (ciberassetjament, sextorsió, vulneració de la pròpia imatge i de la intimitat, accés a continguts inadequats, addiccions, etc.).

E. TECNOLOGIA SOSTENIBLE

- Efectes de l'obsolescència programada.

- Impacte del desenvolupament tecnològic en la societat i el medi ambient.

- Tecnologia sostenible. Característiques i respecte pel medi ambient.

- Valoració crítica de la contribució de les tecnologies sostenibles en l'assoliment dels Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS).

1r Trimestre:
UD 1 FQ: L'ACTIVITAT CIENTÍFICA
UD 1 MATEMÀTIQUES: NOMBRES ENTERS
UD 1 BIOLOGIA: L'ORGANITZACIÓ DE LA VIDA
UD 1 TECNOLOGÍA: PENSAMENT COMPUTACIONAL

2n Trimestre:
UD 2 FQ: L'ENERGIA
UD 2 MATEMÀTIQUES: POTÈNCIES
UD 2 BIOLOGIA: SISTEMES DEL COS HUMÀ
UD 2 TECNOLOGÍA: ESTRUCTURES

3r Trimestre:
UD 3 FQ: L' ELECTRICITAT
UD 3 MATEMÀTIQUES: ALGEBRA
UD 3 BIOLOGIA: LA NUTRICIÓ I LA MALALTIA

UD 3 TECNOLOGÍA: REPRESENTACIÓ GRÀFICA

Criteris d'avaluació

L'avaluació ha de ser contínua i integradora, prioritzant la capacitat de l'alumne per aplicar els coneixements en la pràctica.

- Criteris d'Avaluació: Es basaran en l'assoliment de les competències específiques de l'àmbit. Es tindrà en compte la participació en activitats de grup, l'autonomia en la resolució de problemes i la qualitat dels projectes realitzats.

Criteris d'avaluació Biologia

S'estableixen els criteris d'avaluació (CA) de cada una de les competències específiques (CE), juntament amb uns aclariments orientatius per desenvolupar-los.

CE1 Interpretar i transmetre informació i dades científiques, argumentant sobre elles i utilitzant diferents formats, per analitzar conceptes i processos de les ciències biològiques i geològiques.

CA1.1 Analitzar conceptes i processos biològics i geològics interpretant informació en diferents formats (models, gràfics, taules, diagrames, fórmules, esquemes, símbols, pàgines web, etc.),mantenint una actitud crítica i obtenint-ne conclusions fonamentades.

- Investigar i interpretar conceptes i processos biològics i geològics presentats en diferents formats (models, gràfics, taules, diagrames, fórmules, esquemes, etc.).

- Mantenir una actitud crítica i obtenir conclusions fonamentades.

CA1.2 Facilitar la comprensió i anàlisi d'informació sobre processos biològics i geològics o treballs científics transmetent-la de manera clara i utilitzant la terminologia i el format adequats (models, gràfics, taules, vídeos, informes, diagrames, fórmules, esquemes, símbols, continguts digitals...).

- Explicar i raonar, en llenguatge oral i/o escrit, informació sobre processos biològics i geològics o sobre treballs científics de manera clara i comprensible.

- Utilitzar la terminologia i formats adequats (models, gràfics, taules, vídeos, informes, diagrames, fórmules, esquemes, símbols, continguts digitals, etc.) en la transmissió d'informació.

CA1.3 Analitzar i explicar fenòmens biològics i geològics representant-los mitjançant models i diagrames, utilitzant, quan sigui necessari, els passos del disseny d'enginyeria (identificació del problema, exploració, disseny, creació, avaluació i millora).

- Investigar i explicar fenòmens biològics i geològics representant-los mitjançant models o

diagrames.

- Utilitzar, quan sigui necessari, les etapes de disseny en l'àmbit de l'enginyeria.

CE2 Identificar, localitzar i seleccionar informació, contrastant-ne la veracitat, organitzant-la i avaluant-la críticament per resoldre preguntes relacionades amb les ciències biològiques i geològiques.

CA2.1 Resoldre qüestions sobre biologia i geologia localitzant, seleccionant i organitzant informació de distintes fonts i citant-les correctament.

CA2.2 Reconèixer la informació sobre temes biològics i geològics amb base científica, distingint-la de pseudociències, faules, teories conspiratòries i creences infundades, i mantenint-ne una actitud escèptica.

- Identificar informació científica sobre temes relacionats amb la biologia i la geologia.

- Distingir la informació científica fonamentada d'altres com dades pseudocientífiques,

faules, teories conspiratòries o creences infundades.

- Mantenir una actitud escèptica envers la informació rebuda.

CA2.3 Valorar la contribució de la ciència a la societat i la tasca de les persones que s'hi dediquen amb independència de la seva ètnia, sexe o cultura, destacant i reconeixent el paper de les dones científiques i entenent la investigació com una tasca col·lectiva interdisciplinària en constant evolució.

- Valorar les aportacions de la ciència a la societat i la tasca de les persones que s'hi dediquen, independentment de la seva ètnia, sexe o cultura.

- Reconèixer i destacar el paper de les dones en la ciència al llarg de la història.

- Percebre la ciència i la investigació científica com una tasca col·lectiva, interdisciplinar i en constant evolució.

CE3 Planificar i desenvolupar projectes de recerca, seguint els passos de les metodologies científiques i cooperant quan sigui necessari, per indagar en aspectes relacionats amb les ciències geològiques i biològiques.

CA3.1 Plantejar preguntes i hipòtesis que puguin ser respostes o contrastades mitjançant mètodes científics i intentar realitzar prediccions sobre fenòmens biològics o geològics.

- Plantejar preguntes i hipòtesis sobre fenòmens biològics o geològics que puguin ser respostes o contrastades mitjançant mètodes científics.

- Realitzar prediccions sobre fenòmens biològics i geològics i comprovar-ne l'adequació.

CA3.2 Dissenyar l'experimentació, la presa de dades i l'anàlisi de fenòmens biològics i geològics de manera que permetin respondre a preguntas concretes i contrastar una hipòtesi plantejada.

CA3.3 Realitzar experiments i prendre dades quantitatives o qualitatives sobre fenòmens biològics i geològics utilitzant els instruments, eines o tècniques adequats amb correcció.

- Realitzar experiments que permetin entendre fenòmens biològics i geològics.

- Utilitzar els instruments, eines i tècniques adequats amb correcció.

- Recollir i organitzar correctament les dades, tant qualitatives com quantitatives, obtingudes durant l'experiment, de forma correcta i amb el format adequat.

- Realitzar prediccions i comprovar-ne l'adequació.

CA3.4 Interpretar els resultats obtinguts en un projecte de recerca utilitzant, quan sigui necessari, eines matemàtiques i tecnològiques.

CA3.5 Cooperar dins d'un projecte científic assumint responsablement una funció concreta, utilitzant espais virtuals quan sigui necessari, respectant la diversitat i la igualtat de gènere, i afavorint la inclusió.

- Treballar en equips col·laboratius per a la realització d'un projecte científic.

- Cooperar i implicar-se en el projecte.

- Assumir responsabilitats.

- Utilitzar eines digitals quan sigui necessari.

- Mostrar una actitud de respecte envers els companys d'equip (respectar la diversitat, igualtat de

gènere i afavorir la inclusió).

CE4 Utilitzar el raonament i el pensament computacional, analitzant críticament les respostes i solucions i reformulant el procediment, si fos necessari, per resoldre problemes o donar explicació a processos de la vida quotidiana relacionats amb la biologia i la geologia.

CA4.1 Resoldre problemes o donar explicació a processos biològics o geològics utilitzant coneixements, dades i informació proporcionats pel docent, el raonament lògic, el pensament computacional o recursos digitals.

CA4.2 Analitzar críticament la solució a un problema sobre fenòmens biològics i geològics.

- Raonar críticament si la solució obtinguda a un problema és l'adequada i/o l'esperada.

CE5 Analitzar els efectes de determinades accions sobre el medi ambient i la salut, basant-se en els fonaments de les ciències biològiques i de la Terra, per promoure i adoptar hàbits que evitin o minimitzin els impactes mediambientals negatius, siguin compatibles amb un desenvolupament sostenible i permetin mantenir i millorar la salut individual i col·lectiva.

CA5.1 Relacionar amb fonaments científics la preservació de la biodiversitat, la conservació del medi ambient, la protecció dels éssers vius de l'entorn, el desenvolupament sostenible i la qualitat de vida.

CA5.2 Proposar i adoptar hàbits sostenibles analitzant d'una manera crítica les activitats pròpies i alienes a partir dels propis raonaments, dels coneixements adquirits i de la informació disponible.

CA5.3 Proposar i adoptar hàbits saludables, analitzant les accions pròpies i alienes amb actitud crítica i a partir de fonaments fisiològics.

- Proposar i adoptar hàbits saludables a partir de fonaments fisiològics examinant les

accions pròpies i alienes.

- Analitzar amb actitud crítica els hàbits propis i aliens implementant, si escau, millores.

CE6 Analitzar els elements d'un paisatge concret valorant-lo com a patrimoni natural i utilitzant coneixements de geologia i ciències de la Terra per explicar-ne la història geològica, proposar accions encaminades a la seva protecció i identificar possibles riscs naturals.

CA6.1 Valorar la importància del paisatge com a patrimoni natural analitzant la fragilitat dels elements que el formen.

CA6.2 Interpretar el paisatge analitzant els elements que el componen i reflexionant sobre l'impacte ambiental i els riscos naturals derivats de determinades accions humanes.

- Interpretar el paisatge a partir de la identificació dels elements que el formen.

- Reflexionar sobre l'impacte ambiental i els riscos naturals derivats d'accions humanes.

CA6.3 Reflexionar sobre els riscos naturals mitjançant l'anàlisi dels elements del paisatge.

Criteris d'avaluació Física i Química

S'estableixen els criteris d'avaluació (CA) de cada una de les competències específiques (CE), juntament amb uns aclariments orientatius per desenvolupar-los.

CE1 Comprendre i relacionar els motius pels quals ocorren els principals fenòmens fisicoquímics de l'entorn, explicant-los en termes de les lleis i teories científiques adequades per resoldre problemes, amb la finalitat d'aplicar-les per millorar la realitat pròxima i la qualitat de vida humana.

CA1.1 Identificar, comprendre i explicar els fenòmens fisicoquímics quotidians més rellevants, a partir dels principis, teories i lleis científiques adequades, expressant-los de manera argumentada, utilitzant diversitat de suports i mitjans de comunicació.

- Identificar, comprendre i explicar els fenòmens fisicoquímics quotidians més rellevants,aplicant teories, lleis i principis adequats.

- Expressar aquestes explicacions de manera argumentada, utilitzant diversos suports imitjans de comunicació.

CA1.2 Resoldre els problemes fisicoquímics que se li plantegen utilitzant les lleis i teories

científiques adequades, raonant els procediments utilitzats per trobar la solució, o les solucions, amb l'expressió adequada dels resultats.

- Resoldre problemes fisicoquímics utilitzant les lleis i teories científiques adequades.

- Raonar els procediments utilitzats per trobar solucions, expressant els resultats de manera clara i precisa.

CA1.3 Reconèixer i descriure en l'entorn immediat situacions problemàtiques reals d'índole científica i emprendre iniciatives en què la ciència, i en particular la física i la química, poden contribuir a la seva solució, analitzant críticament el seu impacte en la societat.

- Reconèixer situacions reals de l'entorn amb una dimensió científica i descriure'n les característiques i els problemes associats.

- Plantejar iniciatives on la física i la química tinguin un paper rellevant per abordar aquestes situacions, aplicant coneixements científics.

- Avaluar les solucions proposades considerant-ne l'impacte social, ambiental i ètic,

fomentant una reflexió crítica.

CE2 Expressar les observacions realitzades pels alumnes en forma de preguntes, formulant hipòtesis per explicar-les i demostrant aquestes hipòtesis a través de l'experimentació científica, la indagació i la cerca d'evidències, per desenvolupar els raonaments propis del pensament científic i millorar les destreses en l'ús de les metodologies científiques.

CA2.1 Emprar les metodologies pròpies de la ciència en la identificació i descripció de fenòmens a partir de qüestions a les quals es pugui donar resposta a través de la indagació, la deducció, el treball experimental i el raonament logicomatemàtic, diferenciant-les d'aquelles pseudocientífiques que no admeten comprovació experimental.

- Emprar el mètode científic aplicant les seves etapes per analitzar, identificar i predir processos relacionats amb la física i la química.

- Diferenciar les explicacions científiques, basades en proves verificables de les pseudocientífiques, que no es poden sotmetre a comprovació experimental.

CA2.2. Seleccionar, d'acord amb la naturalesa de les qüestions que es tractin, la millor manera de comprovar o refutar les hipòtesis formulades, dissenyant estratègies d'indagació i cerca d'evidències que permetin obtenir conclusions i respostes ajustades a la naturalesa de la pregunta formulada.

- Escollir les tècniques d'investigació més adequades segons el tipus de qüestió plantejada, considerant les característiques de les hipòtesis i el fenomen a estudiar.

- Dissenyar plans d'indagació estructurats, incloent la recollida i anàlisi d'evidències experimentals o documentals per comprovar o refutar les hipòtesis.

- Interpretar les dades recollides per extreure conclusions coherents i fonamentades.

CA2.3. Aplicar les lleis i teories científiques conegudes en formular qüestions i hipòtesis que siguin coherents amb el coneixement científic existent i dissenyant els procediments experimentals o deductius necessaris per resoldre-les o comprovar-les.

- Aplicar les lleis i teories de la Física i la Química estudiades per relacionar-les amb els fenòmens involucrats en les qüestions plantejades que s'estudien mitjançant el mètode científic.

CE3 Manejar amb desimboltura les regles i normes bàsiques de la física i la química en referència al llenguatge de la IUPAC, al llenguatge matemàtic, a l'ús d'unitats de mesura correctes, a l'ús segur del laboratori i a la interpretació i producció de dades i informació en diferents formats i fonts, per reconèixer el caràcter universal i transversal del llenguatge científic i la necessitat d'una comunicació fiable en recerca i ciència entre diferents països i cultures.

CA3.1 Emprar dades en diferents formats per interpretar i comunicar informació relativa a un procés fisicoquímic concret, relacionant entre si el que cadascun d'ells conté, i extraient en cada cas el més rellevant per a la resolució d'un problema.

- Emprar dades en diferents formats (gràfics, taules, diagrames, etc.) i fonts per interpretar i comunicar informació sobre processos fisicoquímics.

- Relacionar la informació continguda en les dades proporcionades i extreure el més rellevant per a la resolució de problemes.

CA3.2 Utilitzar adequadament les regles bàsiques de la física i la química, incloent l'ús d'unitats de mesura, les eines matemàtiques i les regles de nomenclatura, aconseguint una comunicació efectiva amb tota la comunitat científica.

- Emprar les lleis fonamentals de la física i la química de manera precisa, incorporant les unitats de mesura adequades per a cada situació.

- Aplicar les eines matemàtiques necessàries (com fórmules, càlculs i models) per resoldre problemes fisicoquímicas de manera rigorosa.

- Emprar la nomenclatura científica estàndard i un llenguatge tècnic correcte per garantir que la informació es transmeti de manera efectiva i comprensible per a la comunitat científica.

CA3.3 Posar en pràctica les normes d'ús dels espais específics de la ciència, com el laboratori de física i química, assegurant la salut pròpia i col·lectiva, la conservació sostenible del medi ambient i la cura de les instal·lacions.

- Aplicar les normes d'ús dels espais científics, com el laboratori de Física i Química,assegurant la salut pròpia i col·lectiva.

- Promoure la conservació sostenible del medi ambient i la cura de les instal·lacions

CE4 Utilitzar de manera crítica, eficient i segura plataformes digitals i recursos variats, tant per al treball individual com en equip, per fomentar la creativitat, el desenvolupament

personal i l'aprenentatge individual i social, mitjançant la consulta d'informació, la creació de materials i la comunicació efectiva en els diferents entorns d'aprenentatge.

CA4.1 Utilitzar recursos variats, tradicionals i digitals, millorant l'aprenentatge autònom i la interacció amb altres membres de la comunitat educativa, amb respecte cap als docents i estudiants analitzant críticament les aportacions de cada participant.

- Utilitzar recursos tradicionals (llibres, apunts) i digitals (simuladors, bases de dades, eines en línia) per facilitar l'aprenentatge autònom i enriquir les activitats de Física i Química.

- Participar activament i amb respecte en activitats compartides amb docents i estudiants,promovent una interacció constructiva i basada en la confiança mútua.

- Valorar de manera reflexiva les idees i contribucions dels altres.

CA4.2 Treballar de manera adequada amb mitjans variats, tradicionals i digitals, en la consulta d'informació i la creació de continguts, seleccionant amb criteri les fonts més fiables i rebutjant les menys adequades i millorant l'aprenentatge propi i col·lectiu.

- Treballar amb eines diverses, tant tradicionals com digitals, per consultar informació i elaborar continguts relacionats amb la Física i la Química.

- Identificar les fonts més fiables i rigoroses, descartant aquelles que no compleixin els criteris de credibilitat científica, per assegurar la qualitat de la informació utilitzada.

- Fomentar l'aprenentatge propi i col·lectiu mitjançant l'ús reflexiu dels recursos disponibles.

CE5 Utilitzar les estratègies pròpies del treball col·laboratiu que permetin potenciar el creixement entre iguals com a base emprenedora d'una comunitat científica crítica, ètica i eficient, per comprendre la importància de la ciència en la millora de la societat, les aplicacions i repercussions dels avanços científics, la preservació de la salut i la conservació sostenible del medi ambient.

CA5.1 Establir interaccions constructives i coeducatives emprenent activitats de cooperació, com a manera de construir un mitjà de treball eficient en la ciència.

- Establir interaccions constructives i coeducatives emprenent activitats de cooperació,utilitzant destreses que afavoreixin el treball col·laboratiu i en equip.

- Fomentar la convivència democràtica i la igualtat de drets.

CA5.2 Emprendre, de forma guiada i d'acord amb la metodologia adequada, projectes científics que involucrin els alumnes en la millora de la societat i que creïn valor per a l'individu i per a la comunitat.

- Emprendre projectes científics guiats que involucrin els alumnes en la millora de la societat, creant valor per a l'individu i la comunitat.

- Orientar els projectes cap a la resolució de problemes de millora de la societat, destacant-ne el valor que aporten tant a l'individu com a la comunitat.

CE6 Comprendre i valorar la ciència com una construcció col·lectiva en continu canvi i evolució, en la qual no sols participen les persones que s'hi dediquen, sinó que també requereix d'una interacció amb la resta de la societat, per obtenir resultats que repercuteixen l'avanç tecnològic, econòmic, ambiental i social.

CA6.1 Reconèixer i valorar, a través de l'anàlisi històrica dels avançaments científics assolits pels homes i les dones de ciència, que la ciència és un procés en permanent construcció i que existeixen les repercussions mútues de la ciència actual amb la tecnologia, la societat i el medi ambient.

- Reconèixer i valorar, a través de l'anàlisi històrica dels avenços científics assolits pels homes i les dones científiques, que la ciència és un procés en constant evolució.

- Comprendre les repercussions mútues entre la ciència, la tecnologia, la societat i el medi ambient, amb noves teories, descobriments i millores que es fonamenten en la investigació prèvia.

CA6.2 Detectar en l'entorn les necessitats tecnològiques, ambientals, econòmiques i socials més importants que demanda la societat entenent la capacitat de la ciència per donar-los solució sostenible a través de la implicació de tots els ciutadans.

- Detectar les necessitats tecnològiques, ambientals, econòmiques i socials més importants de l'entorn.

- Entendre la capacitat de la ciència per oferir solucions sostenibles a aquestes necessitats, promovent la salut, la sostenibilitat i la responsabilitat social a través de la implicació de tots els ciutadans.

Criteris d'avaluació Matemàtiques

Els criteris d'avaluació (CA), per a cada una de les competències específiques (CE), es concreten a mode orientatiu en la taula següent:

CE1 Interpretar, modelitzar i resoldre problemes de la vida quotidiana i propis de les matemàtiques, aplicant diferents estratègies i formes de raonament, per explorar diferents maneres de conducta i obtenir possibles solucions.

CA1.1 Interpretar problemes matemàtics organitzant les dades, establint les relacions entre elles i comprenent les preguntes formulades.

- Identificar i comprendre la informació i les dades donades en els enunciats dels problemes matemàtics, tant si estan en forma numèrica, gràfica o textual.

- Organitzar les dades i les relacions entre elles amb les estratègies adequades (simplificar el problema, elaborar taules, construir gràfics...).

- Comprendre i reformular, si cal, les preguntes del problema per assegurar una interpretació clara del que es demana.

- Identificar les relacions entre les dades inicials del problema.

- Relacionar les dades del problema amb conceptes matemàtics coneguts.

- Justificar la interpretació realitzada amb un raonament clar i coherent i utilitzant la notació i llenguatge matemàtic pertinents.

CA1.2 Aplicar eines i estratègies apropiades que contribueixin a la resolució de problemes.

- Utilitzar tècniques i estratègies com l'estimació, l'assaig i error, el tempteig, la resolució de manera inversa, l'ús de patrons i l'analogia amb altres problemes.

- Utilitzar models matemàtics bàsics (equacions senzilles, taules, gràfics, diagrames, ...) per representar el problema de manera efectiva.

- Aplicar de manera apropiada operacions, procediments, fórmules i/o algorismes coneguts segons la naturalesa del problema (aritmètica, algebraica, geomètrica, estadística, probabilística, ...).

- Reconèixer les dades que es generen en el procés de resolució per avançar-ne cap a la solució.

CA1.3 Obtenir solucions matemàtiques d'un problema mobilitzant els coneixements i utilitzant les eines tecnològiques necessàries.

- Obtenir la solució o solucions del problema.

- Explicar i justificar de manera clara i detallada el procés seguit per arribar a cada solució.

- Interpretar els resultats en funció de la situació plantejada.

- Donar respostes completes i raonades a les preguntes formulades.

- Emprar, en cas que sigui necessari, correctament la calculadora o programes informàtics.

CE2 Analitzar les solucions d'un problema usant diferents tècniques i eines, avaluant les respostes obtingudes, per verificar-ne validesa i idoneïtat des d'un punt de vista matemàtic i la seva repercussió global.

CA2.1 Comprovar la correcció matemàtica de les solucions d'un problema.

- Revisar els càlculs per detectar possibles errors operatius o conceptuals.

- Verificar els càlculs realitzats mitjançant mètodes alternatius (utilitzant operacions inverses, comparació amb altres mètodes de resolució, utilitzant eines tecnologies, etc.).

- Localitzar i rectificar errors.

CA2.2 Comprovar la validesa de les solucions d'un problema i la seva coherència en el context plantejat, avaluant el seu abast i repercussió des de diferents perspectives (de gènere, de sostenibilitat, de consum responsable, etc.).

- Verificar que la solució compleix totes les condicions i restriccions establertes a l'enunciat del problema.

- Aplicar mètodes de comprovació matemàtica (per exemple: substitució de valors, mètodes gràfics o geomètrics, proves algebraiques...).

- Descartar les solucions que no encaixen a les condicions i restriccions.

- Avaluar, si és el cas, la repercussió de les solucions des de la perspectiva escaient (de gènere, de sostenibilitat, de consum responsable, etc.).

CE3 Formular i comprovar conjectures senzilles o plantejar problemes de manera autònoma, reconeixent el valor del raonament i l'argumentació, per generar nou coneixement.

CA3.1 Formular i comprovar conjectures senzilles de forma guiada analitzant patrons, propietats i relacions.

- Identificar i analitzar patrons i regularitats, propietats i relacions en les situacions plantejades, mitjançant l'observació, l'anàlisi de dades, la indagació, etc.

- Formular conjectures raonables, de forma guiada.

- Justificar conjectures aportant exemples, propietats i demostracions matemàtiques senzilles, etc.

- Refutar les conjectures utilitzant contraexemples.

CA3.2 Plantejar variants d'un problema donat, modificant-ne alguna de les dades o alguna condició del problema.

- Plantejar variants de problemes ja resolts, modificant-ne alguna de les dades o condicions.

- Descobrir l'efecte d'aquestes modificacions en la resolució del problema.

- Valorar el possible aprofitament de les estratègies conegudes o la necessitat de nous enfocaments de resolució.

CA3.3 Emprar eines tecnològiques adequades en la recerca i comprovació de conjectures o problemes.

- Emprar eines tecnològiques quan siguin necessàries (calculadores, simuladors, fulls decàlcul, aplicacions específiques, etc.) de manera eficient en la resolució de problemes i la comprovació de conjectures.

- De manera puntual, consultar recursos en línia per trobar problemes similars o relacionats, cercant inspiració o mètodes de resolució.

CE4 Utilitzar els principis del pensament computacional organitzant dades, descomponent en parts, reconeixent patrons, interpretant, modificant i creant algorismes per modelitzar

situacions i resoldre problemes de manera eficaç.

CA4.1 Reconèixer patrons, organitzar dades i descompondre un problema en parts més simples facilitant-ne la interpretació computacional.

- Reconèixer patrons.

- Organitzar dades per facilitar el reconeixement de patrons en la resolució d'un problema.

- Descompondre un problema en parts més simples per facilitar-ne la resolució mitjançant

un algorisme, passes repetides, etc.

CA4.2 Modelitzar situacions i resoldre problemes de forma eficaç interpretant i modificant algorismes.

- Modelitzar situacions identificant les passes per resoldre un problema de manera estructurada.

- Resoldre problemes que s'ajusten als models aplicant els algorismes corresponents de manera eficaç.

- Interpretar i modificar algorismes senzills quan sigui necessari.

CE5 Reconèixer i utilitzar connexions entre els diferents elements matemàtics interconnectant conceptes i procediments per desenvolupar una visió de les matemàtiques com un tot integrat.

CA5.1 Reconèixer les relacions entre els coneixements i experiències matemàtiques, formant un tot coherent.

- Reconèixer els elements matemàtics coneguts (conceptes, algorismes, fórmules...) que apareixen en experiències matemàtiques o en l'assoliment de nous coneixements.

- Reconèixer com es relacionen entre ells els elements dels diferents camps de les matemàtiques (per exemple, la representació gràfica d'una recta, l'equació corresponent i la proporcionalitat entre dues variables; la relació entre divisors d'un nombre i les mides d'un rectangle d'àrea igual a aquest nombre, etc.).

CA5.2 Realitzar connexions entre diferents processos matemàtics aplicant coneixements i experiències prèvies.

- Seleccionar coneixements, processos i estratègies conegudes per encarar nous problemes o conceptes matemàtics.

- Emprar de manera combinada i connectada aquests coneixements, processos i estratègies.

CE6 Identificar les matemàtiques implicades en altres matèries i en situacions reals, susceptibles de ser tractades en termes matemàtics, interrelacionant conceptes i procediments per aplicar-los en situacions diverses.

CA6.1 Reconèixer situacions susceptibles de ser formulades i resoltes mitjançant eines i estratègies matemàtiques, establint connexions entre el món real i les matemàtiques, fent servir els processos inherents a la recerca: inferir, mesurar, comunicar, classificar i predir.

- Reconèixer situacions reals a les quals es poden aplicar els coneixements i estratègies matemàtiques que es treballen a l'aula (per exemple, identificar objectes reals dels quals se'n pot calcular el volum amb les fórmules conegudes).

- Mesurar magnituds en elements del món real (quantitats, àrees, volums, distàncies,

temperatures...).

- Fer estimacions, prediccions i classificacions.

- Comunicar correctament i rigorosament les diferents accions i resultats.

CA6.2 Identificar connexions coherents entre les matemàtiques i altres matèries resolent problemes contextualitzats.

- Identificar situacions d'altres matèries que es poden interpretar i modelitzar matemàticament (per exemple el creixement exponencial bacterià, fórmules de cinemàtica, etc.).

- Enriquir els coneixements matemàtics amb coneixements d'altres matèries (per exemple, amb el context històric d'una troballa matemàtica, la presència de la raó de proporcionalitat a elements patrimonials o artístics, etc.).

- Resoldre problemes interdisciplinaris.

CA6.3 Reconèixer l'aportació de les matemàtiques al progrés de la humanitat i la seva contribució a la superació dels reptes que demanda la societat actual.

- Reconèixer l'aportació de les matemàtiques al progrés de la humanitat (per exemple, valorant els avantatges del sistema de numeració decimal front al romà, el sistema binari com a base de la digitalització, etc.).

- Emprar els coneixements i eines matemàtiques per entendre els reptes actuals de la societat (esgotament dels recursos, canvi climàtic, conflictes armats, etc.) i com superar-los.

- Ser conscient de les limitacions de la ciència i de les matemàtiques a l'hora de resoldre tots els reptes actuals.

CA6.4 Comprendre la realitat de les Illes Balears a partir de l'estudi de problemes matemàtics contextualitzats.

- Conèixer els elements científics i matemàtics propis de la història i cultura de les illes Balears (per exemple: sistemes de pesos i mesures, matemàtiques d'edificis emblemàtics, etc.).

- Interpretar la realitat geogràfica, mediambiental, demogràfica, social i econòmica usant eines matemàtiques i consultant notícies de premsa, bancs de dades (IBESTAT), etc.

- Resoldre problemes matemàtics contextualitzats a les Illes Balears.

CE7 Representar, de manera individual i col·lectiva, conceptes, procediments, informació i resultats matemàtics usant diferents tecnologies per visualitzar idees i estructurar processos matemàtics.

CA7.1 Representar conceptes, procediments, informació i resultats matemàtics de maneres diferents i amb eines diverses, incloses les digitals, visualitzant idees, estructurant processos matemàtics i valorant-ne la utilitat per compartir informació.

- Ordenar i estructurar la informació que es vol representar i transmetre.

- Representar conceptes, procediments, informació i resultats matemàtics amb eines diverses (per exemple: resumir dades, esquematitzar-les, dibuixar a llapis a mà alçada, construir maquetes de poliedres, fer representacions amb eines digitals...).

- Usar adequadament les eines de dibuix (regle, compàs...).

- Visualitzar les idees matemàtiques contingudes en aquestes representacions.

- Valorar la utilitat d'aquestes representacions per compartir informació.

CA7.2 Elaborar representacions matemàtiques que ajudin en la cerca d'estratègies de resolució d'una situació problematitzada.

- Elaborar representacions matemàtiques per facilitar la comprensió del problema.

- Cercar estratègies de resolució del problema a partir d'aquestes representacions.

CE8 Comunicar de manera individual i col·lectiva conceptes, procediments i arguments matemàtics usant el llenguatge oral, escrit o gràfic, utilitzant la terminologia matemàtica apropiada, per donar significat i coherència a les idees matemàtiques.

CA8.1 Comunicar informació utilitzant el llenguatge matemàtic apropiat, oralment i per escrit, per descriure, explicar i justificar raonaments, procediments i conclusions.

- Conèixer la terminologia corresponent als diferents camps de les matemàtiques.

- Comunicar informació emprant el llenguatge matemàtic amb adequació, coherència, cohesió i correcció lingüística.

- Descriure, explicar i justificar raonaments, procediments i conclusions.

CA8.2 Reconèixer i emprar el llenguatge matemàtic present en la vida quotidiana comunicant-lo amb precisió i rigor.

- Reconèixer el llenguatge matemàtic present en la vida quotidiana (per exemple, el que es pot trobar a notícies de premsa, articles científics, ofertes comercials...).

- Valorar els usos del llenguatge matemàtic a la vida quotidiana, detectar manca de rigor en el seu ús (per exemple, presentació parcial o esbiaixada de dades o gràfics, ofertes comercials enganyoses, etc.).

- Emprar el llenguatge matemàtic amb precisió i rigor.

CE9 Desenvolupar destreses personals, identificant i gestionant emocions, posant en pràctica estratègies d'acceptació de l'error com a part del procés d'aprenentatge i adaptant-se davant situacions d'incertesa, per millorar la perseverança en la consecució d'objectius i el gaudi en l'aprenentatge de les matemàtiques.

CA9.1 Gestionar les emocions pròpies i desenvolupar l'autoconcepte matemàtic com a eina generadora d'expectatives positives davant nous reptes matemàtics.

- Reconduir les emocions que puguin afectar negativament l'aprenentatge de les matemàtiques (peresa, inseguretat, frustració...).

- Reconèixer les fortaleses i febleses personals a l'hora d'encarar reptes matemàtics.

- Adquirir progressivament confiança per reforçar les fortaleses i superar les febleses.

CA9.2 Mostrar una actitud positiva i perseverant en fer front a les diferents situacions d'aprenentatge de les matemàtiques, acceptant la crítica raonada.

- Mostrar una actitud positiva i perseverant en l'aprenentatge de les matemàtiques i en la realització de les activitats de la matèria.

- Acceptar la crítica raonada i transformar-la en una oportunitat d'aprenentatge significatiu.

CE10 Desenvolupar destreses socials reconeixent i respectant les emocions i experiències dels altres, participant activament i reflexivament en projectes en equips heterogenis amb rols assignats per construir una identitat positiva com a estudiant de matemàtiques, fomentar el benestar personal i grupal, i crear relacions saludables.

CA10.1 Col·laborar activament i construir relacions treballant en les matemàtiques en equips heterogenis, respectant diferents opinions, comunicant-se de manera efectiva, pensant de manera crítica, creativa i realitzant judicis informats.

- Col·laborar activament en equips heterogenis.

- Fer aportacions creatives.

- Comunicar les aportacions i opinions de manera clara i efectiva.

- Valorar amb respecte les opinions i aportacions de la resta de membres de l'equip.

- Emetre judicis crítics i informats.

CA10.2 Participar en el repartiment de tasques de l'equip, aportant valor, afavorint la inclusió, l'escolta activa, responsabilitzant-se del rol assignat i de la pròpia contribució a l'equip.

- Participar en el repartiment de tasques en els treballs en equip.

- Fer aportacions valuoses que contribueixin a la realització exitosa de la feina de l'equip.

- Responsabilitzar-se del rol assignat en cada moment.

- Escoltar activament les aportacions dels altres membres.

- Afavorir la participació i inclusió de tots els membres de l'equip.

Criteris d'avaluació Tecnologia

S'estableixen els criteris d'avaluació (CA) de cadascuna de les competències específiques (CE),

juntament amb uns aclariments orientatius per desenvolupar-los.

CE1 Identificar i proposar problemes tecnològics amb iniciativa i creativitat, estudiant les necessitats de l'entorn pròxim i aplicant estratègies i processos col·laboratius i iteratius,relatius a projectes, per idear i planificar solucions de manera eficient, accessible, sostenible i innovadora.

CA1.1 Idear i planificar solucions tecnològiques emprenedores que generin un valor per a la comunitat, a partir de l'observació i l'anàlisi de l'entorn més pròxim, estudiant-ne les necessitats, requisits i possibilitats de millora.

- Idear solucions tecnològiques seguint el mètode de projectes.

- Proposar dissenys que incloguin una solució gràfica normalitzada.

- Identificar i seqüenciar els recursos necessaris tant materials, temporals com personals.

CA1.2 Aplicar amb iniciativa estratègies col·laboratives de gestió de projectes amb una perspectiva interdisciplinària i seguint un procés iteratiu de validació, des de la fase d'ideació fins a la difusió de la solució.

- Treballar en equip al llarg de totes les fases del procés tecnològic amb autonomia i iniciativa; amb un lideratge positiu, respectuós i equilibrat; una partició equitativa de feines que fomenti la participació, posant en pràctica l'autocrítica i respectant la resta de membres.

- Avaluar una solució obtinguda, desenvolupar propostes de millora del disseny i, en cas necessari, redissenyar.

- Integrar coneixements de diferents disciplines al projecte.

CA1.3 Tractar la gestió del projecte de manera creativa, aplicant estratègies i tècniques col·laboratives adients, com també mètodes de recerca en la ideació de solucions més eficients, accessibles i innovadores.

- Utilitzar estratègies o eines per programar, organitzar i planificar les tasques d'un projecte, com per exemple, esquemes, diagrames, etc.

- Aportar idees creatives per al desenvolupament d'un projecte utilitzant estratègies adients.

- Desenvolupar recerques d'informació amb diferents fonts fiables, actualitzades i que respectin els drets d'autor.

- Dissenyar solucions eficients, ergonòmiques, accessibles, innovadores, sostenibles, adequades al món actual i a l'entorn quotidià.

CE2 Aplicar de manera apropiada i segura diferents tècniques i coneixements interdisciplinaris, utilitzant procediments i recursos tecnològics i analitzant el cicle de vida de productes per fabricar solucions tecnològiques accessibles i sostenibles que donin resposta a necessitats plantejades.

CA2.1 Analitzar el disseny d'un producte que doni resposta a una necessitat plantejada, avaluant-ne la demanda, evolució i previsió de fi de cicle de vida amb un criteri ètic, responsable i inclusiu.

- Analitzar un producte tecnològic avaluant la seva funció, els seus elements i les relacions entre ells, el seu funcionament, les característiques tècniques, l'origen i el seu impacte social, econòmic i mediambiental.

CA2.2 Fabricar productes i solucions tecnològiques, aplicant eines de disseny assistit, tècniques d'elaboració manual, mecànica i digital i utilitzant els materials i recursos mecànics, elèctrics, electrònics i digitals adients.

- Fabricar productes tecnològics fent servir, tant sistemes CAD (2D i 3D), com tècniques d'elaboració manuals, mecàniques i digitals.

- Utilitzar materials i recursos apropiats i eficients, tant estructurals com elèctrics, electrònics i/o pneumàtics.

CE3 Expressar, comunicar i difondre idees, propostes o solucions tecnològiques en diferents fòrums de manera efectiva, usant un llenguatge inclusiu i no sexista, emprant

els recursos disponibles i aplicant els elements i tècniques necessaris per intercanviar la informació de manera responsable i fomentar el treball en equip.

CA3.1 Intercanviar informació i fomentar el treball en equip de manera assertiva, emprant les eines digitals adequades juntament amb el vocabulari tècnic, símbols i esquemes de sistemes tecnològics apropiats.

- Compartir coneixement i col·laborar en equip de forma eficient i assertiva.

- Utilitzar eines digitals col·laboratives per a l'intercanvi d'informació.

- Expressar els sabers tècnics (vocabulari tècnic, símbols i esquemes de sistemes tecnològics) de forma gràfica, verbal o escrita.

CA3.2 Presentar i difondre les propostes o solucions tecnològiques de manera efectiva, emprant l'entonació, expressió, gestió del temps i adaptació adequada del discurs, com també un llenguatge inclusiu i no sexista.

- Comunicar les solucions ideades o fabricacions elaborades del projecte tecnològic, recolzant-se per a la seva difusió amb algun suport.

- Expressar-se amb un vocabulari tècnic apropiat, una entonació adequada, amb fluïdesa i un llenguatge verbal i no verbal inclusiu i no sexista.

- Administrar correctament el temps disponible durant una presentació oral.

- Emprar tècniques de presentació per adaptar el discurs a l'audiència de manera eficient.

CE4 Desenvolupar solucions automatitzades a problemes plantejats aplicant els coneixements necessaris i incorporant tecnologies emergents per dissenyar i construir sistemes de control programables i robòtics.

CA4.1 Dissenyar, construir, controlar i simular sistemes automàtics programables i robots que siguin capaços de fer tasques de manera autònoma, aplicant coneixements de mecànica, electrònica, pneumàtica i components dels sistemes de control, com també altres coneixements interdisciplinaris.

- Descompondre problemes en diferents fases reconeixement patrons repetitius per a la resolució dels problemes tecnològics de manera estructurada.

- Programar en diferents llenguatges, tant en codi com en blocs.

- Aplicar els fonaments teòrics per a la configuració d'actuadors i sensors elèctrics, electrònics, mecànics, pneumàtics i hidràulics.

- Automatitzar les solucions de projectes transversals d'altres àrees o disciplines.

CA4.2 Integrar en les màquines i sistemes tecnològics aplicacions informàtiques i tecnologies digitals emergents de control i simulació com a Internet de les coses, el big data o la Intel·ligència Artificial amb sentit crític i ètic.

- Investigar les dades de manera crítica per donar resposta a una necessitat.

- Gestionar informació amb una base de dades i big data.

- Simular escenaris amb l'ajuda de la IA analitzant de forma crítica la informació gestionada.

- Dissenyar aplicacions informàtiques que resolguin un problema quotidià i gestionar-les amb plaques controladores.

CE5 Aprofitar i emprar de manera responsable les possibilitats de les eines digitals, adaptant les a les seves necessitats, configurant-les i aplicant-hi coneixements interdisciplinaris, per a la resolució de tasques d'una manera més eficient.

CA5.1 Resoldre tasques proposades de manera eficient mitjançant l'ús i configuració de diferents aplicacions i eines digitals, aplicant coneixements interdisciplinaris amb autonomia.

- Utilitzar simuladors mecànics, elèctrics, electrònics o pneumàtics de manera autònoma per resoldre projectes tecnològics.

- Integrar coneixements d'altres matèries en els projectes de manera eficient.

CE6 Analitzar processos tecnològics, tenint en compte el seu impacte en la societat i l'entorn i aplicant criteris de sostenibilitat i accessibilitat, per fer un ús ètic i responsable, des del punt de vista ecològic i social, de la tecnologia.

CA6.1 Fer un ús responsable de la tecnologia, mitjançant l'anàlisi i aplicació de criteris de sostenibilitat i accessibilitat en la selecció de materials i en el seu disseny, com també en els processos de fabricació de productes tecnològics, minimitzant l'impacte negatiu en la societat i en el planeta.

- Analitzar i aplicar criteris de sostenibilitat i ergonomia en els processos de disseny i fabricació de productes, fent servir materials propers i accessibles.

- Complir les normes de prevenció de riscs al taller durant la fabricació de productes tecnològics.

- Optimitzar els recursos disponibles i evitar el desaprofitament de materials al taller.

- Incorporar principis de disseny ecològic en el procés de fabricació de productes tecnològics en aspectes com la modularitat per facilitar la separació de residus, l'eficiència energètica, la durabilitat del producte o la reutilització de components, entre d'altres.

CA6.2 Analitzar els beneficis que, en la cura de l'entorn, aporten l'arquitectura bioclimàtica i el transport ecològic, valorant la contribució de les tecnologies al desenvolupament sostenible.

- Analitzar l'impacte de l'arquitectura bioclimàtica en la reducció del consum energètic i de les emissions contaminats aprofitant els recursos naturals.

- Identificar els avantatges del transport ecològic en la reducció de la contaminació i de les emissions de gasos d'efecte hivernacle (GEI).

- Valorar la contribució de les tecnologies innovadores a la minimització de l'impacte mediambiental i al foment del desenvolupament sostenible.

CA6.3 Identificar i valorar la repercussió i els beneficis del desenvolupament de projectes tecnològics de caràcter social per mitjà de comunitats obertes, accions de voluntariat o projectes de servei a la comunitat.

- Analitzar els efectes positius que tenen els projectes tecnològics desenvolupats per ajudar a la societat, com els de voluntariat, serveis socials, igualtat d'oportunitats, inclusió i accessibilitat.

- Instruments d'Avaluació:
    - Observació directa : Llistes de control, escales de valoració.
    - Projectes i Treballs pràctics: Avaluació de la planificació, execució i presentació de projectes.
    - Quaderns de treball i/o portafolis d'evidències: Recull de les activitats, esquemes i reflexions de l'alumne.

○ Proves escrites: S'utilitzaran per a avaluar coneixements teòrics fonamentals, però amb un format orientat a la resolució de problemes contextualitzats.
Metodologia i estratègies didàctiques
• Treball cooperatiu: Fomentar el treball en equip per a la resolució de problemes complexos, assignant rols i responsabilitats. • Aprenentatge actiu i manipulatiu: Les activitats de laboratori i de taller seran fonamentals. Es prioritzarà l'experimentació i la manipulació de materials i eines. • Ús de les TAC: L'ús de la tecnologia no només com a recurs, sinó com a eina de creació i aprenentatge (programació, simulacions, fulls de càlcul).
Instruments i processos d'avaluació, sistema de qualificació
La qualificació de l'àmbit es farà de forma global, sense desglossar-la per matèries. Es ponderarà de la següent manera: • Activitats de l'aula : 20 % (participació, quadern de treball, tasques i pràctiques). • Proves avaluatives: 80 % (avaluació de la comprensió de conceptes clau).
Atenció a la diversitat
• Per atendre els alumnes amb NEE i els alumnes NESE es tindrà en compte el PEP de cada un.
Elements transversals
• Es realitzaran projectes i tasques on s'hauran d'aplicar coneixements de les diferents matèries. Per exemple, un treball de recerca on hagin de desenvolupar competències TiC, lectoescriptura, comprensió de textos mitjançant lectures científiques, etc.
Activitats complementàries
• Tallers educatius, com per exemple els que ofereix CaixaForum: "El món de la cèl·lula"; "L'electricitat" i "Les reaccions químiques".

• Sortides culturals
Pla de seguiment
Els alumnes que cursen 3r de Diversificació promocionen tots encara que no superen tots els Àmbits.
Pla de recuperació
• Si qualque alumne té pendent Matemàtiques, Física-Química, Biología o Tecnología de cursos anteriors si aprova la de 3r, recupera de la cursos anteriors. • Per superar l'Àmbit Científic la mitjana de les 3 avaluacions ha de ser superior a 5. • L'Ambit Científic de 3r es recuperarà aprovant el mateix àmbit a 4t de PDC.
Revisió i millora
• Aquesta programació es un document viu, que anirà revisant-se durant el curs i modificant el que es considera oportú.

2.1.2. Àmbit Sociolingüístic

Segons el referència al Decret 42/2025 de les Illes Balears, i en la normativa per a les programacions didàctiques, aquí teniu una proposta per a l'àmbit Sociolingüístic del Programa de Diversificació Curricular (PDC) per a 3r d'ESO.
L'àmbit sociolingüístic integra els sabers bàsics de la llengua catalana, la llengua castellana i les ciències socials. La programació s'enfoca a ser interdisciplinària.

1. Competències específiques i criteris d'avaluació.
Les competències clau s'aborden de manera global, centrant-se en la capacitat de l'alumnat per comprendre, analitzar i expressar-se en diferents contextos socials i culturals. En termes generals, per a les matèries que composen l'àmbit sociolingüístic inclouen les competències següents:

- Comprensió i anàlisi de textos: Comprendre i analitzar textos de diferents tipologies (narratius, expositius, argumentatius), formats (digital, imprès) i intencionalitats, per extreure'n informació rellevant i construir coneixement.
- Expressió oral i escrita: Produir textos orals i escrits de manera coherent, correcta i adequada a la situació comunicativa, utilitzant els registres i la varietat lingüística apropiats.
- Coneixement històric i social: Entendre els processos històrics i els fenòmens socials que han modelat el món actual, valorant el patrimoni cultural i la diversitat, i adoptant una postura crítica davant la informació.
- Pensament crític i argumentació: Desenvolupar la capacitat d'argumentar opinions de manera fonamentada, d'avaluar la fiabilitat de les fonts d'informació i de debatre respectuosament.
- Interculturalitat i diversitat: Reconèixer i valorar la pluralitat lingüística i cultural de les Illes Balears i del món, i fomentar actituds de respecte i empatia cap a les diferents cultures i formes de vida.

Competències específiques i criteris d'avaluació de 3r curs: Llengua castellana

- CE 1 Descriure i apreciar la diversitat lingüística del món a partir del reconeixement de les llengües dels alumnes i la realitat plurilingüe i pluricultural d'Espanya, analitzant l'origen i desenvolupament sociohistòric de les seves llengües i les característiques de les principals varietats dialectals de l'espanyol, per afavorir la reflexió interlingüística, combatre els estereotips i prejudicis lingüístics i valorar aquesta diversitat com a font de riquesa cultural.
    - CA 1.1 Reconèixer i valorar les llengües d'Espanya i les varietats dialectals de l'espanyol, amb atenció especial a la del propi territori, a partir de l'explicació del seu origen i el seu desenvolupament històric i sociolingüístic, contrastant aspectes lingüístics i discursius de les diferents llengües, com també trets dels dialectes de l'espanyol, diferenciant-los dels trets sociolectals i de registre, en manifestacions orals, escrites i multimodals.

- CE 2 Comprendre i interpretar textos orals i multimodals recollint el sentit general i la informació més rellevant, identificant el punt de vista i la intenció de l'emissor i valorant la seva fiabilitat, la seva forma i el seu contingut, per construir coneixement, per formar-se opinió i per eixamplar les possibilitats de gaudi i oci.
    - CA 2.1 Comprendre el sentit global, l'estructura, la informació més rellevant en funció de les necessitats comunicatives i la intenció de l'emissor en texts orals i multimodals d'una certa complexitat a diferents

àmbits, analitzant la interacció entre els diferents codis.

- CE 3 Produir textos orals i multimodals amb fluïdesa, coherència, cohesió i registre adequat, ateses les convencions pròpies dels diferents gèneres discursius, i participar en interaccions orals amb actitud cooperativa i respectuosa, tant per construir coneixement i establir vincles personals com per intervenir de manera activa i informada en diferents contexts socials.
    - CA 3.1 Realitzar exposicions i argumentacions orals d'una certa extensió i complexitat amb diferent grau de planificació sobre temes d'interès personal, social, educatiu i professional ajustant-se a les convencions pròpies dels diversos gèneres discursius, amb fluïdesa, coherència, cohesió, correcció i el registre adequat en diferents suports, utilitzant de manera eficaç recursos verbals i no verbals.

- CE 4 Comprendre, interpretar i valorar textos escrits, amb sentit crític i diferents propòsits de lectura, reconeixent el sentit global i les idees principals i secundàries, identificant la intenció de l'emissor, reflexionant sobre el contingut i la forma i avaluant-ne la qualitat i la fiabilitat, per donar resposta a necessitats i interessos comunicatius diversos i per construir coneixement.
    - CA 4.1 Comprendre i interpretar el sentit global, l'estructura, la informació més rellevant i la intenció de l'emissor de texts escrits i multimodals d'una certa complexitat que responguin a diferents propòsits de lectura, realitzant les inferències necessàries.

- CE 5 Produir textos escrits i multimodals coherents, cohesionats, adequats i correctes ateses les convencions pròpies del gènere discursiu triat, per construir coneixement i per donar resposta de manera informada, eficaç i creativa a demandes comunicatives concretes.
    - CA 5.1 Planificar la redacció de texts escrits i multimodals d'una certa extensió atesa la situació comunicativa, el destinatari, el propòsit i el canal; redactar esborranys i revisar-los amb l'ajuda del diàleg entre iguals i instruments de consulta, i presentar un text final coherent, cohesionat i amb el registre adequat.

- CE 6 Seleccionar i contrastar informació procedent de diferents fonts de manera progressivament autònoma, avaluant-ne la fiabilitat i pertinència en funció dels objectius de lectura i evitant els riscos de manipulació i desinformació, i integrar-la i transformar-la en coneixement per comunicar-la, adoptant un punt de vista crític i personal al mateix temps que respectuós amb la propietat intel·lectual.

- CA 6.1 Localitzar, seleccionar i contrastar, de manera progressivament autònoma, informació procedent de diferents fonts, calibrant-ne la fiabilitat i pertinència en funció dels objectius de lectura; organitzar-la i integrar-la en esquemes propis, i reelaborar-la i comunicar-la de manera creativa adoptant un punt de vista crític respectant els principis de propietat intel·lectual.
- CA 6.2 Elaborar treballs de recerca, de manera progressivament autònoma, en diferents suports, sobre diversos temes d'interès acadèmic, personal o social a partir de la informació seleccionada.
- CA 6.3 Adoptar hàbits d'ús crític, segur, sostenible i saludable de les tecnologies digitals amb relació a la cerca i la comunicació de la informació.

- CE 8 Llegir, interpretar i valorar obres o fragments literaris del patrimoni nacional i universal, utilitzant un metallenguatge específic i mobilitzant l'experiència biogràfica i els coneixements literaris i culturals que permetin establir vincles entre texts diversos i amb altres manifestacions artístiques per conformar un mapa cultural, eixamplar les possibilitats de gaudi de la literatura i crear textos d'intenció literària.
  - CA 8.1 Explicar i argumentar la interpretació de les obres llegides a partir de l'anàlisi de les relacions internes dels seus elements constitutius amb el sentit de l'obra i de les relacions externes del text amb el seu context social i històric, atesa la configuració i evolució dels gèneres i subgèneres literaris.

- CE 9 Mobilitzar el coneixement sobre l'estructura de la llengua i els seus usos, per reflexionar de manera progressivament autònoma sobre les eleccions lingüístiques i discursives, amb la terminologia adequada, desenvolupar la consciència lingüística, augmentar el repertori comunicatiu i millorar les destreses tant de producció oral i escrita com de comprensió i interpretació crítica.
  - CA 9.1 Revisar els texts propis de manera progressivament autònoma i fer propostes de millora argumentant els canvis a partir de la reflexió metalingüística i interlingüística amb el metallenguatge específic.

- CE 10 Posar les pròpies pràctiques comunicatives al servei de la convivència democràtica, la resolució dialogada dels conflictes i la igualtat de drets de totes les persones, utilitzant un llenguatge no discriminatori i bandejant els abusos de poder a través de la paraula per afavorir un ús no tan sols eficaç sinó també ètic i democràtic del llenguatge.

- CA 10.1 Identificar i bandejar els usos discriminatoris de la llengua, els abusos de poder a través de la paraula i els usos manipuladors del llenguatge a partir de la reflexió i l'anàlisi dels elements lingüístics, textuals i discursius utilitzats, com també dels elements no verbals de la comunicació.
- CA 10.2 Utilitzar estratègies per a la resolució dialogada dels conflictes i la recerca de consensos, tant en l'àmbit personal com educatiu i social.

Competències específiques i criteris d'avaluació de 3r curs: Llengua catalana

- CE 1 Descriure i apreciar la diversitat lingüística del món a partir del reconeixement de les llengües dels alumnes i la realitat plurilingüe i pluricultural d'Espanya, amb especial atenció als territoris de parla catalana, analitzant l'origen i desenvolupament sociohistòric de les seves llengües i les característiques de les principals varietats dialectals del català, per afavorir la reflexió interlingüística, combatre els estereotips i prejudicis lingüístics, i posar en valor aquesta diversitat com a font de riquesa cultural.
  - CA 1.1 Reconèixer i valorar les llengües d'Espanya i les varietats dialectals del català, amb atenció especial a la del propi territori, a partir de l'explicació del seu origen i el seu desenvolupament històric i sociolingüístic, contrastant aspectes lingüístics i discursius de les diferents llengües, com també trets dels dialectes del català, diferenciant-los dels trets sociolectals i de registre, en manifestacions orals, escrites i multimodals.

- CE 2 Comprendre i interpretar texts orals i multimodals recollint el sentit general i la informació més rellevant, identificant el punt de vista i la intenció de l'emissor i valorant-ne la fiabilitat, la forma i el contingut, per construir coneixement, formar-se opinió i eixamplar les possibilitats de gaudi i oci.
  - CA 2.1 Comprendre el sentit global, l'estructura, la informació més rellevant en funció de les necessitats comunicatives i la intenció de l'emissor en texts orals i multimodals d'una certa complexitat de diferents àmbits, analitzant la interacció entre els diferents codis.

- CE 3 Produir texts orals i multimodals amb fluïdesa, coherència, cohesió i registre adequat, ateses les convencions pròpies dels diferents gèneres discursius, i participar en interaccions orals amb actitud cooperativa i respectuosa, tant per construir coneixement i establir vincles personals com per intervenir de manera activa i informada en diferents contexts socials.

- CA 3.1 Realitzar exposicions i argumentacions orals d'una certa extensió i complexitat amb diferent grau de planificació sobre temes d'interès personal, social, educatiu i professional ajustant-se a les convencions pròpies dels diversos gèneres discursius, amb fluïdesa, coherència, cohesió, correcció i el registre adequat en diferents suports, utilitzant de manera eficaç recursos verbals i no verbals.

- CE 4 Comprendre, interpretar i valorar, amb sentit crític i diferents propòsits de lectura, el sentit global i les idees principals i secundàries del text, identificant la intenció de l'emissor, reflexionant sobre el contingut i la forma i avaluant-ne la qualitat i fiabilitat, per donar resposta a necessitats i interessos comunicatius diversos i construir coneixement.
  - CA 4.1 Comprendre i interpretar el sentit global, l'estructura, la informació més rellevant i la intenció de l'emissor en texts escrits i multimodals senzills de diferents àmbits que responguin a diferents propòsits de lectura, realitzant les inferències necessàries.

- CE 5 Produir texts escrits i multimodals coherents, cohesionats, adequats i correctes ateses les convencions pròpies del gènere discursiu triat, per construir coneixement i per donar resposta de manera informada, eficaç i creativa a demandes comunicatives concretes.
  - CA 5.1 Planificar la redacció de textos escrits i multimodals senzills, atesa la situació comunicativa, el destinatari, el propòsit i el canal; redactar esborranys i revisar-los amb l'ajuda del diàleg entre iguals i instruments de consulta, i presentar un text final coherent, cohesionat, correcte i amb el registre adequat.

- CE 6 Seleccionar i contrastar informació procedent de diferents fonts de manera progressivament autònoma, avaluar-ne la fiabilitat i pertinència en funció dels objectius de lectura establerts. Integrar i transformar aquesta informació per comunicar-la des d'un punt de vista crític i personal, evitant els riscos de manipulació i desinformació, i respectant la propietat intel·lectual.
  - CA 6.1 Localitzar, seleccionar i contrastar informació de manera guiada procedent de diferents fonts, calibrant-ne la fiabilitat i pertinència en funció dels objectius de lectura; organitzar-la i integrar-la en esquemes propis, i reelaborar-la i comunicar-la de manera creativa adoptant un punt de vista crític i respectant els principis de propietat intel·lectual.
  - CA 6.2 Elaborar treballs de recerca de manera guiada en diferents suports sobre diversos temes d'interès acadèmic, personal o social a partir de la informació seleccionada.

- CA 6.3 Adoptar hàbits d'ús crítics, segurs, sostenibles i saludables en relació a la cerca i la comunicació de la informació amb tecnologies digitals.

- CE 8 Llegir, interpretar i valorar obres o fragments literaris de la literatura catalana i universal, utilitzant un metallenguatge específic i mobilitzant l'experiència biogràfica i els coneixements literaris i culturals que permetin establir vincles entre texts diversos i amb altres manifestacions artístiques per conformar un mapa cultural, eixamplar les possibilitats de gaudi de la literatura i crear texts d'intenció literària.
  - CA 8.1 Explicar i argumentar, amb l'ajuda de pautes i models, la interpretació de les obres llegides a partir de l'anàlisi de les relacions internes dels seus elements constitutius amb el sentit de l'obra, atesa la configuració dels gèneres i subgèneres literaris.

- CE 9 Mobilitzar el coneixement sobre l'estructura de la llengua i els seus usos i reflexionar de manera progressivament autònoma sobre les eleccions lingüístiques i discursives, amb la terminologia adequada, per desenvolupar la consciència lingüística, per augmentar el repertori comunicatiu i per millorar les destreses tant de producció oral i escrita com de comprensió i interpretació crítica.
  - CA 9.1 Revisar els textos propis de manera guiada i fer propostes de millora argumentant els canvis a partir de la reflexió metalingüística i interlingüística i amb un metallenguatge específic.

- CE 10 Posar les pròpies pràctiques comunicatives al servei de la convivència democràtica, la resolució dialogada dels conflictes i la igualtat de drets de totes les persones, utilitzant un llenguatge no discriminatori i bandejant els abusos de poder a través de la paraula per afavorir un ús no tan sols eficaç sinó també ètic i democràtic del llenguatge.
  - CA 10.1 Identificar i bandejar els usos discriminatoris de la llengua, els abusos de poder a través de la paraula i els usos manipuladors del llenguatge a partir de la reflexió i l'anàlisi dels elements lingüístics, textuals i discursius utilitzats, com també dels elements no verbals que regeixen la comunicació entre les persones.
  - CA 10.2 Utilitzar estratègies per a la resolució dialogada dels conflictes i la cerca de consensos tant en l'àmbit personal com educatiu i social.

Competències específiques i criteris d'avaluació de 3r curs: Socials: Geografia

- CE 1 Cercar, seleccionar, tractar i organitzar informació sobre temes rellevants del present i del passat, usant críticament fonts històriques i geogràfiques, per adquirir coneixements, elaborar i expressar continguts en diversos formats.
    - CA 1.2 Establir connexions i relacions entre els coneixements i informacions adquirits, elaborant síntesis interpretatives i explicatives, mitjançant informes, estudis o dossiers informatius, que reflecteixin un domini i consolidació dels continguts tractats.
    - CA 1.3 Transferir adequadament la informació i el coneixement per mitjà de narracions, pòsters, presentacions, exposicions orals, mitjans audiovisuals i altres productes.

- CE 3 Conèixer els principals desafiaments als quals s'han enfrontat diferents societats al llarg del temps, identificant les causes i conseqüències dels canvis produïts i els problemes als quals s'enfronten en l'actualitat, mitjançant el desenvolupament de projectes de recerca i l'ús de fonts fiables, per realitzar propostes que contribueixin al desenvolupament sostenible.
    - CA 3.1 Realitzar propostes que contribueixin a l'assoliment dels Objectius de Desenvolupament Sostenible, aplicant mètodes i projectes de recerca, incidint en l'ús de mapes i altres representacions gràfiques, així com de mitjans accessibles d'interpretació d'imatges.
    - CA 3.2 Entendre i afrontar, des d'un enfocament ecosocial, problemes i desafiaments passats, actuals o futurs de les societats contemporànies tenint en compte les seves relacions d'interdependència i ecodependència.

- CE 4 Identificar i analitzar els elements del paisatge i la seva articulació en sistemes complexos naturals, rurals i urbans, així com la seva evolució en el temps, interpretant les causes de les transformacions i valorant el grau d'equilibri existent en els diferents ecosistemes, per promoure la seva conservació, millora i ús sostenible.
    - CA 4.1 Identificar els elements de l'entorn i comprendre el seu funcionament com un sistema complex per mitjà de l'anàlisi multicausal de les seves relacions naturals i humanes, presents i passades, valorant-ne el grau de conservació i d'equilibri dinàmic.
    - CA 4.2 Idear i adoptar, quan sigui possible, comportaments i accions que contribueixin a la conservació i millora de l'entorn natural, rural i urbà, a través del respecte a tots els éssers vius, mostrant comportaments orientats a l'assoliment d'un desenvolupament sostenible d'aquests

entorns, i defensant l'accés universal, just i equitatiu als recursos que ens ofereix el planeta.

- CE 5 Analitzar de manera crítica plantejaments històrics i geogràfics explicant la construcció dels sistemes democràtics i els principis constitucionals que regeixen la vida en comunitat, així com assumint els deures i drets propis del nostre marc de convivència, per promoure la participació ciutadana i la cohesió social.
    - CA 5.1 Conèixer, valorar i exercir responsabilitats, drets i deures i actuar en favor del seu desenvolupament i afirmació a través del coneixement del nostre ordenament jurídic i constitucional, de la comprensió i posada en valor de la nostra memòria democràtica i dels aspectes fonamentals que la conformen, de la contribució dels homes i dones a aquesta, i la defensa dels nostres valors constitucionals.
    - CA 5.2 Reconèixer moviments i causes que generin una consciència solidària, promoguin la cohesió social, i treballin per a l'eliminació de la desigualtat, especialment la motivada per qüestió de gènere, i per al ple desenvolupament de la ciutadania, mitjançant la mobilització de coneixements i estratègies de participació, treball en equip, mediació i resolució pacífica de conflictes.

- CE 6 Comprendre els processos geogràfics, històrics i culturals que han conformat la realitat multicultural en què vivim, coneixent i difonent la història i la cultura de les minories ètniques presents al nostre país i valorant l'aportació dels moviments en defensa de la igualtat i la inclusió, per tal de reduir els estereotips, evitar qualsevol tipus de discriminació i violència, i reconèixer la riquesa de la diversitat.
    - CA 6.1 Rebutjar actituds discriminatòries i reconèixer la riquesa de la diversitat, a partir de l'anàlisi de la relació entre els aspectes geogràfics, històrics, ecosocials i culturals que han conformat la societat globalitzada i multicultural actual, i del coneixement de l'aportació dels moviments en defensa dels drets de les minories i en favor de la inclusivitat i la igualtat real, especialment de les dones.
    - CA 6.2 Contribuir al benestar individual i col·lectiu a través del disseny, exposició i posada en pràctica d'iniciatives orientades a promoure un compromís actiu amb els valors comuns, la millora de l'entorn i el servei a la comunitat.

- CE 8 Prendre consciència del paper dels cicles demogràfics, el cicle vital, les formes de vida i les relacions intergeneracionals i de dependència en la societat actual i la seva evolució al llarg del temps, analitzant-les de manera crítica, per

promoure alternatives saludables, sostenibles, enriquidores i respectuoses amb la dignitat humana i el compromís amb la societat i l'entorn.

- CA 8.1 Adoptar un paper actiu i compromès amb l'entorn, d'acord amb aptituds, aspiracions, interessos i valors propis, a partir de l'anàlisi crítica de la realitat econòmica, de la distribució i gestió del treball, i l'adopció d'hàbits responsables, saludables, sostenibles i respectuosos amb la dignitat humana i la d'altres d'éssers vius, així com de la reflexió ètica davant els usos de la tecnologia i la gestió del temps lliure.
- CA 8.2 Reconèixer les iniciatives de la societat civil, reflectides en associacions i entitats socials, adoptant actituds de participació i transformació en l'àmbit local i comunitari, especialment a l'àmbit de les relacions intergeneracionals.

2. Sabers bàsics

Aquest àmbit es treballa de manera integrada, connectant els sabers de les diferents matèries que es treballen a ALS. La metodologia es basa en projectes i en la resolució de reptes que integren els continguts de les tres matèries.

Sabers bàsics seleccionats de tercer curs (Castellà)

LES LLENGÜES I ELS SEUS PARLANTS

- Biografia lingüística pròpia.
- Diversitat lingüística del centre.
- Les famílies lingüístiques i les llengües del món.
- Les llengües de l'entorn: origen, distribució geogràfica i nocions bàsiques.
- Coneixement del domini lingüístic i de la unitat de la llengua castellana.
- Contacte entre llengües i fenòmens que se'n deriven.

COMUNICACIÓ

- Grau de formalitat de la situació.
- Caràcter públic o privat.
- Distància social entre els interlocutors.
- Canal de comunicació.
- Elements no verbals de la comunicació.
- Funcions del llenguatge.

GÈNERES DISCURSIUS

- Seqüències textuals bàsiques. Amb especial atenció a les expositives i argumentatives.
- Propietats textuals: coherència, cohesió, adequació i correcció.
- Gèneres discursius propis de l'àmbit personal, amb especial atenció als actes de parla que amenacen la imatge de l'interlocutor; la discrepància, la queixa, l'ordre i la reprovació...
- Gèneres discursius propis de l'àmbit educatiu: esquemes, resums, treballs, presentacions orals...
- Gèneres discursius propis de l'àmbit social: xarxes socials i mitjans de comunicació; etiqueta digital; riscs de desinformació, manipulació i vulneració de la privacitat en la xarxa.

PROCESSOS

- Interacció oral i escrita de caràcter informal. Cooperació conversacional i cortesia lingüística. Escolta activa, assertivitat, empatia i resolució dialogada dels conflictes. Prendre i deixar la paraula.
- Comprensió oral. Sentit global del text i de la relació entre les seves parts. Selecció i retenció de la informació rellevant. Intenció de l'emissor. Detecció dels usos discriminatoris del llenguatge verbal i no verbal.
- Producció oral formal. Planificació i recerca d'informació. Textualització i revisió. Adequació a l'audiència i al temps d'exposició. Elements no verbals. Trets discursius i lingüístics de l'oralitat formal. Creació de textos individuals i dialogats.
- Comprensió lectora. Sentit global del text. Relació entre parts. La intenció de l'emissor. Detecció d'usos discriminatoris del llenguatge verbal i icònic. Valoració de la forma i el contingut del text.
- Producció escrita. Planificació, redacció, revisió i edició en diferents suports.
- Usos de l'escriptura per a l'organització del pensament: presa de notes, esquemes, mapes conceptuals, definicions, resums, etc.
- Alfabetització mediàtica i informacional. Recerca i selecció de la informació amb criteris de fiabilitat, qualitat i pertinència.
- Anàlisi, valoració, reorganització i síntesi de la informació d'esquemes propis i transformació en coneixement.
- Comunicació i difusió creativa i respectuosa amb la propietat intel·lectual.
- Ús de plataformes virtuals per a la realització de projectes escolars.

RECONEIXEMENT I ÚS DISCURSIU DELS ELEMENTS LINGÜÍSTICS

- L'expressió de la subjectivitat en textos de caràcter expositiu. Identificació i ús de les fórmules de confiança i cortesia en la relació amb les situacions de comunicació.

- Recursos lingüístics per l'adequació del registre a la situació de comunicació. En contextos personals, acadèmics i socials.
- Mecanismes de cohesió. Connectors textuals temporals, explicatius, d'ordre i de contrast. Mecanismes de referència interna gramaticals (substitucions pronominals i adverbials) i lèxics (repeticions, sinònims, hiperònims i el·lipsis).
- Ús coherent de les formes verbals als textos.
- Correcció lingüística i revisió ortogràfica i gramatical dels texts. Ús de diccionaris, manuals de consulta i de correctors ortogràfics en suport analògic o digital.
- Els signes bàsics de puntuació com a mecanisme organitzador del text escrit. La seva relació amb el significat.

EDUCACIÓ LITERÀRIA

- Criteris i estratègies per a la selecció d'obres variades a partir de l'exploració guiada de la biblioteca virtual, escolar i pública disponible.
- Estratègies per a la presa de consciència progressiva dels propis gusts i identitat lectora.
- Participació activa en actes culturals vinculats amb el circuit literari lector.
- Estratègies de mobilització de l'experiència personal i lectora com a forma d'establir vincles entre l'obra llegida i aspectes de l'actualitat, com també amb altres texts i manifestacions artístiques i culturals.
- Estratègies per a la recomanació entre iguals, oral i escrita, de les lectures en suports variats.

LECTURA GUIADA

- Estratègies per a la construcció compartida de la interpretació de les obres a través de converses literàries, amb la incorporació progressiva de metallenguatge específic.
- Relació entre els elements constitutius del gènere literari i la construcció del sentit de l'obra.
- Expressió pautada, a través de processos i suports diversificats, de la interpretació i valoració personal d'obres i fragments literaris. Lectura amb perspectiva de gènere.
- Lectura expressiva, dramatització i recitació dels texts atesos els processos de comprensió, apropiació i oralització implicats.
- Manifestacions artístiques literàries i de diferents tipus (musicals, pictòriques, etc.).
- Recursos expressius. Figures retòriques.
- Literatura espanyola: obres i/o fragments i autors més representatius de la literatura espanyola des de la literatura medieval fins al segle XX.
- Principals moviments artístics i literaris de l'edat mitjana.

- Producció escrita. Planificació. Textualització. Redacció. Revisió. Edició en diferents suports.
- Usos de l'escriptura per a l'organització del pensament: presa de notes, esquemes, mapes conceptuals, definicions, resums, etc.
- Recerca i selecció de la informació amb criteris de fiabilitat, qualitat i pertinència.
- Anàlisi, valoració, reorganització i síntesi de la informació en esquemes propis per transformar-la en coneixement.
- Comunicació i difusió creativa i respectuosa amb la propietat intel·lectual.
- Ús de plataformes virtuals per a la realització de projectes escolars

REFLEXIÓ SOBRE LA LLENGUA

- Diferències rellevants i interseccions entre llengua oral i llengua escrita atenent aspectes sintàctics i lèxics.
- Reconeixement de la llengua com a sistema i a les seves unitats bàsiques, tenint en compte els diferents nivells: el so i sistema d'escriptura, les paraules (forma i significat), la seva organització en el discurs (ordre de les paraules, components de les oracions o connexió entre els significats).
- Distinció entre la forma (categoria gramatical) i la funció de les paraules (funcions sintàctiques).
- Relació entre els esquemes semàntic i sintàctic de l'oració simple i aproximació a la oració composta. Observació i transformació d'enunciats d'acord amb aquests esquemes i ús de la terminologia sintàctica necessària.
- Estratègies d'ús progressivament autònom de diccionaris i manuals de gramàtica, per obtenir informació gramatical bàsica.

Sabers bàsics seleccionats de tercer curs (Català)

LES LLENGÜES I ELS SEUS PARLANTS

- Biografia lingüística pròpia.
- Diversitat lingüística del centre.
- Les famílies lingüístiques i les llengües del món.
- Les llengües de l'entorn: origen, distribució geogràfica i nocions bàsiques.
- Coneixement del domini lingüístic i de la unitat de la llengua catalana.
- Contacte entre llengües i fenòmens que se'n deriven.

COMUNICACIÓ

- Grau de formalitat de la situació.
- Caràcter públic o privat.
- Distància social entre els interlocutors.
- Canal de comunicació.
- Elements no verbals de la comunicació.

- Funcions del llenguatge.

GÈNERES DISCURSIUS

- Seqüències textuals bàsiques: narratives, descriptives, dialogades, expositives, etc.
- Propietats textuals: coherència, cohesió, adequació i correcció.
- Gèneres discursius propis de l'àmbit personal: la conversa, la discrepància, la queixa, l'ordre i la reprovació.
- Gèneres discursius propis de l'àmbit educatiu: esquemes, resums, treballs, presentacions orals, etc.

PROCESSOS

- Interacció oral i escrita de caràcter informal i formal. Prendre i deixar la paraula.
- Escolta activa, assertivitat i resolució dialogada dels conflictes.
- Sentit global del text. Tema. Relació entre les parts. Selecció i retenció de la informació rellevant. Intenció de l'emissor. Detecció d'usos discriminatoris del llenguatge verbal i no verbal. Valoració de la forma i el contingut del text.
- Sentit global del text. Relació entre les parts. La intenció de l'emissor. Detecció d'usos discriminatoris del llenguatge verbal i icònic. Valoració de la forma i el contingut del text.
- Producció escrita. Planificació. Textualització. Redacció. Revisió. Edició en diferents suports.
- Presa de notes, esquemes, mapes conceptuals, definicions, resums, etc.
- Recerca i selecció de la informació amb criteris de fiabilitat, qualitat i pertinència.
- Anàlisi, valoració, reorganització i síntesi de la informació en esquemes propis i transformació en coneixement.
- Comunicació i difusió creativa i respectuosa amb la propietat intel·lectual.
- Utilització de plataformes virtuals per a la realització de projectes escolars.
- Recursos lingüístics per tal d'adequar el registre a la situació de comunicació. Mecanismes de cohesió. Connectors textuals temporals, explicatius, d'ordre i de contrast. Mecanismes de referència interna gramaticals (substitucions pronominals i adverbials) i lèxics (repeticions, sinònims, hiperònims i el·lipsis).
- Correcció lingüística i revisió ortogràfica i gramatical dels texts. Ús de diccionaris, manuals de consulta i de correctors ortogràfics en suport analògic o digital.
- Els signes bàsics de puntuació com a mecanisme organitzador del text escrit. La seva relació amb el significat.

EDUCACIÓ LITERÀRIA

- Criteris i estratègies per a la selecció d'obres variades de manera orientada a partir de l'exploració guiada de la biblioteca virtual disponible, escolar i pública.

- Participació activa en actes culturals vinculats amb el circuit literari lector.
- Mobilització de l'experiència personal i lectora com a forma d'establir vincles entre l'obra llegida i aspectes de l'actualitat, com també amb altres texts i manifestacions artístiques i culturals.
- Estratègies per a la recomanació de les lectures, en suports variats o bé oralment entre iguals.
- Estratègies per a la construcció compartida de la interpretació de les obres a través de converses literàries, amb la incorporació progressiva de metallenguatge específic.
- Relació entre els elements constitutius del gènere literari i la construcció del sentit de l'obra.
- Relació i comparació dels texts llegits amb altres texts, amb altres manifestacions artístiques i culturals i amb les noves formes de ficció en funció de temes, tòpics, estructures i llenguatges.
- Expressió pautada, a través de processos i suports diversificats, de la interpretació i valoració personal d'obres i fragments literaris.
- Lectura amb perspectiva de gènere
- Lectura expressiva, dramatització i recitació dels texts atesos els processos de comprensió, apropiació i oralització implicats.
- Creació de texts a partir de models donats (imitació, transformació, continuació, etc.).
- Manifestacions artístiques literàries i de diferents tipus (musicals, pictòriques, etc.).
- Recursos expressius. Figures retòriques.
- Literatura catalana: obres i/o fragments i autors més representatius de la literatura catalana des de la literatura medieval fins al segle XX.
- Principals moviments artístics i literaris de l'edat Mitjana.
- Principals moviments artístics i literaris des del segle XVI fins a l'actualitat.

REFLEXIÓ SOBRE LA LLENGUA

- Diferències rellevants i interseccions entre llengua oral i llengua escrita atenent aspectes sintàctics, lèxics i pragmàtics.
- Aproximació a la llengua com a sistema i a les seves unitats bàsiques tenint en compte els diferents nivells: el so i sistema d'escriptura, les paraules (forma i significat), la seva organització en el discurs (ordre de les paraules, components de les oracions o connexió entre els significats)
- Distinció entre la forma (categoria gramatical) i la funció de les paraules (funcions sintàctiques), i coneixement dels procediments lèxics (afixos) i sintàctics per al canvi de categoria.

- Relació entre els esquemes semàntic i sintàctic de l'oració simple i composta. Estratègies d'ús progressivament autònom de diccionaris i manuals de gramàtica per obtenir informació gramatical bàsica.
- Estratègies d'ús progressivament autònom de diccionaris i manuals de gramàtica per obtenir informació gramatical bàsica.

Sabers bàsics seleccionats de tercer curs (Socials)

GEOGRAFIA ECONÒMICA

- La recerca en ciències socials
- El sector primari
    - Definició.
    - Problemàtica del sector primari a Europa, Espanya i les Illes Balears: envelliment dels treballadors agrícoles, competència extra europea, ús de productes químics.
    - Agricultura i ramaderia als altres continents: agricultura tradicional i d'exportació.
    - La pesca i els problemes de la sobreexplotació.
- Protecció del medi natural.
- Les fonts d'energia, la mineria i la indústria
    - Carbó i petroli: el seu paper històric i problemes actuals.
    - Energies renovables.
    - Localització de les principals reserves de petroli i minerals al món.
    - Tipus d'indústria: industria pesant i industria de béns de consum.
    - Europa: de la Revolució Industrial a la desindustrialització.
    - La indústria a altres continents. El cas de la Xina i la Índia.
- El terciari
    - Definició.
    - Les activitats del sector terciari.
    - El comerç mundial.
    - El comerç a Espanya i a les Illes Balears.
    - El transport terrestre, naval i aeri. El cas d'Espanya i les Illes Balears.
    - El turisme: impactes positius i negatius. El cas de les Illes Balears. La balearització.
    - El repte del turisme sostenible.
    - Altres serveis: educació, cultura, sanitat. La importància dels serveis públics.
- La societat de la informació

- Cerca, tractament de la informació, ús de dades en entorns digitals i avaluació de la fiabilitat de les fonts. El problema de la desinformació.
- Ocupació i treball en la societat de la informació, aprenentatge permanent i al llarg de tota la vida.
- Ciutadania ètica digital. Nous comportaments en la societat de la informació

EL SISTEMA POLÍTIC ESPANYOL

- El legislatiu (Congrés de Diputats i Senat). El Govern central.
- El mapa autonòmic espanyol.
- La llei com a contracte social. De la Constitució de 1812 a la Constitució de 1978. Ordenament normatiu autonòmic, constitucional i supranacional com a garantista del desenvolupament de drets i llibertats per a l'exercici de la ciutadania.

LA UNIÓ EUROPEA I LES SEVES COMPETÈNCIES

- Concepte polític i econòmic de la Unió Europea.
- Membres de la Unió.
- Parlament europeu i Comissaris europeus.
- Influència de les decisions de la unió europea a Espanya i Balears.
- Valors de l'europeisme. Fórmules de participació en programes educatius europeus.
- Ideologies, nacionalismes i moviments supranacionals. Ciutadania europea.

ALTRES ORGANISMES INTERNACIONALS

- Institucions de l'estat i de l'àmbit autonòmic de les Illes Balears que garanteixen la seguretat integral i la convivència social. Els compromisos internacionals del nostre país en favor de la pau, la seguretat i la cooperació internacional.
- Dignitat humana i drets universals. Declaració Universal dels Drets Humans.
- ONU, UNESCO, Organització Mundial de la Salut, UNICEF.
- OCDE
- OPEP
- Organismes regionals d'Hispanoamèrica, Àsia, Àfrica.

SABERS BÀSICS TRANSVERSALS

- La recerca en Ciències Socials, l'estudi multicausal i l'anàlisi comparada de l'espai natural, rural i urbà, la seva evolució i els reptes del futur. Anàlisi i interpretació de conceptes espacials: localització, escala, connexió i proximitat espacial.
- Mètodes de recerca en l'àmbit de la Geografia. Metodologies del pensament geogràfic.

- Objectius de Desenvolupament Sostenible. Emergència climàtica i sostenibilitat. Relació entre factors naturals i antròpics en la Terra. Globalització, moviments migratoris i interculturalitat.
- Cultura mediàtica. Tècniques i mètodes de les ciències socials: anàlisi de texts, interpretació i elaboració de mapes, esquemes i síntesis, representació de gràfics i interpretació d'imatges a través de mitjans digitals accessibles. Tecnologies de la informació geogràfica.
- Desigualtat i injustícia en el context de les Illes Balears i en el context global. Solidaritat, cohesió social i cooperació per al desenvolupament.
- La transformació humana del territori i la distribució desigual dels recursos i del treball. Evolució dels sistemes econòmics, dels cicles demogràfics, de les maneres de vida i dels models d'organització social.
- Les transformacions científiques i tecnològiques. Dimensió ètica de la ciència i la tecnologia. Canvis culturals i moviments socials. Els mitjans de comunicació i les xarxes socials.
- Implicació en la defensa i protecció del medi ambient. Acció i posició davant l'emergència climàtica.
- Servei a la comunitat. La corresponsabilitat en les cures. Les relacions intergeneracionals.
- La responsabilitat col·lectiva i individual. L'associacionisme i el voluntariat. Entorns i xarxes socials.

3r CURS.TEMPORALITZACIÓ DELS SABERS I UNITATS DE PROGRAMACIÓ

UP1: Vivim en societat? Integra Geografia i Història, llengua catalana i llengua castellana a partir d'un enfocament funcional i interdisciplinari. Els continguts socials esdevenen el context per comprendre i produir textos expositius, argumentatius i multimodals, així com per interpretar mapes i altres representacions de l'espai geogràfic.
UP2: I tota aquesta gent, quina llengua parla? Parteix de l'anàlisi de la població mundial i de la seva distribució geogràfica per comprendre la diversitat lingüística com una característica fonamental de les societats actuals. Es prestarà especial atenció a les llengües catalana i castellana, al seu origen, distribució i diversitat interna, així com als fenòmens derivats del contacte entre llengües.
UP3: I per comunicar-nos, com ho feim? Pretén analitzar les característiques i transformacions dels espais naturals, rurals i urbans, i comunicar informació de manera adequada i efectiva segons la situació, els interlocutors i la finalitat.
UP4: És veritat tot el que escoltam o llegim? Pretén analitzar críticament la informació procedent de diferents mitjans i fonts, valorar-ne la fiabilitat i

intencionalitat, i comprendre el funcionament bàsic de la Unió Europea i la seva incidència en la ciutadania.
UP5: Contam històries? Pretén interpretar obres i fragments de la literatura catalana i castellana medieval i renaixentista, relacionant-los amb el seu context històric i social, i analitzar l'organització territorial i política de l'Espanya actual.
UP6: Democràcia per sempre? Pretén comprendre els principis i les institucions democràtiques i valorar la importància dels drets humans, analitzant críticament situacions de discriminació, manipulació i abús de poder.
UP7: I els diners, per a què serveixen? Pretén analitzar com s'organitzen els sistemes econòmics i com es distribueixen els recursos i el treball, relacionant-los amb les formes de vida i l'organització social, i desenvolupar una actitud crítica i responsable envers l'ús dels recursos i les decisions econòmiques.
UP8: Com arriba de l'hort al pot?: Pretén comprendre el recorregut dels productes des de l'obtenció de les matèries primeres fins a la seva transformació industrial, identificant les característiques i problemàtiques dels sectors primari i secundari, i cercar, seleccionar i organitzar informació per elaborar un text multimodal coherent sobre aquest procés.
UP9: És Mallorca un paradís?: Pretén analitzar el paper del sector terciari i, especialment, del turisme en la transformació del territori de les Illes Balears, identificant-ne els principals impactes socials, econòmics, culturals i ambientals i valorant la necessitat d'un model turístic sostenible.

3. Criteris d'avaluació i Instruments

L'avaluació ha de ser contínua i integradora, prioritzant la capacitat de l'alumne per aplicar els coneixements en la pràctica.

- Criteris d'Avaluació: Es basaran en l'assoliment de les competències específiques de l'àmbit. Es tindrà en compte la participació en activitats de grup, l'autonomia en la resolució de problemes i la qualitat dels projectes realitzats
  Es valoraran la participació activa, la capacitat de treball en equip, la creativitat i originalitat en els projectes, l'adequació lingüística i la capacitat d'argumentació.
- Instruments d'Avaluació:
  - Observació directa a l'aula: .Llistes de control i diaris de classe per avaluar la participació i les actituds.
  - Projectes, treballs pràctics i productes finals: Avaluació de la planificació, execució i presentació de projectes i productes finals
  - Instruments de coavaluació: Les comunicacions dels treballs comporten elements perquè els alumnes puguis avaluar l'aprenentatge dels seus companys, formulant ells mateixos preguntes de comprensió i reflexió al grup.

○ Carpetes d'aprenentatge i/o portfolis d'evidències: Recull de les activitats, al quadern i al classroom, esquemes i reflexions de l'alumne. ○ Proves escrites-retorn de l'aprenentatge S'utilitzaran per a avaluar coneixements teòrics fonamentals, però amb un format orientat a la resolució de problemes contextualitzats.
4. Metodologia i estratègies didàctiques
• Aprenentatge Basat en Projectes (ABP): La metodologia clau de l'àmbit, que facilita la interconnexió dels sabers i motiva l'alumnat. • Treball cooperatiu: Fomentar el treball en equip per a la resolució de reptes i la creació de productes conjunts. • Ús de les TAC: Eines de creació de contingut digital (editors de vídeo, programes d'àudio, blogs, etc.) i l'ús responsable de les xarxes socials. • Aprenentatge servei: Els projectes poden tenir una finalitat social i beneficiar la comunitat. • Diversitat de fonts: Ús de materials didàctics variats: premsa, literatura, cinema, documentals, webs institucionals, etc.
Instruments i processos d'avaluació, sistema de qualificació
La qualificació de l'àmbit es farà de forma global, sense desglossar-la per matèries. Es ponderarà de la següent manera seguint els criteris d'avaluació: • Activitats d'aula i quadern 40 %: tasques avaluables i seguiment del quadern). • Proves avaluatives, treball de projectes i exposicions orals: 60 %: avaluació de les competències específiques i els sabers bàsics vinculats a través dels criteris d'avaluació. Es realitzarà a classe una retroalimentació de les proves, activitats i carpeta d'aprenentatge de l'alumnat.
Atenció a la diversitat
• Per atendre els alumnes amb NEE i els alumnes NESE es tindrà en compte el PEP de cada un, així com el Pla de Seguiment de l'alumnat nouvingut, si escau. • L'eix vertebrador de la programació és el Disseny Universal de l'Aprenentatge, proporcionant diverses opcions i mitjans per aconseguir que cada alumne progressi en el seu aprenentatge i asoleixI al manco un nivell competencial suficient
Elements transversals

• Es realitzaran projectes i tasques on s'hauran d'aplicar coneixements de les diferents matèries. Per exemple, un treball de recerca on hagin de desenvolupar competències TiC; lectoescriptura, comprensió de textos mitjançant lectures científiques, etc.
Activitats complementàries
• Tallers socioeducatius, amb la col.laboració amb el programa de l'Ajuntament de Palma Palmaeduca i en coordinació amb altres departaments didàctics, si escau. • Visites culturals i itineraris guiats pel patrimoni cultural i històric de la ciutat de Palma.
Pla de seguiment
• En aquest apartat es descriuen les accions, mesures i suports específics que tenim previstes per a l'alumnat que no va promocionar de curs, d'acord amb el pla establert en el centre. • Els alumnes de 3er D'ESO que cursen el primer any del programa de Diversificació i tenen suspès l'àmbit ALS, promocionen a 4t curs amb la matèria suspesa. I durant el 4t curs s'elabora un pla de seguiment individual de cara recuperar l'àmbit enfocat a aquelles competencies no assolides al curs anterior.
Pla de recuperació
• Les matèries pendents de cursos anteriors al Programa de diversificació curricular que no es cursin dins el programa, estaran subjectes als criteris de recuperació establerts pels departaments didàctics responsables. • Pel que fa als alumnes de 3r PDC amb assignatures pendents de Llengua catalana, Llengua castellana i Ciències socials (o equivalent), aprovaran l'assignatura corresponent si aprova la de 3r d'ESO. • Per superar l'Àmbit sociolingüístic la mitjana de les 3 avaluacions ha de ser superior a 5 • En cas que l'alumne hagi suspès l'àmbit sociolingüístic de 3er curs i passi a 4t curs amb l'àmbit pendent, haurà d'aprovar la matèria a 4t d'ESO.
Revisió i millora
• En acabar el curs es farà una autoavaluació crítica de la Programació de diversificació curricular per tal d'incorporar millores pel curs 2027/2028.

2.2. Quart d'ESO

2.2.1. Àmbit científic tecnològic

Segons el referència al Decret 42/2025 de les Illes Balears, i en la normativa per a les programacions didàctiques, aquí teniu una proposta per a l'àmbit CientificoTècnic del Programa de Diversificació Curricular (PDC) per a 4t d'ESO.

L'àmbit CientificoTècnic integra els sabers bàsics de Matemàtiques, Física i Química, Biologia, Tecnologia i Digitalització. La programació s'enfoca a ser interdisciplinària.

Competències específiques
L'àmbit se centra en l'aplicació pràctica de les ciències i la tecnologia, combinant elements de Biologia i Geologia, Física i Química, Matemàtiques, Tecnologia i Digitalització. Les competències específiques s'alineen amb les de les matèries troncals, però amb un enfocament més global i interdisciplinari: ● Pensament Científic i Resolució de Problemes: Aplicar el mètode científic per a la resolució de problemes de la vida quotidiana, incloent-hi la formulació d'hipòtesis, el disseny d'experiments, l'anàlisi de dades i l'extracció de conclusions. ● Coneixement i Aplicació de les Lleis de la Natura: Comprendre i aplicar els principis fonamentals de la física i la química (forces, canvis d'estat, reaccions químiques) i de la biologia (cèl·lula, genètica, evolució) en contextos tecnològics i ambientals. ● Pensament Computacional i Robòtica: Desenvolupar solucions tecnològiques i programes informàtics per a reptes pràctics, utilitzant sistemes de control i robòtica. ● Modelització i Anàlisi de Dades: Utilitzar les matemàtiques com a eina per a la modelització de situacions reals, l'anàlisi de dades i la presa de decisions fonamentada, amb l'ús de fulls de càlcul i altres eines digitals. ● Sostenibilitat i Consum Responsable: Valorar l'impacte de la ciència i la tecnologia en la societat i el medi ambient, fomentant la responsabilitat i el consum sostenible.
Competències específiques per matèria
Biologia i Geologia CE1 Interpretar i transmetre informació i dades científiques, argumentant sobre ells i utilitzant diferents formats, per analitzar conceptes i processos de les ciències biològiques i geològiques.

CE2 Identificar, localitzar i seleccionar informació, contrastant-ne la veracitat, organitzant-la i avaluant-la críticament per resoldre preguntes relacionades amb les ciències biològiques i geològiques.
CE3 Planificar i desenvolupar projectes de recerca, seguint els passos de les metodologies científiques i cooperant quan sigui necessari per indagar en aspectes relacionats amb les ciències geològiques i biològiques.
CE4 Utilitzar el raonament i el pensament computacional, analitzant críticament les respostes i solucions i reformulant el procediment, si fos necessari, per resoldre problemes o donar explicació a processos de la vida quotidiana relacionats amb la biologia i la geologia.
CE5 Analitzar els efectes de determinades accions sobre el medi ambient i la salut, basant-se en els fonaments de les ciències biològiques i de la Terra, per promoure i adoptar hàbits que evitin o minimitzin els impactes mediambientals negatius, siguin compatibles amb un desenvolupament sostenible i permetin mantenir i millorar la salut individual i col·lectiva.
CE6 Analitzar els elements d'un paisatge concret valorant-los com a patrimoni natural i utilitzant coneixements sobre geologia i ciències de la Terra per explicar la seva història geològica, proposar accions encaminades a la seva protecció i identificar possibles riscs naturals.

Fisica i Quimica
CE1 Comprendre i relacionar els motius pels quals ocorren els principals fenòmens fisicoquímics de l'entorn, explicant-los en termes de les lleis i teories científiques adequades per resoldre problemes, amb la finalitat d'aplicar-les per millorar la realitat pròxima i la qualitat de vida humana.
CE2 Expressar les observacions realitzades pels alumnes en forma de preguntes, formulant hipòtesis per explicar-les i demostrant aquestes hipòtesis a través de l'experimentació científica, la indagació i la cerca d'evidències, per desenvolupar els raonaments propis del pensament científic i millorar les destreses en l'ús de les metodologies científiques.
CE3 Manejar amb desimboltura les regles i normes bàsiques de la física i la química en referència al llenguatge de la IUPAC, al llenguatge matemàtic, a l'ús d'unitats de mesura correctes, a l'ús segur del laboratori i a la interpretació i producció de dades i informació en diferents formats i fonts, per reconèixer el caràcter universal i transversal del llenguatge científic i la necessitat d'una comunicació fiable en recerca i ciència entre diferents països i cultures.
CE4 Utilitzar de manera crítica, eficient i segura plataformes digitals i recursos variats, tant per al treball individual com en equip, per fomentar la creativitat, el desenvolupament personal i l'aprenentatge individual i social, mitjançant la consulta d'informació, la creació de materials i la comunicació efectiva en els diferents entorns d'aprenentatge.
CE5 Utilitzar les estratègies pròpies del treball col·laboratiu que permetin potenciar el creixement entre iguals com a base emprenedora d'una comunitat científica crítica, ètica i eficient, per comprendre la importància de la ciència en la millora de la societat, les

aplicacions i repercussions dels avanços científics, la preservació de la salut i la conservació sostenible del medi ambient.
CE6 Comprendre i valorar la ciència com una construcció col·lectiva en continu canvi i evolució, en la qual no sols participen les persones que s'hi dediquen, sinó que també requereix d'una interacció amb la resta de la societat, per obtenir resultats que repercuteixin en l'avançament tecnològic, econòmic, ambiental i social.

Matemàtiques
CE1 Interpretar, modelitzar i resoldre problemes de la vida quotidiana i propis de les matemàtiques, aplicant diferents estratègies i formes de raonament, per explorar diferents maneres de conducta i obtenir possibles solucions.
CE2 Analitzar les solucions d'un problema usant diferents tècniques i eines, avaluant les respostes obtingudes, per verificar-ne la validesa i idoneïtat des d'un punt de vista matemàtic i la repercussió global.
CE3 Formular i comprovar conjectures senzilles o plantejar problemes de manera autònoma, reconeixent el valor del raonament i l'argumentació, per generar nou coneixement.
CE4 Utilitzar els principis del pensament computacional organitzant dades, descomponent en parts, reconeixement patrons, interpretant, modificant i creant algorismes per modelitzar situacions i resoldre problemes de manera eficaç.
CE5 Reconèixer i utilitzar connexions entre els diferents elements matemàtics interconnectant conceptes i procediments per desenvolupar una visió de les matemàtiques com un tot integrat.
CE6 Identificar les matemàtiques implicades en altres matèries i en situacions reals, susceptibles de ser tractades en termes matemàtics, interrelacionant conceptes i procediments per aplicar-les en situacions diverses.
CE7 Representar, de manera individual i col·lectiva, conceptes, procediments, informació i resultats matemàtics usant diferents tecnologies, per visualitzar idees i estructurar processos matemàtics.
CE8 Comunicar de manera individual i col·lectiva conceptes, procediments i arguments matemàtics usant llenguatge oral, escrit o gràfic, utilitzant la terminologia matemàtica apropiada, per donar significat i coherència a les idees matemàtiques.
CE9 Desenvolupar destreses personals, identificant i gestionant emocions, posant en pràcticaestratègies d'acceptació de l'error com a part del procés d'aprenentatge i adaptant-se davant situacions d'incertesa, per millorar la perseverança en la consecució d'objectius i el gaudi en l'aprenentatge de les matemàtiques.
CE10 Desenvolupar destreses socials reconeixement i respectant les emocions i experiències dels altres, participant activament i reflexivament en projectes en equips heterogenis amb rols assignats per construir una identitat positiva com a estudiant de matemàtiques,fomentar el benestar personal i grupal, i crear relacions saludables.

Tecnologia
CE1 Identificar i proposar problemes tecnològics amb iniciativa i creativitat, estudiant les necessitats de l'entorn pròxim i aplicant estratègies i processos col·laboratius i iteratius

relatius a projectes, per idear i planificar solucions de manera eficient, accessible, sostenible i innovadora.
CE2 Aplicar de manera apropiada i segura diferents tècniques i coneixements interdisciplinaris, utilitzant procediments i recursos tecnològics i analitzant el cicle de vida de productes per fabricar solucions tecnològiques accessibles i sostenibles que donin resposta a necessitats plantejades.
CE3 Expressar, comunicar i difondre idees, propostes o solucions tecnològiques en diferents fòrums de manera efectiva, usant un llenguatge inclusiu i no sexista, emprant els recursos disponibles i aplicant els elements i tècniques necessàries per intercanviar la informació de manera responsable i fomentar el treball en equip.
CE4 Desenvolupar solucions automatitzades a problemes plantejats aplicant els coneixements necessaris i incorporant tecnologies emergents per dissenyar i construir sistemes de control programables i robòtics.
CE5 Aprofitar i emprar de manera responsable les possibilitats de les eines digitals, adaptant les a les seves necessitats, configurant-les i aplicant coneixements interdisciplinaris per a la resolució de tasques d'una manera més eficient.
CE6 Analitzar processos tecnològics, tenint-ne en compte l'impacte en la societat i l'entorn i aplicant criteris de sostenibilitat i accessibilitat, per fer un ús ètic i responsable, des del punt de vista ecològic i social, de la tecnologia.

Sabers bàsics seqüenciats i temporalització

Aquest àmbit es treballarà de manera integrada, connectant els conceptes de les diferents matèries.

Biologia i Geologia

L'Activitat Científica
- El mètode científic. Hipòtesis, preguntes i conjectures: plantejament amb perspectiva científica.
- Fonts fidedignes de recerca d'informació científica. Reconeixement i ús.
- Estratègies per a la recerca d'informació, col·laboració entre companys i la comunicació de processos, resultats i idees científiques.
- L'experimentació i el treball de camp per donar resposta a qüestions científiques.
- Ús d'instruments i espais d'experimentació de manera adequada.
- Modelat com a mètode de representació i comprensió de processos o elements de la naturalesa.
- Mètodes d'observació i presa de dades de fenòmens naturals.
- Mètodes d'anàlisi de resultats: correlació i causalitat.
- La tasca científica i dels científics: algunes aportacions en els camps de la biologia i la geologia. El paper de la dona en la ciència.

La Terra a l'Univers i al Sistema Solar
- Estructura bàsica de la geosfera: escorça, mantell i nucli.
- Conceptes de geoelement, mineral i roca: relació entre ells, característiques i propietats.

- Estratègies de classificació de les roques: sedimentàries, metamòrfiques i ígnies. El cicle de les roques.
- Minerals i roques rellevants de l'entorn.
- Identificació de minerals i roques: ús de claus dicotòmiques.
- Usos de minerals i roques en la fabricació de materials i objectes quotidians.

La cèl·lula
- La cèl·lula com a unitat estructural i funcional dels éssers vius.
- Classificació de les cèl·lules: procariota, animal i vegetal. Estructura bàsica i principals diferències entre elles.
- Estructura de la cèl·lula eucariota animal i funcions dels seus orgànuls.
- Preparació, observació i comparació de mostres microscòpiques.

Els éssers vius
- Concepte d'ésser viu.
- Classificació dels éssers vius en cinc regnes. Característiques diferencials de cada regne.
- Sistema de classificació dins cadascun dels regnes: els principals grups taxonòmics.
- Concepte d'espècie.
- Espècies de l'entorn. Conceptes d'espècie: autòctona, endèmica, introduïda, invasora.
- Estratègies d'observació, mètodes d'identificació i classificació de les espècies (guies, claus dicotòmiques, eines digitals, etc.).
- Els animals com a éssers que senten: semblances i diferències amb els ésser que no senten.

Ecologia i sostenibilitat
- Concepte d'ecosistema i components biòtics i abiòtics.
- Relacions que s'estableixen entre els components biòtics de l'ecosistema: intraespecífiques i interespecífiques.
- Ecosistemes de l'entorn.
- Concepte de biodiversitat. La importància de la conservació dels ecosistemes i la biodiversitat.
- Conceptes d'atmosfera i hidrosfera. Funcions. Procés de formació de l'atmosfera i la hidrosfera i el seu paper fonamental en l'aparició i l'evolució de la vida.
- Estructura de la atmósfera.
- Interaccions entre l'atmosfera, hidrosfera, geosfera i biosfera. El seu paper en l'edafogènesi. Importància per a la vida.
- Contaminació atmosfèrica i canvi climàtic. Causes i conseqüències sobre els ecosistemes.
- Cicle de l'aigua. Escassetat i contaminació de l'aigua.
- Formació del sòl i modelatge del relleu. Intervenció de la geosfera, l'atmosfera, la hidrosfera i la biosfera. Funcions del sòl.
- La relació entre la salut mediambiental, humana i d'altres éssers vius: una sola salut.
- Hàbits sostenibles envers el medi ambient i la salut humana. Implantació d'un model de desenvolupament sostenible.

El cos humà
- Funció de nutrició. Importància i aparells que hi intervenen i participació de cadascun.
- Anatomia i fisiologia bàsiques dels aparells digestiu, respiratori, circulatori, urinari i altres òrgans excretors.
- Funció de reproducció. Anatomia i fisiologia bàsiques dels aparells reproductors masculí i femení.
- Funció de relació: receptors sensorials, centres de coordinació, òrgans efectors. Principals diferències entre el sistema nerviós i l'endocrí.
- Relació entre els principals sistemes i aparells de l'organisme implicats en les funcions de nutrició, relació i reproducció mitjançant l'aplicació de coneixements de fisiologia i anatomia.

Hàbits saludables
- Concepte de salut segons l'Organització Mundial de la Salut (OMS).
- Hàbits saludables i la seva importància en la conservació de la salut física, mental i social.
- Característiques, elements i importància d'una dieta saludable.
- Conceptes de sexe i sexualitat: importància del respecte cap a la llibertat, la diversitat sexual i la igualtat de gènere, dins d'una educació sexual integral com a part d'un desenvolupament harmònic.
- Educació afectivosexual des de la perspectiva de la igualtat entre persones i el respecte a la diversitat sexual. Assertivitat, cura del cos i pràctiques sexuals responsables. Prevenció de malalties de transmissió sexual i d'embarassos no desitjats: ús adequat de mètodes.
- Drogues legals i il·legals: efectes perjudicials sobre la salut dels consumidors i del seu entorn més pròxim.

Salut i malaltia
- Concepte de malaltia segons la OMS.
- Principals diferències entre malaltia infecciosa i no infecciosa. Diferenciació segons la seva etiologia.
- Mesures de prevenció i tractament de les malalties infeccioses en funció del seu agent causal. Importància de l'ús adequat d'antibiòtics.
- Importància de la vacunació en la prevenció de malalties i en la millora de la qualitat de vida humana.
- Les barreres de l'organisme davant de patògens: mecàniques, estructurals, bioquímiques i biològiques.
- Mecanismes de defensa de l'organisme enfront d'agents patògens: barreres i sistema immunitari. Prevenció i superació de malalties infeccioses.
- Els trasplantaments i la importància de la donació d'òrgans.

Física i Química

Les destreses científiques bàsiques

- Metodologies pròpies de la recerca científica: el mètode científic. Identificació i formulació de qüestions, elaboració d'hipòtesi i la seva comprovació experimental.
- Treball experimental i projectes de recerca aplicats a la indagació, la deducció, la cerca d'evidències i el raonament logicomatemàtic per obtenir solucions a problemes proposats.
- Entorns i recursos d'aprenentatge científic. Material de laboratori, substàncies i instruments de mesura i eines tecnològiques. Aplicació al laboratori, en entorns reals o virtuals.
- Normes d'ús dels espais de ciència per protegir la salut pròpia i dels altres, la seguretat a internet i el respecte pel medi ambient.
- Llenguatge científic: Unitats del Sistema Internacional i els seus símbols. Eines matemàtiques bàsiques. Canvis d'unitats, utilització de factors de conversió.
- Eines matemàtiques per a diferents situacions i utilització de la calculadora científica.
- Interpretació i producció d'informes de laboratori o d'investigació en diferents formats que incloguin conclusions sobre la importància de la ciència per a la millora de la societat.
- Valoració de la ciència: importància de la cultura científica i el paper dels científics i de les científiques en els grans avenços de la física i la química per a la millora de la societat.

La matèria
- Teoria cineticomolecular: aplicació a observacions sobre la matèria per explicar-ne les propietats (els estats d'agregació, els canvis d'estat i les mescles homogènies i heterogènies).
- Experiments relacionats amb els sistemes materials: propietats, composició i classificació.
- Estructura atòmica: desenvolupament històric dels models atòmics. Ordenació dels elements a la taula periòdica. Propietats dels isòtops.
- Principals compostos químics: la seva formació, propietats físiques i químiques i les seves aplicacions. Massa atòmica i massa molar.
- Formulació i nomenclatura: denominació de substàncies simples, ions monoatòmics i compostos químics binaris d'acord amb les normes de la IUPAC.

La interacció
- Cinemàtica: moviments senzills formulant hipòtesis sobre valors futurs. Càlculs numèrics de velocitat i acceleració. Interpretació i producció de gràfics i resolució de problemes matemàtics quotidians.
- Les forces com a causa del moviment (lleis de Newton) o de les deformacions (llei de Hooke). Resolució de problemes quotidians i d'altres aplicats a la seguretat viària de manera matemàtica o experimental. Predicció dels seus efectes damunt els cossos. Aplicació de les lleis de Newton: observació de situacions quotidianes o de laboratori, que permeten entendre com es comporten els sistemes materials davant l'acció de les forces i predir-ne els efectes en situacions quotidianes i de seguretat viària.
- Fenomens gravitatoris, elèctrics i magnètics a partir d'experiments senzills i la seva relació amb les forces de la naturalesa.

El canvi
- Els sistemes materials: anàlisi dels diferents tipus de canvis (físics o químics) que experimenta la matèria i la relació amb les causes que els produeixen.
- Interpretació a nivell de partícules en els distints tipus de canvis químics. Extrapolació a nivell macroscòpic. Relació de la química amb el medi ambient, la tecnologia i la societat.
- Llei de conservació de la massa i lleis de les proporcions definides: aplicació a evidències experimentals que validen el model atòmic-molecular de la matèria.
- Factors que afecten a les reaccions químiques: temperatura, grau de divisió, concentració, ús de catalitzadors, etc. Importància de les reaccions químiques amb la resolució d'alguns problemes actuals.

Matemàtiques

Sentit Numèric
- Aplicació de tècniques senzilles de combinatòria per realitzar recomptes sistemàtics en la resolució de problemes i situacions de la vida quotidiana.
- Adaptació del comptatge a la grandària dels nombres en problemes de la vida quotidiana.
- Expressió de nombres grans i petits en notació científica. Ús de la calculadora.
- Ús de nombres enters, decimals, fraccionaris en l'expressió de quantitats en contexts de la vida quotidiana.
- Realització d'estimacions amb la precisió requerida.
- Introducció al concepte d'error associat a l'arrodoniment d'un nombre decimal: concepte de xifres significatives i càlcul dels errors absolut i relatiu.
- Intervals numèrics i representació sobre la recta real.
- Obtenció de la fracció generatriu corresponent als diferents tipus de nombres decimals.
- Arrels en l'expressió de quantitats en contexts de la vida quotidiana.
- Percentatges majors que 100 i menors que 1: interpretació i aplicació en la resolució de problemes.
- Càlculs de manera eficient amb nombres naturals, enters, fraccionaris i decimals tant mentalment com de manera manual, amb calculadora o full de càlcul.
- Jerarquia de les operacions.
- Estratègies de càlcul mental amb nombres fraccionaris i decimals.
- Potències de nombres enters i fraccionaris amb exponent enter. Significat, operacions i ús.
- Ús de les operacions de les potències per simplificar càlculs o reduir expressions.
- Operacions amb nombres expressats en notació científica en situacions contextualitzades. Ús de la calculadora.
- Relació inversa entre elevar al quadrat i extreure l'arrel quadrada.
- Reconeixement i ús adequat de les operacions amb nombres enters, fraccionaris i decimals en situacions contextualitzades.
- Utilització de les relacions inverses entre les operacions en la simplificació i la resolució de problemes.
- Selecció de la representació més adequada, com també de les unitats òptimes, per a una mateixa quantitat en cada situació o problema.

- Raons i proporcions: comprensió i representació de relacions quantitatives.
- Situacions de proporcionalitat en diferents contexts: anàlisi i desenvolupament de mètodes per a la resolució de problemes (augments i disminucions percentuals, rebaixes i increments de preus, impostos, escales, canvis de divises, velocitat i temps, etc.).
- Repartiments directa i inversament proporcionals. Utilitat, càlcul i aplicació a la resolució de problemes en diversos contexts.
- Proporcionalitat composta.
- Mètodes per a la presa de decisions de consum responsable ateses les relacions qualitat-preu i el valor-preu en contexts quotidians. Selecció del mètode més adequat en funció del context.
- Dipòsits bancaris a tipus d'interès i termini fixe: utilitat econòmica i càlcul del rendiment. Problemes d'interès simple i compost.
- Consulta de fonts de dades institucionals per a l'obtenció de dades econòmiques, sigui en forma de taules o gràfics.

Sentit de la Mesura
- Estratègies d'elecció de les unitats i operacions adequades en problemes senzills que impliquin mesura.
- Aplicació de les principals fórmules per obtenir longituds, àrees i volums en figures planes i tridimensionals compostes mitjançant la descomposició en figures simples. Resolució de problemes geomètrics diversos.
- Representació d'objectes geomètrics amb propietats fixades, com les longituds dels costats o les mesures dels angles.
- Representacions planes d'objectes tridimensionals en la visualització i resolució de problemes d'àrees.
- La probabilitat com a mesura associada a la incertesa d'experiments aleatoris.
- Estimació dels errors associats a un procés de mesura.

Sentit espacial
- Construcció de figures geomètriques amb eines manipulatives.
- Raó de semblança. Escales. Relació entre longituds, àrees i volums de figures semblants.
- Polígons irregulars i compostos.
- Poliedres, poliedres regulars. Vèrtexs, arestes i cares. Teorema d'Euler.
- Plans de simetria en els poliedres.
- L'esfera. Interseccions de plans i esferes.
- Relacions geomètriques com la congruència, semblança i relació pitagòrica en figures tridimensionals: identificació i aplicació.
- Construcció de figures geomètriques amb eines digitals (programes de geometria dinàmica, realitat augmentada...).
- Anàlisi de transformacions elementals com girs, translacions i simetries en situacions diverses emprant eines tecnològiques i/o manipulatives.
- Modelització geomètrica: relacions numèriques i algebraiques en la resolució de problemes.

- Relacions geomètriques en contextos matemàtics i no matemàtics (art, ciència, vida quotidiana...).

Sentit Algebraic
- Patrons, pautes i regularitats: observació i determinació de la regla de formació en casos senzills.
- Fórmules i termes generals: obtenció mitjançant l'observació de pautes i regularitats senzilles i la seva generalització.
- Successions numèriques. Progressions aritmètiques i geomètriques. Terme general. Càlcul de la suma d'un nombre finit de termes i infinit quan procedeixi.
- Successions recurrents. Obtenció de la forma recurrent.
- Modelització de situacions de la vida quotidiana emprant representacions matemàtiques i el llenguatge algebraic.
- Estratègies de deducció de conclusions raonables a partir d'un model matemàtic.
- Monomi, binomi i polinomi. Conceptes de grau, coeficient i terme independent.
- Valor numèric d'una expressió algebraica per a diversos valors de les seves variables.
- Operacions amb polinomis: suma, resta, multiplicació i divisió.
- Factor comú. Identitats notables.
- Introducció a la simplificació de fraccions algebraiques.
- Identificació i aplicació de l'equivalència d'expressions algebraiques a la resolució d'equacions lineals i quadràtiques amb una incògnita i de problemes.
- Resolució d'equacions de primer grau amb una incògnita.
- Relacions quadràtiques en situacions de la vida quotidiana o matemàticament rellevants: expressió mitjançant àlgebra simbòlica.
- Resolució d'equacions de segon grau senzilles: completes i incompletes, amb una incògnita.
- Estratègies de cerca de solucions d'equacions lineals, de sistemes d'equacions lineals i equacions quadràtiques en situacions de la vida quotidiana.
- Sistemes de dues equacions lineals amb dues incògnites. Mètodes de resolució: igualació, substitució, reducció i mètode gràfic.
- Equacions lineals, quadràtiques i sistemes d'equacions lineals: resolució mitjançant l'ús de la tecnologia.
- Resolució d'equacions senzilles de grau superior a dos.
- Comprensió del concepte de funció davant un altre tipus de relació entre variables.
- Estudi d'algunes de les característiques d'una funció (creixement, continuïtat, punts de tall amb els eixos, màxims i mínims relatius, etc.).
- Càlcul, interpretació i identificació del pendent d'una recta i de l'ordenada en l'origen.
- Representació d'una recta a partir de la seva equació i obtenció de l'equació algebraica de la mateixa a partir de la seva gràfica.
- Identificació i representació de situacions descrites mitjançant funcions quadràtiques. Càlcul del vèrtex i aplicació a la resolució de problemes senzills, com el tir parabòlic.
- Estudi de les relacions lineals i quadràtiques: identificació i comparació de diferents maneres de representació (taules, gràfics o expressions algebraiques) i deducció crítica de les seves propietats a partir d'elles.

- Estratègies de deducció de la informació rellevant d'una funció mitjançant l'ús de diferents representacions simbòliques, com també de la seva representació i manipulació digital.
- Estratègies útils en la interpretació, modificació i creació d'algorismes.
- Estratègies de formulació de qüestions susceptibles de ser analitzades mitjançant programes i altres eines.

Sentit Estocàstic
- Quartils, decils i percentils.
- Introducció als mètodes de selecció d'una mostra estadística. Representativitat d'una mostra.
- Taules de freqüències: absoluta, relativa i acumulada. Agrupació de dades en intervals.
- Càlcul de probabilitats mitjançant el concepte de freqüència relativa i la regla de Laplace.
- Gràfiques estadístiques: representació mitjançant diferents tecnologies (calculadora, full de càlcul, aplicacions...) i elecció de la més adequada en cada cas.
- Diagrames de caixa i de bigotis.
- Paràmetres de dispersió: rang, variància i desviació típica. Càlcul, interpretació i propietats.
- Interpretació conjunta de la mitjana i la desviació típica.
- Comparació de dos conjunts de dades senzilles atenent a les mesures de localització i dispersió.
- Anàlisi i interpretació de taules i gràfics estadístics de variables qualitatives, quantitatives discretes i quantitatives contínues en contexts reals.
- Variabilitat: interpretació i càlcul, amb suport tecnològic, de mesures de dispersió en situacions reals.
- Identificació de fenòmens deterministes i aleatoris.
- Determinació de l'espai mostral en experiments aleatoris senzills. Taules i diagrames d'arbre senzills.
- Experiments simples: planificació, realització i anàlisi de la incertesa associada.
- Assignació de probabilitats mitjançant l'experimentació. Concepte de freqüència relativa i regla de Laplace. Resolució de problemes.
- Esdeveniments elementals equiprobables i no equiprobables.
- Freqüència relativa d'un esdeveniment i la seva aproximació a la probabilitat mitjançant la simulació o l'experimentació.
- Permutacions. Factorial d'un nombre.
- Formulació de conjectures sobre el comportament de fenòmens aleatoris senzills i disseny d'experiències per comprovar-les.
- Utilització de la probabilitat per prendre decisions fonamentades en diferents contexts.
- Formulació de qüestions adequades que permetin conèixer les característiques d'interès d'una població.
- Dades rellevants per donar resposta a qüestions plantejades en investigacions estadístiques: presentació de la informació procedent d'una mostra mitjançant eines digitals.

- Estratègies de deducció de conclusions a partir d'una mostra amb la finalitat d'emetre judicis i prendre decisions adequades.
- Implementació d'eines diverses útils en la resolució de situacions estadístiques (diagrames en arbre, taules...).

Tecnologia i Digitalització

Procés de resolució de problemes
- Components bàsics de sistemes mecànics, com les màquines simples i els mecanismes de transmissió i transformació.
- Muntatges físics simples dels sistemes mecànics.
- Simuladors digitals en l'experimentació de sistemes mecànics bàsics en diferents condicions. Ús i avaluació.
- Electricitat i electrònica bàsica: muntatge d'esquemes i circuits físics o simulats. Interpretació, càlcul, disseny i aplicació en projectes.
- Components bàsics d'un circuit: generadors, conductors, receptors, elements de maniobra i control, i sistemes de protecció.
- Les magnituds fonamentals: voltatge, intensitat, resistència i potència.
- Circuits en sèrie, en paral·lel i mixts: llei d'Ohm. Resolució.
- La resistència com a receptor. Associació de resistències.
- La mesura de les magnituds elèctriques: el multímetre.
- Actuadors bàsics electrònics com el díode, el condensador o el relé.
- Eines i tècniques de manipulació i mecanitzat de materials en la construcció d'objectes i prototips.
- Tècniques de fabricació digitals.
- Combinació de coneixements de diferents àrees per a la identificació d'oportunitats.
- Emprenedoria, creativitat, perseverança i resiliència en la resolució de problemes des d'una perspectiva interdisciplinar.

L'energia
- L'energia: propietats i manifestacions que la descriuen com la causa de tots els processos de canvi.
- Ús domèstic i industrial de l'energia: disseny i comprovació mitjançant experiments i hipòtesis relacionades amb les formes d'energia i les seves transformacions.
- L'energia. Les diferents fonts i valoració de les energies renovables sobre les no renovables com a millora en la sostenibilitat i el medi ambient.
- Efectes de la calor sobre la matèria: anàlisi dels efectes i aplicació dels efectes a les situacions quotidianes.
- Electricitat: causes, electricitat estàtica, circuits elèctrics i obtenció d'energia elèctrica. Valoració de la necessitat d'estalviar energia elèctrica i la conservació del medi ambient.

Digitalització de l'entorn personal d'aprenentatge
- Eines i plataformes d'aprenentatge, incloses les del centre. Configuració, manteniment i ús crític.
- Plataformes de publicació de continguts audiovisuals.

- Normes de comportament general en les comunicacions per Internet (netiqueta).
- Eines d'edició i creació de continguts (processador de textos, fulls de càlcul, presentacions, infografies, animacions, mapes conceptuals, videos...). Instal·lació, configuració i ús responsable.
- Seguretat en la xarxa: amenaces i atacs. Mesures de protecció de dades i d'informació. Benestar digital: pràctiques segures i riscos (ciberassetjament, sextorsió, vulneració de la pròpia imatge i de la intimitat, accés a continguts inadequats, addiccions, etc.).

Tecnologia sostenible
- Efectes de l'obsolescència programada.
- Impacte del desenvolupament tecnològic en la societat i el medi ambient.
- Tecnologia sostenible. Característiques i respecte pel medi ambient.
- Valoració crítica de la contribució de les tecnologies sostenibles en l'assoliment dels Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS).

Aquests sabers bàsics estan temporalitzats de la següent manera:

1r Trimestre:
UD 0: L'ACTIVITAT CIENTÍFICA
UD 1 MATEMÀTIQUES: OPERACIONS BÀSIQUES
UD 1 BIOLOGIA: L'ORGANITZACIÓ DE LA VIDA
UD 1 DIGITALITZACIÓ: COM FER UN TREBALL DE RECERCA
UD 2 MATES: ÀLGEBRA

2n Trimestre:
UD 1 FQ: LA MATÈRIA I ELS SEUS CANVIS
UD 2 BIO: LA TERRA I ELS ÉSSERS VIUS
UD 2 FQ: EL MOVIMENT I LES FORCES
UD 1 TEC: L'ENERGIA
UD 2 DIG: MECANOGRAFIA

3r Trimestre:
UD 3 MATES: GEOMETRIA I TRIGONOMETRIA
UD 3 FQ: LA QUÍMICA DE LA VIDA
UD 3 BIO: SALUT I MALALTIA
UD 4 MATES: ESTADÍSTICA + UD 3 DIG: FULLS DE CÀLCULS
UD 2 TEC: L'ELECTRICITAT

Criteris d'avaluació

L'avaluació ha de ser contínua i integradora, prioritzant la capacitat de l'alumne per aplicar els coneixements en la pràctica.

Els criteris d'avaluació es basaran en l'assoliment de les competències específiques de l'àmbit. Es tindrà en compte la participació en activitats de grup, l'autonomia en la resolució de problemes i la qualitat dels projectes realitzats.

Criteris d'avaluació Biologia i Geologia

S'estableixen els criteris d'avaluació (CA) de cada una de les competències específiques (CE), juntament amb uns aclariments orientatius per desenvolupar-los.

CE1 Interpretar i transmetre informació i dades científiques, argumentant sobre elles i utilitzant diferents formats, per analitzar conceptes i processos de les ciències biològiques i geològiques.

CA1.1 Analitzar conceptes i processos biològics i geològics interpretant informació en diferents formats (models, gràfics, taules, diagrames, fórmules, esquemes, símbols, pàgines web, etc.),mantenint una actitud crítica i obtenint-ne conclusions fonamentades.

- Investigar i interpretar conceptes i processos biològics i geològics presentats en diferents formats (models, gràfics, taules, diagrames, fórmules, esquemes, etc.).
- Mantenir una actitud crítica i obtenir conclusions fonamentades.

CA1.2 Facilitar la comprensió i anàlisi d'informació sobre processos biològics i geològics o treballs científics transmetent-la de manera clara i utilitzant la terminologia i el format adequats (models, gràfics, taules, vídeos, informes, diagrames, fórmules, esquemes, símbols, continguts digitals...).

- Explicar i raonar, en llenguatge oral i/o escrit, informació sobre processos biològics i geològics o sobre treballs científics de manera clara i comprensible.
- Utilitzar la terminologia i formats adequats (models, gràfics, taules, vídeos, informes, diagrames, fórmules, esquemes, símbols, continguts digitals, etc.) en la transmissió d'informació.

CA1.3 Analitzar i explicar fenòmens biològics i geològics representant-los mitjançant models i diagrames, utilitzant, quan sigui necessari, els passos del disseny d'enginyeria (identificació del problema, exploració, disseny, creació, avaluació i millora).

- Investigar i explicar fenòmens biològics i geològics representant-los mitjançant models o diagrames.
- Utilitzar, quan sigui necessari, les etapes de disseny en l'àmbit de l'enginyeria.

CE2 Identificar, localitzar i seleccionar informació, contrastant-ne la veracitat, organitzant-la i avaluant-la críticament per resoldre preguntes relacionades amb les ciències biològiques i geològiques.

CA2.1 Resoldre qüestions sobre biologia i geologia localitzant, seleccionant i organitzant informació de distintes fonts i citant-les correctament.

CA2.2 Reconèixer la informació sobre temes biològics i geològics amb base científica, distingint-la de pseudociències, faules, teories conspiratòries i creences infundades, i mantenint-ne una actitud escèptica.

- Identificar informació científica sobre temes relacionats amb la biologia i la geologia.
- Distingir la informació científica fonamentada d'altres com dades pseudocientífiques, faules, teories conspiratòries o creences infundades.
- Mantenir una actitud escèptica envers la informació rebuda.

CA2.3 Valorar la contribució de la ciència a la societat i la tasca de les persones que s'hi dediquen amb independència de la seva ètnia, sexe o cultura, destacant i reconeixent el paper de les dones científiques i entenent la investigació com una tasca col·lectiva interdisciplinària en constant evolució.

- Valorar les aportacions de la ciència a la societat i la tasca de les persones que s'hi dediquen, independentment de la seva ètnia, sexe o cultura.
- Reconèixer i destacar el paper de les dones en la ciència al llarg de la història.
- Percebre la ciència i la investigació científica com una tasca col·lectiva, interdisciplinar i en constant evolució.

CE3 Planificar i desenvolupar projectes de recerca, seguint els passos de les metodologies científiques i cooperant quan sigui necessari, per indagar en aspectes relacionats amb les ciències geològiques i biològiques.

CA3.1 Plantejar preguntes i hipòtesis que puguin ser respostes o contrastades mitjançant mètodes científics i intentar realitzar prediccions sobre fenòmens biològics o geològics.

- Plantejar preguntes i hipòtesis sobre fenòmens biològics o geològics que puguin ser respostes o contrastades mitjançant mètodes científics.
- Realitzar prediccions sobre fenòmens biològics i geològics i comprovar-ne l'adequació.

CA3.2 Dissenyar l'experimentació, la presa de dades i l'anàlisi de fenòmens biològics i geològics de manera que permetin respondre a preguntas concretes i contrastar una hipòtesi plantejada.

CA3.3 Realitzar experiments i prendre dades quantitatives o qualitatives sobre fenòmens biològics i geològics utilitzant els instruments, eines o tècniques adequats amb correcció.

- Realitzar experiments que permetin entendre fenòmens biològics i geològics.
- Utilitzar els instruments, eines i tècniques adequats amb correcció.
- Recollir i organitzar correctament les dades, tant qualitatives com quantitatives, obtingudes durant l'experiment, de forma correcta i amb el format adequat.
- Realitzar prediccions i comprovar-ne l'adequació.

CA3.4 Interpretar els resultats obtinguts en un projecte de recerca utilitzant, quan sigui necessari, eines matemàtiques i tecnològiques.

CA3.5 Cooperar dins d'un projecte científic assumint responsablement una funció concreta, utilitzant espais virtuals quan sigui necessari, respectant la diversitat i la igualtat de gènere, i afavorint la inclusió.

- Treballar en equips col·laboratius per a la realització d'un projecte científic.
- Cooperar i implicar-se en el projecte.
- Assumir responsabilitats.
- Utilitzar eines digitals quan sigui necessari.
- Mostrar una actitud de respecte envers els companys d'equip (respectar la diversitat, igualtat de gènere i afavorir la inclusió).

CE4 Utilitzar el raonament i el pensament computacional, analitzant críticament les respostes i solucions i reformulant el procediment, si fos necessari, per resoldre problemes o donar explicació a processos de la vida quotidiana relacionats amb la biologia i la geologia.

CA4.1 Resoldre problemes o donar explicació a processos biològics o geològics utilitzant coneixements, dades i informació proporcionats pel docent, el raonament lògic, el pensament computacional o recursos digitals.

CA4.2 Analitzar críticament la solució a un problema sobre fenòmens biològics i geològics.

- Raonar críticament si la solució obtinguda a un problema és l'adequada i/o l'esperada.

CE5 Analitzar els efectes de determinades accions sobre el medi ambient i la salut, basant-se en els fonaments de les ciències biològiques i de la Terra, per promoure i adoptar hàbits que evitin o minimitzin els impactes mediambientals negatius, siguin compatibles amb un desenvolupament sostenible i permetin mantenir i millorar la salut individual i col·lectiva.

CA5.1 Relacionar amb fonaments científics la preservació de la biodiversitat, la conservació del medi ambient, la protecció dels éssers vius de l'entorn, el desenvolupament sostenible i la qualitat de vida.

CA5.2 Proposar i adoptar hàbits sostenibles analitzant d'una manera crítica les activitats pròpies i alienes a partir dels propis raonaments, dels coneixements adquirits i de la informació disponible.

CA5.3 Proposar i adoptar hàbits saludables, analitzant les accions pròpies i alienes amb actitud crítica i a partir de fonaments fisiològics.

- Proposar i adoptar hàbits saludables a partir de fonaments fisiològics examinant les accions pròpies i alienes.
- Analitzar amb actitud crítica els hàbits propis i aliens implementant, si escau, millores.

CE6 Analitzar els elements d'un paisatge concret valorant-lo com a patrimoni natural i utilitzant coneixements de geologia i ciències de la Terra per explicar-ne la història geològica, proposar accions encaminades a la seva protecció i identificar possibles riscs naturals.

CA6.1 Valorar la importància del paisatge com a patrimoni natural analitzant la fragilitat dels elements que el formen.

CA6.2 Interpretar el paisatge analitzant els elements que el componen i reflexionant sobre l'impacte ambiental i els riscos naturals derivats de determinades accions humanes.

- Interpretar el paisatge a partir de la identificació dels elements que el formen.
- Reflexionar sobre l'impacte ambiental i els riscos naturals derivats d'accions humanes.

CA6.3 Reflexionar sobre els riscos naturals mitjançant l'anàlisi dels elements del paisatge.

Criteris d'avaluació Física i Química

S'estableixen els criteris d'avaluació (CA) de cada una de les competències específiques (CE), juntament amb uns aclariments orientatius per desenvolupar-los.

CE1 Comprendre i relacionar els motius pels quals ocorren els principals fenòmens fisicoquímics de l'entorn, explicant-los en termes de les lleis i teories científiques adequades per resoldre problemes, amb la finalitat d'aplicar-les per millorar la realitat pròxima i la qualitat de vida humana.

CA1.1 Identificar, comprendre i explicar els fenòmens fisicoquímics quotidians més rellevants, a partir dels principis, teories i lleis científiques adequades, expressant-los de manera argumentada, utilitzant diversitat de suports i mitjans de comunicació.

- Identificar, comprendre i explicar els fenòmens fisicoquímics quotidians més rellevants,aplicant teories, lleis i principis adequats.
- Expressar aquestes explicacions de manera argumentada, utilitzant diversos suports i mitjans de comunicació.

CA1.2 Resoldre els problemes fisicoquímics que se li plantegen utilitzant les lleis i teories científiques adequades, raonant els procediments utilitzats per trobar la solució, o les solucions, amb l'expressió adequada dels resultats.

- Resoldre problemes fisicoquímics utilitzant les lleis i teories científiques adequades.
- Raonar els procediments utilitzats per trobar solucions, expressant els resultats de manera clara i precisa.

CA1.3 Reconèixer i descriure en l'entorn immediat situacions problemàtiques reals d'índole científica i emprendre iniciatives en què la ciència, i en particular la física i la química, poden contribuir a la seva solució, analitzant críticament el seu impacte en la societat.

- Reconèixer situacions reals de l'entorn amb una dimensió científica i descriure'n les característiques i els problemes associats.
- Plantejar iniciatives on la física i la química tinguin un paper rellevant per abordar aquestes situacions, aplicant coneixements científics.
- Avaluar les solucions proposades considerant-ne l'impacte social, ambiental i ètic, fomentant una reflexió crítica.

CE2 Expressar les observacions realitzades pels alumnes en forma de preguntes, formulant hipòtesis per explicar-les i demostrant aquestes hipòtesis a través de l'experimentació científica, la indagació i la cerca d'evidències, per desenvolupar els raonaments propis del pensament científic i millorar les destreses en l'ús de les metodologies científiques.

CA2.1 Emprar les metodologies pròpies de la ciència en la identificació i descripció de fenòmens a partir de qüestions a les quals es pugui donar resposta a través de la indagació, la deducció, el treball experimental i el raonament logicomatemàtic, diferenciant-les d'aquelles pseudocientífiques que no admeten comprovació experimental.

- Emprar el mètode científic aplicant les seves etapes per analitzar, identificar i predir processos relacionats amb la física i la química.
- Diferenciar les explicacions científiques, basades en proves verificables de les pseudocientífiques, que no es poden sotmetre a comprovació experimental.

CA2.2. Seleccionar, d'acord amb la naturalesa de les qüestions que es tractin, la millor manera de comprovar o refutar les hipòtesis formulades, dissenyant estratègies d'indagació i cerca d'evidències que permetin obtenir conclusions i respostes ajustades a la naturalesa de la pregunta formulada.

- Escollir les tècniques d'investigació més adequades segons el tipus de qüestió plantejada, considerant les característiques de les hipòtesis i el fenomen a estudiar.
- Dissenyar plans d'indagació estructurats, incloent la recollida i anàlisi d'evidències experimentals o documentals per comprovar o refutar les hipòtesis.
- Interpretar les dades recollides per extreure conclusions coherents i fonamentades.

CA2.3. Aplicar les lleis i teories científiques conegudes en formular qüestions i hipòtesis que siguin coherents amb el coneixement científic existent i dissenyant els procediments experimentals o deductius necessaris per resoldre-les o comprovar-les.

- Aplicar les lleis i teories de la Física i la Química estudiades per relacionar-les amb els fenòmens involucrats en les qüestions plantejades que s'estudien mitjançant el mètode científic.

CE3 Manejar amb desimboltura les regles i normes bàsiques de la física i la química en referència al llenguatge de la IUPAC, al llenguatge matemàtic, a l'ús d'unitats de mesura correctes, a l'ús segur del laboratori i a la interpretació i producció de dades i informació en diferents formats i fonts, per reconèixer el caràcter universal i transversal del llenguatge científic i la necessitat d'una comunicació fiable en recerca i ciència entre diferents països i cultures.

CA3.1 Emprar dades en diferents formats per interpretar i comunicar informació relativa a un procés fisicoquímic concret, relacionant entre si el que cadascun d'ells conté, i extraient en cada cas el més rellevant per a la resolució d'un problema.

- Emprar dades en diferents formats (gràfics, taules, diagrames, etc.) i fonts per interpretar i comunicar informació sobre processos fisicoquímics.
- Relacionar la informació continguda en les dades proporcionades i extreure el més rellevant per a la resolució de problemes.

CA3.2 Utilitzar adequadament les regles bàsiques de la física i la química, incloent l'ús d'unitats de mesura, les eines matemàtiques i les regles de nomenclatura, aconseguint una comunicació efectiva amb tota la comunitat científica.

- Emprar les lleis fonamentals de la física i la química de manera precisa, incorporant les unitats de mesura adequades per a cada situació.
- Aplicar les eines matemàtiques necessàries (com fórmules, càlculs i models) per resoldre problemes fisicoquímicas de manera rigorosa.
- Emprar la nomenclatura científica estàndard i un llenguatge tècnic correcte per garantir que la informació es transmeti de manera efectiva i comprensible per a la comunitat científica.

CA3.3 Posar en pràctica les normes d'ús dels espais específics de la ciència, com el laboratori de física i química, assegurant la salut pròpia i col·lectiva, la conservació sostenible del medi ambient i la cura de les instal·lacions.

- Aplicar les normes d'ús dels espais científics, com el laboratori de Física i Química,assegurant la salut pròpia i col·lectiva.
- Promoure la conservació sostenible del medi ambient i la cura de les instal·lacions

CE4 Utilitzar de manera crítica, eficient i segura plataformes digitals i recursos variats, tant per al treball individual com en equip, per fomentar la creativitat, el desenvolupament personal i l'aprenentatge individual i social, mitjançant la consulta d'informació, la creació de materials i la comunicació efectiva en els diferents entorns d'aprenentatge.

CA4.1 Utilitzar recursos variats, tradicionals i digitals, millorant l'aprenentatge autònom i la interacció amb altres membres de la comunitat educativa, amb respecte cap als docents i estudiants analitzant críticament les aportacions de cada participant.

- Utilitzar recursos tradicionals (llibres, apunts) i digitals (simuladors, bases de dades, eines en línia) per facilitar l'aprenentatge autònom i enriquir les activitats de Física i Química.
- Participar activament i amb respecte en activitats compartides amb docents i estudiants,promovent una interacció constructiva i basada en la confiança mútua.
- Valorar de manera reflexiva les idees i contribucions dels altres.

CA4.2 Treballar de manera adequada amb mitjans variats, tradicionals i digitals, en la consulta d'informació i la creació de continguts, seleccionant amb criteri les fonts més fiables i rebutjant les menys adequades i millorant l'aprenentatge propi i col·lectiu.

- Treballar amb eines diverses, tant tradicionals com digitals, per consultar informació i elaborar continguts relacionats amb la Física i la Química.
- Identificar les fonts més fiables i rigoroses, descartant aquelles que no compleixin els criteris de credibilitat científica, per assegurar la qualitat de la informació utilitzada.
- Fomentar l'aprenentatge propi i col·lectiu mitjançant l'ús reflexiu dels recursos disponibles.

CE5 Utilitzar les estratègies pròpies del treball col·laboratiu que permetin potenciar el creixement entre iguals com a base emprenedora d'una comunitat científica crítica, ètica i eficient, per comprendre la importància de la ciència en la millora de la societat, les aplicacions i repercussions dels avanços científics, la preservació de la salut i la conservació sostenible del medi ambient.

CA5.1 Establir interaccions constructives i coeducatives emprenent activitats de cooperació, com a manera de construir un mitjà de treball eficient en la ciència.

- Establir interaccions constructives i coeducatives emprenent activitats de cooperació,utilitzant destreses que afavoreixin el treball col·laboratiu i en equip.
- Fomentar la convivència democràtica i la igualtat de drets.

CA5.2 Emprendre, de forma guiada i d'acord amb la metodologia adequada, projectes científics que involucrin els alumnes en la millora de la societat i que creïn valor per a l'individu i per a la comunitat.

- Emprendre projectes científics guiats que involucrin els alumnes en la millora de la societat, creant valor per a l'individu i la comunitat.
- Orientar els projectes cap a la resolució de problemes de millora de la societat, destacant-ne el valor que aporten tant a l'individu com a la comunitat.

CE6 Comprendre i valorar la ciència com una construcció col·lectiva en continu canvi i evolució, en la qual no sols participen les persones que s'hi dediquen, sinó que també requereix d'una interacció amb la resta de la societat, per obtenir resultats que repercuteixen l'avanç tecnològic, econòmic, ambiental i social.

CA6.1 Reconèixer i valorar, a través de l'anàlisi històrica dels avançaments científics assolits pels homes i les dones de ciència, que la ciència és un procés en permanent

construcció i que existeixen les repercussions mútues de la ciència actual amb la tecnologia, la societat i el medi ambient.

- Reconèixer i valorar, a través de l'anàlisi històrica dels avenços científics assolits pels homes i les dones científiques, que la ciència és un procés en constant evolució.
- Comprendre les repercussions mútues entre la ciència, la tecnologia, la societat i el medi ambient, amb noves teories, descobriments i millores que es fonamenten en la investigació prèvia.

CA6.2 Detectar en l'entorn les necessitats tecnològiques, ambientals, econòmiques i socials més importants que demanda la societat entenent la capacitat de la ciència per donar-los solució sostenible a través de la implicació de tots els ciutadans.

- Detectar les necessitats tecnològiques, ambientals, econòmiques i socials més importants de l'entorn.
- Entendre la capacitat de la ciència per oferir solucions sostenibles a aquestes necessitats, promovent la salut, la sostenibilitat i la responsabilitat social a través de la implicació de tots els ciutadans.

Criteris d'avaluació Matemàtiques

Els criteris d'avaluació (CA), per a cada una de les competències específiques (CE), es concreten a mode orientatiu en la taula següent:
CE1 Interpretar, modelitzar i resoldre problemes de la vida quotidiana i propis de les matemàtiques, aplicant diferents estratègies i formes de raonament, per explorar diferents maneres de conducta i obtenir possibles solucions.

CA1.1 Interpretar problemes matemàtics organitzant les dades, establint les relacions entre elles i comprenent les preguntes formulades.

- Identificar i comprendre la informació i les dades donades en els enunciats dels problemes matemàtics, tant si estan en forma numèrica, gràfica o textual.
- Organitzar les dades i les relacions entre elles amb les estratègies adequades (simplificar el problema, elaborar taules, construir gràfics...).
- Comprendre i reformular, si cal, les preguntes del problema per assegurar una interpretació clara del que es demana.
- Identificar les relacions entre les dades inicials del problema.
- Relacionar les dades del problema amb conceptes matemàtics coneguts.
- Justificar la interpretació realitzada amb un raonament clar i coherent i utilitzant la notació i llenguatge matemàtic pertinents.

CA1.2 Aplicar eines i estratègies apropiades que contribueixin a la resolució de problemes.

- Utilitzar tècniques i estratègies com l'estimació, l'assaig i error, el tempteig, la resolució de manera inversa, l'ús de patrons i l'analogia amb altres problemes.
- Utilitzar models matemàtics bàsics (equacions senzilles, taules, gràfics, diagrames, ...) per representar el problema de manera efectiva.

- Aplicar de manera apropiada operacions, procediments, fórmules i/o algorismes coneguts segons la naturalesa del problema (aritmètica, algebraica, geomètrica, estadística, probabilística, ...).
- Reconèixer les dades que es generen en el procés de resolució per avançar-ne cap a la solució.

CA1.3 Obtenir solucions matemàtiques d'un problema mobilitzant els coneixements i utilitzant les eines tecnològiques necessàries.

- Obtenir la solució o solucions del problema.
- Explicar i justificar de manera clara i detallada el procés seguit per arribar a cada solució.
- Interpretar els resultats en funció de la situació plantejada.
- Donar respostes completes i raonades a les preguntes formulades.
- Emprar, en cas que sigui necessari, correctament la calculadora o programes informàtics.

CE2 Analitzar les solucions d'un problema usant diferents tècniques i eines, avaluant les respostes obtingudes, per verificar-ne validesa i idoneïtat des d'un punt de vista matemàtic i la seva repercussió global.

CA2.1 Comprovar la correcció matemàtica de les solucions d'un problema.

- Revisar els càlculs per detectar possibles errors operatius o conceptuals.
- Verificar els càlculs realitzats mitjançant mètodes alternatius (utilitzant operacions inverses, comparació amb altres mètodes de resolució, utilitzant eines tecnologies, etc.).
- Localitzar i rectificar errors.

CA2.2 Comprovar la validesa de les solucions d'un problema i la seva coherència en el context plantejat, avaluant el seu abast i repercussió des de diferents perspectives (de gènere, de sostenibilitat, de consum responsable, etc.).

- Verificar que la solució compleix totes les condicions i restriccions establertes a l'enunciat del problema.
- Aplicar mètodes de comprovació matemàtica (per exemple: substitució de valors, mètodes gràfics o geomètrics, proves algebraiques...).
- Descartar les solucions que no encaixen a les condicions i restriccions.
- Avaluar, si és el cas, la repercussió de les solucions des de la perspectiva escaient (de gènere, de sostenibilitat, de consum responsable, etc.).

CE3 Formular i comprovar conjectures senzilles o plantejar problemes de manera autònoma, reconeixent el valor del raonament i l'argumentació, per generar nou coneixement.

CA3.1 Formular i comprovar conjectures senzilles de forma guiada analitzant patrons, propietats i relacions.

- Identificar i analitzar patrons i regularitats, propietats i relacions en les situacions plantejades, mitjançant l'observació, l'anàlisi de dades, la indagació, etc.
- Formular conjectures raonables, de forma guiada.
- Justificar conjectures aportant exemples, propietats i demostracions matemàtiques senzilles, etc.
- Refutar les conjectures utilitzant contraexemples.

CA3.2 Plantejar variants d'un problema donat, modificant-ne alguna de les dades o alguna condició del problema.

- Plantejar variants de problemes ja resolts, modificant-ne alguna de les dades o condicions.
- Descobrir l'efecte d'aquestes modificacions en la resolució del problema.
- Valorar el possible aprofitament de les estratègies conegudes o la necessitat de nous enfocaments de resolució.

CA3.3 Emprar eines tecnològiques adequades en la recerca i comprovació de conjectures o problemes.

- Emprar eines tecnològiques quan siguin necessàries (calculadores, simuladors, fulls decàlcul, aplicacions específiques, etc.) de manera eficient en la resolució de problemes i la comprovació de conjectures.
- De manera puntual, consultar recursos en línia per trobar problemes similars o relacionats, cercant inspiració o mètodes de resolució.

CE4 Utilitzar els principis del pensament computacional organitzant dades, descomponent en parts, reconeixent patrons, interpretant, modificant i creant algorismes per modelitzar situacions i resoldre problemes de manera eficaç.

CA4.1 Reconèixer patrons, organitzar dades i descompondre un problema en parts més simples facilitant-ne la interpretació computacional.

- Reconèixer patrons.
- Organitzar dades per facilitar el reconeixement de patrons en la resolució d'un problema.
- Descompondre un problema en parts més simples per facilitar-ne la resolució mitjançant un algorisme, passes repetides, etc.

CA4.2 Modelitzar situacions i resoldre problemes de forma eficaç interpretant i modificant algorismes.

- Modelitzar situacions identificant les passes per resoldre un problema de manera estructurada.
- Resoldre problemes que s'ajusten als models aplicant els algorismes corresponents de manera eficaç.
- Interpretar i modificar algorismes senzills quan sigui necessari.

CE5 Reconèixer i utilitzar connexions entre els diferents elements matemàtics interconnectant conceptes i procediments per desenvolupar una visió de les matemàtiques com un tot integrat.

CA5.1 Reconèixer les relacions entre els coneixements i experiències matemàtiques, formant un tot coherent.

- Reconèixer els elements matemàtics coneguts (conceptes, algorismes, fórmules...) que apareixen en experiències matemàtiques o en l'assoliment de nous coneixements.
- Reconèixer com es relacionen entre ells els elements dels diferents camps de les matemàtiques (per exemple, la representació gràfica d'una recta, l'equació corresponent i la proporcionalitat entre dues variables; la relació entre divisors d'un nombre i les mides d'un rectangle d'àrea igual a aquest nombre, etc.).

CA5.2 Realitzar connexions entre diferents processos matemàtics aplicant coneixements i experiències prèvies.

- Seleccionar coneixements, processos i estratègies conegudes per encarar nous problemes o conceptes matemàtics.
- Emprar de manera combinada i connectada aquests coneixements, processos i estratègies.

CE6 Identificar les matemàtiques implicades en altres matèries i en situacions reals, susceptibles de ser tractades en termes matemàtics, interrelacionant conceptes i procediments per aplicar-los en situacions diverses.

CA6.1 Reconèixer situacions susceptibles de ser formulades i resoltes mitjançant eines i estratègies matemàtiques, establint connexions entre el món real i les matemàtiques, fent servir els processos inherents a la recerca: inferir, mesurar, comunicar, classificar i predir.

- Reconèixer situacions reals a les quals es poden aplicar els coneixements i estratègies matemàtiques que es treballen a l'aula (per exemple, identificar objectes reals dels quals se'n pot calcular el volum amb les fórmules conegudes).
- Mesurar magnituds en elements del món real (quantitats, àrees, volums, distàncies, temperatures...).
- Fer estimacions, prediccions i classificacions.
- Comunicar correctament i rigorosament les diferents accions i resultats.

CA6.2 Identificar connexions coherents entre les matemàtiques i altres matèries resolent problemes contextualitzats.

- Identificar situacions d'altres matèries que es poden interpretar i modelitzar matemàticament (per exemple el creixement exponencial bacterià, fórmules de cinemàtica, etc.).
- Enriquir els coneixements matemàtics amb coneixements d'altres matèries (per exemple, amb el context històric d'una troballa matemàtica, la presència de la raó de proporcionalitat a elements patrimonials o artístics, etc.).

- Resoldre problemes interdisciplinaris.

CA6.3 Reconèixer l'aportació de les matemàtiques al progrés de la humanitat i la seva contribució a la superació dels reptes que demanda la societat actual.

- Reconèixer l'aportació de les matemàtiques al progrés de la humanitat (per exemple, valorant els avantatges del sistema de numeració decimal front al romà, el sistema binari com a base de la digitalització, etc.).
- Emprar els coneixements i eines matemàtiques per entendre els reptes actuals de la societat (esgotament dels recursos, canvi climàtic, conflictes armats, etc.) i com superar-los.
- Ser conscient de les limitacions de la ciència i de les matemàtiques a l'hora de resoldre tots els reptes actuals.

CA6.4 Comprendre la realitat de les Illes Balears a partir de l'estudi de problemes matemàtics contextualitzats.

- Conèixer els elements científics i matemàtics propis de la història i cultura de les illes Balears (per exemple: sistemes de pesos i mesures, matemàtiques d'edificis emblemàtics, etc.).
- Interpretar la realitat geogràfica, mediambiental, demogràfica, social i econòmica usant eines matemàtiques i consultant notícies de premsa, bancs de dades (IBESTAT), etc.
- Resoldre problemes matemàtics contextualitzats a les Illes Balears.

CE7 Representar, de manera individual i col·lectiva, conceptes, procediments, informació i resultats matemàtics usant diferents tecnologies per visualitzar idees i estructurar processos matemàtics.

CA7.1 Representar conceptes, procediments, informació i resultats matemàtics de maneres diferents i amb eines diverses, incloses les digitals, visualitzant idees, estructurant processos matemàtics i valorant-ne la utilitat per compartir informació.

- Ordenar i estructurar la informació que es vol representar i transmetre.
- Representar conceptes, procediments, informació i resultats matemàtics amb eines diverses (per exemple: resumir dades, esquematitzar-les, dibuixar a llapis a mà alçada, construir maquetes de poliedres, fer representacions amb eines digitals...).
- Usar adequadament les eines de dibuix (regle, compàs...).
- Visualitzar les idees matemàtiques contingudes en aquestes representacions.
- Valorar la utilitat d'aquestes representacions per compartir informació.

CA7.2 Elaborar representacions matemàtiques que ajudin en la cerca d'estratègies de resolució d'una situació problematitzada.

- Elaborar representacions matemàtiques per facilitar la comprensió del problema.
- Cercar estratègies de resolució del problema a partir d'aquestes representacions.

CE8 Comunicar de manera individual i col·lectiva conceptes, procediments i arguments matemàtics usant el llenguatge oral, escrit o gràfic, utilitzant la terminologia matemàtica apropiada, per donar significat i coherència a les idees matemàtiques.

CA8.1 Comunicar informació utilitzant el llenguatge matemàtic apropiat, oralment i per escrit, per descriure, explicar i justificar raonaments, procediments i conclusions.

- Conèixer la terminologia corresponent als diferents camps de les matemàtiques.
- Comunicar informació emprant el llenguatge matemàtic amb adequació, coherència, cohesió i correcció lingüística.
- Descriure, explicar i justificar raonaments, procediments i conclusions.

CA8.2 Reconèixer i emprar el llenguatge matemàtic present en la vida quotidiana comunicant-lo amb precisió i rigor.

- Reconèixer el llenguatge matemàtic present en la vida quotidiana (per exemple, el que es pot trobar a notícies de premsa, articles científics, ofertes comercials...).
- Valorar els usos del llenguatge matemàtic a la vida quotidiana, detectar manca de rigor en el seu ús (per exemple, presentació parcial o esbiaixada de dades o gràfics, ofertes comercials enganyoses, etc.).
- Emprar el llenguatge matemàtic amb precisió i rigor.

CE9 Desenvolupar destreses personals, identificant i gestionant emocions, posant en pràctica estratègies d'acceptació de l'error com a part del procés d'aprenentatge i adaptant-se davant situacions d'incertesa, per millorar la perseverança en la consecució d'objectius i el gaudi en l'aprenentatge de les matemàtiques.

CA9.1 Gestionar les emocions pròpies i desenvolupar l'autoconcepte matemàtic com a eina generadora d'expectatives positives davant nous reptes matemàtics.

- Reconduir les emocions que puguin afectar negativament l'aprenentatge de les matemàtiques (peresa, inseguretat, frustració...).
- Reconèixer les fortaleses i febleses personals a l'hora d'encarar reptes matemàtics.
- Adquirir progressivament confiança per reforçar les fortaleses i superar les febleses.

CA9.2 Mostrar una actitud positiva i perseverant en fer front a les diferents situacions d'aprenentatge de les matemàtiques, acceptant la crítica raonada.

- Mostrar una actitud positiva i perseverant en l'aprenentatge de les matemàtiques i en la realització de les activitats de la matèria.
- Acceptar la crítica raonada i transformar-la en una oportunitat d'aprenentatge significatiu.

CE10 Desenvolupar destreses socials reconeixent i respectant les emocions i experiències dels altres, participant activament i reflexivament en projectes en equips heterogenis amb rols assignats per construir una identitat positiva com a estudiant de matemàtiques, fomentar el benestar personal i grupal, i crear relacions saludables.

CA10.1 Col·laborar activament i construir relacions treballant en les matemàtiques en equips heterogenis, respectant diferents opinions, comunicant-se de manera efectiva, pensant de manera crítica, creativa i realitzant judicis informats.

- Col·laborar activament en equips heterogenis.
- Fer aportacions creatives.
- Comunicar les aportacions i opinions de manera clara i efectiva.
- Valorar amb respecte les opinions i aportacions de la resta de membres de l'equip.
- Emetre judicis crítics i informats.

CA10.2 Participar en el repartiment de tasques de l'equip, aportant valor, afavorint la inclusió, l'escolta activa, responsabilitzant-se del rol assignat i de la pròpia contribució a l'equip.

- Participar en el repartiment de tasques en els treballs en equip.
- Fer aportacions valuoses que contribueixin a la realització exitosa de la feina de l'equip.
- Responsabilitzar-se del rol assignat en cada moment.
- Escoltar activament les aportacions dels altres membres.
- Afavorir la participació i inclusió de tots els membres de l'equip.

Criteris d'avaluació Tecnologia

S'estableixen els criteris d'avaluació (CA) de cadascuna de les competències específiques (CE),juntament amb uns aclariments orientatius per desenvolupar-los.

CE1 Identificar i proposar problemes tecnològics amb iniciativa i creativitat, estudiant les necessitats de l'entorn pròxim i aplicant estratègies i processos col·laboratius i iteratius,relatius a projectes, per idear i planificar solucions de manera eficient, accessible, sostenible i innovadora.

CA1.1 Idear i planificar solucions tecnològiques emprenedores que generin un valor per a la comunitat, a partir de l'observació i l'anàlisi de l'entorn més pròxim, estudiant-ne les necessitats, requisits i possibilitats de millora.

- Idear solucions tecnològiques seguint el mètode de projectes.
- Proposar dissenys que incloguin una solució gràfica normalitzada.
- Identificar i seqüenciar els recursos necessaris tant materials, temporals com personals.

CA1.2 Aplicar amb iniciativa estratègies col·laboratives de gestió de projectes amb una perspectiva interdisciplinària i seguint un procés iteratiu de validació, des de la fase d'ideació fins a la difusió de la solució.

- Treballar en equip al llarg de totes les fases del procés tecnològic amb autonomia i iniciativa; amb un lideratge positiu, respectuós i equilibrat; una

partició equitativa de feines que fomenti la participació, posant en pràctica l'autocrítica i respectant la resta de membres.
- Avaluar una solució obtinguda, desenvolupar propostes de millora del disseny i, en cas necessari, redissenyar.
- Integrar coneixements de diferents disciplines al projecte.

CA1.3 Tractar la gestió del projecte de manera creativa, aplicant estratègies i tècniques col·laboratives adients, com també mètodes de recerca en la ideació de solucions més eficients, accessibles i innovadores.
- Utilitzar estratègies o eines per programar, organitzar i planificar les tasques d'un projecte, com per exemple, esquemes, diagrames, etc.
- Aportar idees creatives per al desenvolupament d'un projecte utilitzant estratègies adients.
- Desenvolupar recerques d'informació amb diferents fonts fiables, actualitzades i que respectin els drets d'autor.
- Dissenyar solucions eficients, ergonòmiques, accessibles, innovadores, sostenibles, adequades al món actual i a l'entorn quotidià.

CE2 Aplicar de manera apropiada i segura diferents tècniques i coneixements interdisciplinaris, utilitzant procediments i recursos tecnològics i analitzant el cicle de vida de productes per fabricar solucions tecnològiques accessibles i sostenibles que donin resposta a necessitats plantejades.

CA2.1 Analitzar el disseny d'un producte que doni resposta a una necessitat plantejada, avaluant-ne la demanda, evolució i previsió de fi de cicle de vida amb un criteri ètic, responsable i inclusiu.
- Analitzar un producte tecnològic avaluant la seva funció, els seus elements i les relacions entre ells, el seu funcionament, les característiques tècniques, l'origen i el seu impacte social, econòmic i mediambiental.

CA2.2 Fabricar productes i solucions tecnològiques, aplicant eines de disseny assistit, tècniques d'elaboració manual, mecànica i digital i utilitzant els materials i recursos mecànics, elèctrics, electrònics i digitals adients.
- Fabricar productes tecnològics fent servir, tant sistemes CAD (2D i 3D), com tècniques d'elaboració manuals, mecàniques i digitals.
- Utilitzar materials i recursos apropiats i eficients, tant estructurals com elèctrics, electrònics i/o pneumàtics.

CE3 Expressar, comunicar i difondre idees, propostes o solucions tecnològiques en diferents fòrums de manera efectiva, usant un llenguatge inclusiu i no sexista, emprant els recursos disponibles i aplicant els elements i tècniques necessaris per intercanviar la informació de manera responsable i fomentar el treball en equip.

CA3.1 Intercanviar informació i fomentar el treball en equip de manera assertiva, emprant les eines digitals adequades juntament amb el vocabulari tècnic, símbols i esquemes de sistemes tecnològics apropiats.

- Compartir coneixement i col·laborar en equip de forma eficient i assertiva.
- Utilitzar eines digitals col·laboratives per a l'intercanvi d'informació.
- Expressar els sabers tècnics (vocabulari tècnic, símbols i esquemes de sistemes tecnològics) de forma gràfica, verbal o escrita.

CA3.2 Presentar i difondre les propostes o solucions tecnològiques de manera efectiva, emprant l'entonació, expressió, gestió del temps i adaptació adequada del discurs, com també un llenguatge inclusiu i no sexista.

- Comunicar les solucions ideades o fabricacions elaborades del projecte tecnològic, recolzant-se per a la seva difusió amb algun suport.
- Expressar-se amb un vocabulari tècnic apropiat, una entonació adequada, amb fluïdesa i un llenguatge verbal i no verbal inclusiu i no sexista.
- Administrar correctament el temps disponible durant una presentació oral.
- Emprar tècniques de presentació per adaptar el discurs a l'audiència de manera eficient.

CE4 Desenvolupar solucions automatitzades a problemes plantejats aplicant els coneixements necessaris i incorporant tecnologies emergents per dissenyar i construir sistemes de control programables i robòtics.

CA4.1 Dissenyar, construir, controlar i simular sistemes automàtics programables i robots que siguin capaços de fer tasques de manera autònoma, aplicant coneixements de mecànica, electrònica, pneumàtica i components dels sistemes de control, com també altres coneixements interdisciplinaris.

- Descompondre problemes en diferents fases reconeixement patrons repetitius per a la resolució dels problemes tecnològics de manera estructurada.
- Programar en diferents llenguatges, tant en codi com en blocs.
- Aplicar els fonaments teòrics per a la configuració d'actuadors i sensors elèctrics, electrònics, mecànics, pneumàtics i hidràulics.
- Automatitzar les solucions de projectes transversals d'altres àrees o disciplines.

CA4.2 Integrar en les màquines i sistemes tecnològics aplicacions informàtiques i tecnologies digitals emergents de control i simulació com a Internet de les coses, el big data o la Intel·ligència Artificial amb sentit crític i ètic.

- Investigar les dades de manera crítica per donar resposta a una necessitat.
- Gestionar informació amb una base de dades i big data.
- Simular escenaris amb l'ajuda de la IA analitzant de forma crítica la informació gestionada.
- Dissenyar aplicacions informàtiques que resolguin un problema quotidià i gestionar-les amb plaques controladores.

CE5 Aprofitar i emprar de manera responsable les possibilitats de les eines digitals, adaptant les a les seves necessitats, configurant-les i aplicant-hi coneixements interdisciplinaris, per a la resolució de tasques d'una manera més eficient.

CA5.1 Resoldre tasques proposades de manera eficient mitjançant l'ús i configuració de diferents aplicacions i eines digitals, aplicant coneixements interdisciplinaris amb autonomia.

- Utilitzar simuladors mecànics, elèctrics, electrònics o pneumàtics de manera autònoma per resoldre projectes tecnològics.
- Integrar coneixements d'altres matèries en els projectes de manera eficient.

CE6 Analitzar processos tecnològics, tenint en compte el seu impacte en la societat i l'entorn i aplicant criteris de sostenibilitat i accessibilitat, per fer un ús ètic i responsable, des del punt de vista ecològic i social, de la tecnologia.

CA6.1 Fer un ús responsable de la tecnologia, mitjançant l'anàlisi i aplicació de criteris de sostenibilitat i accessibilitat en la selecció de materials i en el seu disseny, com també en els processos de fabricació de productes tecnològics, minimitzant l'impacte negatiu en la societat i en el planeta.

- Analitzar i aplicar criteris de sostenibilitat i ergonomia en els processos de disseny i fabricació de productes, fent servir materials propers i accessibles.
- Complir les normes de prevenció de riscs al taller durant la fabricació de productes tecnològics.
- Optimitzar els recursos disponibles i evitar el desaprofitament de materials al taller.
- Incorporar principis de disseny ecològic en el procés de fabricació de productes tecnològics en aspectes com la modularitat per facilitar la separació de residus, l'eficiència energètica, la durabilitat del producte o la reutilització de components, entre d'altres.

CA6.2 Analitzar els beneficis que, en la cura de l'entorn, aporten l'arquitectura bioclimàtica i el transport ecològic, valorant la contribució de les tecnologies al desenvolupament sostenible.

- Analitzar l'impacte de l'arquitectura bioclimàtica en la reducció del consum energètic i de les emissions contaminats aprofitant els recursos naturals.
- Identificar els avantatges del transport ecològic en la reducció de la contaminació i de les emissions de gasos d'efecte hivernacle (GEI).
- Valorar la contribució de les tecnologies innovadores a la minimització de l'impacte mediambiental i al foment del desenvolupament sostenible.

CA6.3 Identificar i valorar la repercussió i els beneficis del desenvolupament de projectes tecnològics de caràcter social per mitjà de comunitats obertes, accions de voluntariat o projectes de servei a la comunitat.

- Analitzar els efectes positius que tenen els projectes tecnològics desenvolupats per ajudar a la societat, com els de voluntariat, serveis socials, igualtat d'oportunitats, inclusió i accessibilitat.
Metodologia i estratègies didàctiques
• Aprenentatge basat en projectes (ABP): Aquesta serà la metodologia central. Els alumnes s'enfrontaran a reptes que requeriran la investigació, el disseny, la construcció i la presentació de solucions. • Treball cooperatiu: Fomentar el treball en equip per a la resolució de problemes complexos, assignant rols i responsabilitats. • Aprenentatge actiu i manipulatiu: Les activitats de laboratori i de taller seran fonamentals. Es prioritzarà l'experimentació i la manipulació de materials i eines. • Ús de les TAC: L'ús de la tecnologia no només com a recurs, sinó com a eina de creació i aprenentatge (programació, simulacions, fulls de càlcul).
Instruments i processos d'avaluació, sistema de qualificació
Els instruments d'avaluació són els següents: • Observació directa a l'aula i al taller: Llistes de control, escales de valoració. • Projectes i Treballs pràctics: Avaluació de la planificació, execució i presentació de projectes. • Quaderns de treball i/o portafolis d'evidències: Recull de les activitats, esquemes i reflexions de l'alumne. • Proves escrites: S'utilitzaran per a avaluar coneixements teòrics fonamentals, però amb un format orientat a la resolució de problemes contextualitzats. La qualificació de l'àmbit es farà de forma global, sense desglossar-la per matèries. Es ponderarà de la següent manera: • Treball de Projectes: 10 % (avaluació del procés i del producte final, incloent-hi el disseny, la construcció, la memòria i la presentació oral). • Activitats de l'aula i de laboratori: 30 % (participació, quadern de treball, tasques i pràctiques). • Proves avaluatives: 60 % (avaluació de la comprensió de conceptes clau).
Atenció a la diversitat

• Per atendre els alumnes amb NEE i els alumnes NESE es tindrà en compte el PEP de cada un.
Elements transversals
• Es realitzaran projectes i tasques on s'hauran d'aplicar coneixements de les diferents matèries. Per exemple, un treball de recerca on hagin de desenvolupar competències TiC; lectoescriptura, comprensió de textos mitjançant lectures científiques, etc.
Activitats complementàries
• Documentales educativos: "El món de la cèl·lula"; "L'electricitat" i "Les reaccions químiques".
Pla de seguiment
• Amb les qualificacions de tasques i proves, es podrà fer un seguiment del procés d'aprenentatge individual de cada alumne, podent incloure mesures addicionals per tal de millorar aquest.
Pla de recuperació
• Els alumnes que tenen pendents de cursos anteriors les matèries incloses dins l'Àmbit Científic-Tecnològic (Biologia i Geologia, Física i Química, Matemàtiques, Tecnologia i Digitalització), hauran d'aprovar la primera i la segona avaluació de l'ACT per recuperar aquestes assignatures.
Revisió i millora
• Es farà una anàlisi dels resultats després de cada avaluació, amb l'objectiu d'aplicar propostes de millores. Si cal, es podrà modificar la programació didàctica per tal d'aconseguir millorar els resultats.

2.2.2. Àmbit Sociolingüístic

Segons el referència al Decret 42/2025 de les Illes Balears, i en la normativa per a les programacions didàctiques, aquí teniu una proposta per a l'àmbit Sociolingüístic del Programa de Diversificació Curricular (PDC) per a 4t d'ESO.
L'àmbit sociolingüístic integra els sabers bàsics de la llengua catalana, la llengua castellana i les ciències socials. La programació s'enfoca a ser interdisciplinària.

1. Competències específiques i criteris d'avaluació.

Les competències clau s'aborden de manera global, centrant-se en la capacitat de l'alumnat per comprendre, analitzar i expressar-se en diferents contextos socials i culturals. En termes generals, per a les matèries que composen l'àmbit sociolingüístic inclouen les competències següents:

- Comprensió i anàlisi de textos: Comprendre i analitzar textos de diferents tipologies (narratius, expositius, argumentatius), formats (digital, imprès) i intencionalitats, per extreure'n informació rellevant i construir coneixement.
- Expressió oral i escrita: Produir textos orals i escrits de manera coherent, correcta i adequada a la situació comunicativa, utilitzant els registres i la varietat lingüística apropiats.
- Coneixement històric i social: Entendre els processos històrics i els fenòmens socials que han modelat el món actual, valorant el patrimoni cultural i la diversitat, i adoptant una postura crítica davant la informació.
- Pensament crític i argumentació: Desenvolupar la capacitat d'argumentar opinions de manera fonamentada, d'avaluar la fiabilitat de les fonts d'informació i de debatre respectuosament.
- Interculturalitat i diversitat: Reconèixer i valorar la pluralitat lingüística i cultural de les Illes Balears i del món, i fomentar actituds de respecte i empatia cap a les diferents cultures i formes de vida.

Competències específiques i criteris d'avaluació de 4t curs: Llengua castellana

- CE 1 Descriure i apreciar la diversitat lingüística del món a partir del reconeixement de les llengües dels alumnes i la realitat plurilingüe i pluricultural d'Espanya, analitzant l'origen i desenvolupament sociohistòric de les seves llengües i les característiques de les principals varietats dialectals de l'espanyol, per afavorir la reflexió interlingüística, combatre els estereotips i prejudicis lingüístics i valorar aquesta diversitat com a font de riquesa cultural.
    - CA 1.2 Identificar i qüestionar prejudicis i estereotips lingüístics adoptant una actitud de respecte i valoració de la riquesa cultural, lingüística i dialectal, a partir de l'anàlisi de la diversitat lingüística en l'entorn social pròxim i de l'exploració i reflexió entorn dels fenòmens del contacte entre llengües i de la indagació dels drets lingüístics individuals i col·lectius.

- CE 2 Comprendre i interpretar textos orals i multimodals recollint el sentit general i la informació més rellevant, identificant el punt de vista i la intenció de l'emissor i valorant la seva fiabilitat, la seva forma i el seu contingut, per construir coneixement, per formar-se opinió i per eixamplar les possibilitats de gaudi i oci.

- CA 2.2 Valorar la forma i el contingut de texts orals i multimodals d'una certa complexitat, avaluant-ne la qualitat, la fiabilitat i la idoneïtat del canal utilitzat, com també l'eficàcia dels procediments comunicatius emprats.

- CE 3 Produir textos orals i multimodals amb fluïdesa, coherència, cohesió i registre adequat, ateses les convencions pròpies dels diferents gèneres discursius, i participar en interaccions orals amb actitud cooperativa i respectuosa, tant per construir coneixement i establir vincles personals com per intervenir de manera activa i informada en diferents contexts socials.
  - CA 3.2 Participar de manera activa i adequada en interaccions orals informals, en el treball en equip i en situacions orals formals de caràcter dialogat, amb actituds d'escolta activa i estratègies de cooperació conversacional i cortesia lingüística.

- CE 4 Comprendre, interpretar i valorar textos escrits, amb sentit crític i diferents propòsits de lectura, reconeixent el sentit global i les idees principals i secundàries, identificant la intenció de l'emissor, reflexionant sobre el contingut i la forma i avaluant-ne la qualitat i la fiabilitat, per donar resposta a necessitats i interessos comunicatius diversos i per construir coneixement.
  - CA 4.2 Valorar críticament el contingut i la forma de texts d'una certa complexitat avaluant-ne la qualitat i fiabilitat, com també l'eficàcia dels procediments lingüístics emprats.

- CE 5 Produir textos escrits i multimodals coherents, cohesionats, adequats i correctes ateses les convencions pròpies del gènere discursiu triat, per construir coneixement i per donar resposta de manera informada, eficaç i creativa a demandes comunicatives concretes.
  - CA 5.2 Incorporar procediments per enriquir els texts atenent aspectes discursius, lingüístics i d'estil, amb precisió lèxica i correcció ortogràfica i gramatical.

- CE 7 Seleccionar i llegir de manera progressivament autònoma obres diverses com a font de plaer i coneixement, configurant un itinerari lector que evolucioni quant a diversitat, complexitat i qualitat de les obres, i compartir experiències de lectura per construir la pròpia identitat lectora i per gaudir de la dimensió social de la lectura.
  - CA 7.1 Llegir de manera autònoma texts seleccionats en funció dels propis gusts, interessos i necessitats, i deixar constància del progrés del propi

itinerari lector i cultural explicant els criteris de selecció de les lectures, les formes d'accés a la cultura literària i l'experiència de lectura.
    - CA 7.2 Compartir l'experiència de lectura en suports diversos relacionant el sentit de l'obra amb la pròpia experiència biogràfica, lectora i cultural.

- CE 8 Llegir, interpretar i valorar obres o fragments literaris del patrimoni nacional i universal, utilitzant un metallenguatge específic i mobilitzant l'experiència biogràfica i els coneixements literaris i culturals que permetin establir vincles entre texts diversos i amb altres manifestacions artístiques per conformar un mapa cultural, eixamplar les possibilitats de gaudi de la literatura i crear textos d'intenció literària.
    - CA 8.2 Establir de manera progressivament autònoma vincles argumentats entre els texts llegits i altres texts escrits, orals o multimodals, com també altres manifestacions artístiques i culturals en funció de temes, tòpics, estructures, llenguatge i valors ètics i estètics, mostrant la implicació i la resposta personal del lector en la lectura.
    - CA 8.3 Crear texts personals o col·lectius amb intenció literària i consciència d'estil, en diferents suports i amb ajuda d'altres llenguatges artístics i audiovisuals, a partir de la lectura d'obres o fragments significatius en els quals s'emprin les convencions formals dels diversos gèneres i estils literaris.

- CE 9 Mobilitzar el coneixement sobre l'estructura de la llengua i els seus usos, per reflexionar de manera progressivament autònoma sobre les eleccions lingüístiques i discursives, amb la terminologia adequada, desenvolupar la consciència lingüística, augmentar el repertori comunicatiu i millorar les destreses tant de producció oral i escrita com de comprensió i interpretació crítica.
    - CA 9.1 Revisar els texts propis de manera progressivament autònoma i fer propostes de millora argumentant els canvis a partir de la reflexió metalingüística i interlingüística amb el metallenguatge específic.
    - CA 9.2 Explicar i argumentar la interrelació entre el propòsit comunicatiu i les eleccions lingüístiques de l'emissor, com també els seus efectes en el receptor, utilitzant el coneixement explícit de la llengua i el metallenguatge específic.
    - CA 9.3 Formular generalitzacions sobre alguns aspectes del funcionament de la llengua a partir de l'observació, la comparació i transformació d'enunciats, com també de la formulació d'hipòtesis i la recerca de contraexemples, utilitzant el metallenguatge específic i consultant de manera progressivament autònoma diccionaris, manuals i gramàtiques.

- CE 10 Posar les pròpies pràctiques comunicatives al servei de la convivència democràtica, la resolució dialogada dels conflictes i la igualtat de drets de totes les persones, utilitzant un llenguatge no discriminatori i bandejant els abusos de poder a través de la paraula per afavorir un ús no tan sols eficaç sinó també ètic i democràtic del llenguatge.
    - CA 10.1 Identificar i bandejar els usos discriminatoris de la llengua, els abusos de poder a través de la paraula i els usos manipuladors del llenguatge a partir de la reflexió i l'anàlisi dels elements lingüístics, textuals i discursius utilitzats, com també dels elements no verbals de la comunicació.
    - CA 10.2 Utilitzar estratègies per a la resolució dialogada dels conflictes i la recerca de consensos, tant en l'àmbit personal com educatiu i social.

Competències específiques i criteris d'avaluació de 4t curs: Llengua catalana

- CE 1 Descriure i apreciar la diversitat lingüística del món a partir del reconeixement de les llengües dels alumnes i la realitat plurilingüe i pluricultural d'Espanya, amb especial atenció als territoris de parla catalana, analitzant l'origen i desenvolupament sociohistòric de les seves llengües i les característiques de les principals varietats dialectals del català, per afavorir la reflexió interlingüística, combatre els estereotips i prejudicis lingüístics, i posar en valor aquesta diversitat com a font de riquesa cultural.
    - CA 1.2 Identificar i qüestionar prejudicis i estereotips lingüístics adoptant una actitud de respecte i valoració de la riquesa cultural, lingüística i dialectal, a partir de l'anàlisi de la diversitat lingüística en l'entorn social pròxim, de l'exploració i reflexió entorn els fenòmens del contacte entre llengües, i de la indagació dels drets lingüístics individuals i col·lectius.

- CE 2 Comprendre i interpretar texts orals i multimodals recollint el sentit general i la informació més rellevant, identificant el punt de vista i la intenció de l'emissor i valorant-ne la fiabilitat, la forma i el contingut, per construir coneixement, formar-se opinió i eixamplar les possibilitats de gaudi i oci.
    - CA 2.2 Valorar la forma i el contingut de texts orals i multimodals d'una certa complexitat, avaluant-ne la qualitat, la fiabilitat i la idoneïtat del canal utilitzat, com també l'eficàcia dels procediments comunicatius emprats.

- CE 3 Produir texts orals i multimodals amb fluïdesa, coherència, cohesió i registre adequat, ateses les convencions pròpies dels diferents gèneres discursius, i participar en interaccions orals amb actitud cooperativa i respectuosa, tant per

construir coneixement i establir vincles personals com per intervenir de manera activa i informada en diferents contexts socials.
    - CA 3.2 Participar de manera activa i adequada en interaccions orals informals, en el treball en equip i en situacions orals formals de caràcter dialogat, amb actituds d'escolta activa i estratègies de cooperació conversacional i cortesia lingüística.

- CE 4 Comprendre, interpretar i valorar, amb sentit crític i diferents propòsits de lectura, el sentit global i les idees principals i secundàries del text, identificant la intenció de l'emissor, reflexionant sobre el contingut i la forma i avaluant-ne la qualitat i fiabilitat, per donar resposta a necessitats i interessos comunicatius diversos i construir coneixement.
    - CA 4.2 Valorar la forma i el contingut de texts senzills avaluant-ne la qualitat, la fiabilitat i idoneïtat del canal utilitzat, com també l'eficàcia dels procediments comunicatius emprats.

- CE 5 Produir texts escrits i multimodals coherents, cohesionats, adequats i correctes ateses les convencions pròpies del gènere discursiu triat, per construir coneixement i per donar resposta de manera informada, eficaç i creativa a demandes comunicatives concretes.
    - CA 5.2 Incorporar procediments bàsics per enriquir els texts, atenent aspectes discursius, lingüístics i d'estil, amb precisió lèxica i correcció ortogràfica i gramatical.

- CE 7 Seleccionar i llegir de manera progressivament autònoma obres diverses com a font de plaer i coneixement, configurant un itinerari lector que evolucioni quant a diversitat, complexitat, actualitat i qualitat de les obres, i compartir experiències de lectura per construir la pròpia identitat lectora i per gaudir de la dimensió social de la lectura.
    - CA 7.1 Triar i llegir texts a partir de preseleccions guiant-se pels propis gustos, interessos i necessitats i deixant constància del propi itinerari lector i de l'experiència de lectura.
    - CA 7.2 Compartir l'experiència de lectura en suports diversos relacionant el sentit de l'obra amb la pròpia experiència biogràfica i lectora.

- CE 8 Llegir, interpretar i valorar obres o fragments literaris de la literatura catalana i universal, utilitzant un metallenguatge específic i mobilitzant l'experiència biogràfica i els coneixements literaris i culturals que permetin establir vincles entre texts diversos i amb altres manifestacions artístiques per

conformar un mapa cultural, eixamplar les possibilitats de gaudi de la literatura i crear texts d'intenció literària.

- CA 8.2 Establir de manera guiada vincles argumentats entre els texts llegits i altres texts escrits, orals o multimodals, com també amb altres manifestacions artístiques i culturals en funció de temes, tòpics, estructures, llenguatge i valors ètics i estètics, mostrant la implicació i la resposta personal del lector en la lectura.
- CA 8.3 Crear texts personals o col·lectius amb intenció literària i consciència d'estil, en diferents suports i amb ajuda d'altres llenguatges artístics i audiovisuals, a partir de la lectura d'obres o fragments significatius en els quals s'emprin les convencions formals dels diversos gèneres i estils literaris.

- CE 9 Mobilitzar el coneixement sobre l'estructura de la llengua i els seus usos i reflexionar de manera progressivament autònoma sobre les eleccions lingüístiques i discursives, amb la terminologia adequada, per desenvolupar la consciència lingüística, per augmentar el repertori comunicatiu i per millorar les destreses tant de producció oral i escrita com de comprensió i interpretació crítica.
  - CA 9.1 Revisar els textos propis de manera guiada i fer propostes de millora argumentant els canvis a partir de la reflexió metalingüística i interlingüística i amb un metallenguatge específic.
  - CA 9.2 Explicar i argumentar la interrelació entre el propòsit comunicatiu i les eleccions lingüístiques de l'emissor, com també els seus efectes en el receptor, utilitzant el coneixement explícit de la llengua i un metallenguatge específic.
  - CA 9.3 Formular generalitzacions sobre aspectes bàsics del funcionament de la llengua a partir de l'observació, la comparació i la transformació d'enunciats, com també de la formulació d'hipòtesis i la recerca de contraexemples utilitzant un metallenguatge específic i consultant de manera guiada diccionaris, manuals i gramàtiques.

- CE 10 Posar les pròpies pràctiques comunicatives al servei de la convivència democràtica, la resolució dialogada dels conflictes i la igualtat de drets de totes les persones, utilitzant un llenguatge no discriminatori i bandejant els abusos de poder a través de la paraula per afavorir un ús no tan sols eficaç sinó també ètic i democràtic del llenguatge.
  - CA 10.1 Identificar i bandejar els usos discriminatoris de la llengua, els abusos de poder a través de la paraula i els usos manipuladors del llenguatge a partir de la reflexió i l'anàlisi dels elements lingüístics,

textuals i discursius utilitzats, com també dels elements no verbals que regeixen la comunicació entre les persones.
    - CA 10.2 Utilitzar estratègies per a la resolució dialogada dels conflictes i la cerca de consensos tant en l'àmbit personal com educatiu i social.

Competències específiques i criteris d'avaluació de 4t curs: Socials.

- CE 1 Cercar, seleccionar, tractar i organitzar informació sobre temes rellevants del present i del passat, usant críticament fonts històriques i geogràfiques, per adquirir coneixements, elaborar i expressar continguts en diversos formats.
    - CA 1.1 Elaborar continguts propis en diferents formats, mitjançant aplicacions i estratègies de recollida i representació de dades més complexes, usant i contrastant críticament fonts fiables, tant analògiques com digitals, del present i de la història contemporània, identificant la desinformació i la manipulació.
    - CA 1.2 Establir connexions i relacions entre els coneixements i informacions adquirits, elaborant síntesis interpretatives i explicatives, mitjançant informes, estudis o dossiers informatius, que reflecteixin un domini i consolidació dels continguts tractats.
    - CA 1.3 Transferir adequadament la informació i el coneixement per mitjà de narracions, pòsters, presentacions, exposicions orals, mitjans audiovisuals i altres productes.

- CE 2 Indagar, argumentar i elaborar productes propis sobre problemes geogràfics, històrics i socials que resultin rellevants actualment, des del local al global, per desenvolupar un pensament crític, respectuós amb les diferències, que contribueixi a la construcció de la pròpia identitat i a enriquir el patrimoni comú.
    - CA 2.1 Generar productes originals i creatius mitjançant la reelaboració de coneixements previs a través d'eines de recerca que permetin explicar problemes presents i passats de la humanitat a distintes escales temporals i espacials, del local al global, utilitzant conceptes, situacions i dades rellevants.
    - CA 2.2 Produir i expressar judicis i arguments personals i criteris de forma oberta i respectuosa, fent patent la pròpia identitat i enriquint el patrimoni comú en el context del món actual, els seus reptes i els seus conflictes, des d'una perspectiva sistèmica i global.

- CE 3 Conèixer els principals desafiaments als quals s'han enfrontat diferents societats al llarg del temps, identificant les causes i conseqüències dels canvis produïts i els problemes als quals s'enfronten en l'actualitat, mitjançant el

desenvolupament de projectes de recerca i l'ús de fonts fiables, per realitzar propostes que contribueixin al desenvolupament sostenible.
    - CA 3.3 Utilitzar seqüències cronològiques complexes en les que identificar, comparar i relacionar fets i processos en diferents períodes i llocs històrics (simultaneïtat, durada, causalitat) utilitzant termes i conceptes específics de l'àmbit de la història i la geografia.
    - CA 3.4 Analitzar processos de canvi històric i comparar casos de la història i la geografia a través de l'ús de fonts d'informacions diverses, tenint en compte transformacions de curta i llarga durada (conjuntura i estructura), les continuïtats i permanències en diferents períodes i llocs.

- CE 5 Analitzar de manera crítica plantejaments històrics i geogràfics explicant la construcció dels sistemes democràtics i els principis constitucionals que regeixen la vida en comunitat, així com assumint els deures i drets propis del nostre marc de convivència, per promoure la participació ciutadana i la cohesió social.
    - CA 5.1 Conèixer, valorar i exercir responsabilitats, drets i deures i actuar en favor del seu desenvolupament i afirmació a través del coneixement del nostre ordenament jurídic i constitucional, de la comprensió i posada en valor de la nostra memòria democràtica i dels aspectes fonamentals que la conformen, de la contribució dels homes i dones a aquesta, i la defensa dels nostres valors constitucionals.

- CE 7 Identificar els fonaments que sostenen les nostres identitats col·lectives i les dels altres, a través del coneixement i la valoració del patrimoni material i immaterial que compartim per tal de conservar-lo i respectar els sentiments de pertinença, així com per afavorir processos que contribueixin a la cohesió o solidaritat territorial amb vista als valors de l'europeisme i la Declaració Universal de Drets Humans.
    - CA 7.1 Reconèixer els trets que van conformant la identitat pròpia i dels altres, la riquesa de les identitats múltiples en relació amb diferents escales espacials, a través de la investigació i l'anàlisi dels seus fonaments geogràfics, històrics, artístics, ideològics i lingüístics, i el reconeixement de les seves expressions culturals.
    - CA 7.2 Conèixer i contribuir a conservar el patrimoni material i immaterial comú, respectant els sentiments de pertinença i adoptant compromisos amb principis i accions orientades a la cohesió i la solidaritat territorial de la comunitat política, els valors de l'europeisme i de la Declaració Universal dels Drets Humans.

- CE 9 Conèixer i valorar la importància de la seguretat integral ciutadana en la cultura de convivència nacional i internacional, reconeixent la contribució de l'Estat, les seves institucions i altres entitats socials a la ciutadania global, a la pau, a la cooperació internacional i al desenvolupament, per promoure la consecució d'un món més segur, solidari, sostenible i just.
    - CA 9.1 Interpretar i explicar de manera argumentada la connexió d'Espanya amb els grans processos històrics de l'època contemporània, valorant el que han suposat per a la vostra evolució i assenyalant les aportacions dels seus habitants al llarg de la història, així com les aportacions de l'Estat i les seves institucions a la cultura europea i mundial.
    - CA 9.2 Contribuir a la consecució d'un món més segur, just, solidari i sostenible, a través de l'anàlisi dels principals conflictes del present i el reconeixement de les institucions de l'Estat i de les associacions civils que garanteixen la seguretat integral i la convivència social, així com els compromisos internacionals del nostre país en favor de la pau, la seguretat, la cooperació, la sostenibilitat, els valors democràtics i els Objectius de Desenvolupament Sostenible.

2. Sabers bàsics

Aquest àmbit es treballa de manera integrada, connectant els sabers de les diferents matèries que es treballen a ALS. La metodologia es basa en projectes i en la resolució de reptes que integren els continguts de les tres matèries.

Sabers bàsics seleccionats de quart curs (Castellà)

- Diferències entre plurilingüisme i diversitat dialectal.
- Aproximació a les llengües de signes.
- Iniciació a la reflexió interlingüística, a la reflexió de les llengües i els estats, les llengües oficials i els factors que les condicionen, llengües minoritàries.
- Estratègies d'identificació de prejudicis i estereotips lingüístics i exploració de maneres d'evitar-los.
- La realitat sociolingüística d'Espanya.
- Contacte entre llengües i fenòmens que se'n deriven.
- El marc normatiu de les llengües d'Espanya.

COMUNICACIÓ
Context:

- Grau de formalitat de la situació.

- Caràcter públic o privat.
- Distància social entre els interlocutors.
- Propòsits comunicatius.
- Interpretació d'intencions.
- Canal de comunicació.
- Elements no verbals de la comunicació.
- Funcions del llenguatge.

Gèneres discursius:

- Seqüències textuals bàsiques expositives, argumentatives i seqüències mixtes.
- Pragmàtica lingüística. Propietats textuals: coherència, cohesió, adequació i correcció.
- Gèneres discursius propis de l'àmbit personal, amb especial atenció als actes de parla que amenacen la imatge de l'interlocutor; la discrepància, la queixa, l'ordre i la reprovació...
- Gèneres discursius propis de l'àmbit educatiu: esquemes, resums, treballs, presentacions orals...
- Gèneres discursius propis de l'àmbit social: xarxes socials i mitjans de comunicació; etiqueta digital; riscs de desinformació, manipulació i vulneració de la privacitat en la xarxa.
- Gèneres discursius propis de l'àmbit social: xarxes socials i mitjans de comunicació; etiqueta digital; riscs de desinformació, manipulació i vulneració de la privacitat en la xarxa. Les notícies falses. Anàlisi de la imatge, l'autoimatge i dels elements paratextuals en els textos icònico-verbals i multimodals, la publicitat; els gèneres periodístics.
- Gèneres discursius propis de l'àmbit professional: el currículum vitae, el videocurrículum, la carta de motivació, entrevista de treball...

Processos:

- Interacció oral i escrita de caràcter formal. Cooperació conversacional i cortesia lingüística. Escolta activa, assertivitat, empatia i resolució dialogada dels conflictes. Prendre i deixar la paraula.
- Comprensió oral. Sentit global del text i de la relació entre les seves parts. Selecció i retenció de la informació rellevant. Intenció de l'emissor. Detecció dels usos discriminatoris del llenguatge verbal i no verbal amb especial èmfasi en la perspectiva de gènere. Valoració de la forma i el contingut del text.
- Producció oral formal. Planificació i recerca d'informació. Textualització i revisió. Adequació a l'audiència i al temps d'exposició. Elements no verbals. Trets discursius i lingüístics de l'oralitat formal. La deliberació oral argumentada i la creació de textos expositius i argumentatius.

- Comprensió lectora. Sentit global del text. Relació entre parts. La intenció oculta de l'emissor, els missatges subliminals. Detecció i anàlisi d'usos discriminatoris del llenguatge verbal i icònic. Valoració de la forma i el contingut del text.
- Usos de l'escriptura per a l'organització del pensament: presa de notes, esquemes, mapes conceptuals, definicions, resums, etc.
- Alfabetització mediàtica i informacional. Recerca i selecció de la informació amb criteris de fiabilitat, qualitat i pertinència.
- Anàlisi, valoració, reorganització i síntesi de la informació d'esquemes propis i transformació en coneixement.
- Comunicació i difusió creativa i respectuosa amb la propietat intel·lectual.
- Ús de plataformes virtuals per a la realització de projectes escolars.

Reconeixement i ús discursiu dels elements lingüístics:

- L'expressió de la subjectivitat en textos de caràcter expositiu i argumentatiu. Identificació i ús de les variacions de les formes díctiques en relació amb les situacions de comunicació i altres marques de modalització.
- Recursos lingüístics per mostrar la implicació de l'emissor en els texts: formes de dixi (personal, temporal i espacial) i procediments de modalització.
- Recursos lingüístics per l'adequació del registre a la situació de comunicació. En contextos personals, acadèmics, socials i professionals.
- Mecanismes de cohesió. Connectors textuals distributius, d'ordre, contrast, explicació, causa, conseqüència, condició i hipòtesi. Mecanismes de referència interna gramaticals (substitucions pronominals i adverbials) i lèxics (repeticions, sinònims, hiperònims i el·lipsis).
- Ús coherent de les formes verbals als textos. Correlació temporal a diferents estructures oracionals i en el discurs relatat.
- Correcció lingüística i revisió ortogràfica i gramatical dels texts. Ús de diccionaris, manuals de consulta i de correctors ortogràfics en suport analògic o digital.
- Els signes bàsics de puntuació com a mecanisme organitzador del text escrit. La seva relació amb el significat.

EDUCACIÓ LITERÀRIA

Lectura autònoma:

- Criteris i estratègies per a la selecció d'obres variades a partir de l'exploració guiada de la biblioteca virtual, i exploració autònoma de la biblioteca escolar i pública disponible.
- Estratègies per a la presa de consciència i verbalització argumentada dels propis gusts i identitat lectora.
- Participació activa en actes culturals vinculats amb el circuit literari lector.

- Expressió de l'experiència lectora, amb suport d'exemples i fent servir, progressivament, un metallenguatge específic de diferents formes d'apropiació i recreació.
- Estratègies de mobilització de l'experiència personal, lectora i cultural per establir vincles de manera argumentada entre l'obra llegida i aspectes de l'actualitat, així com amb altres textos i manifestacions artístics i culturals.
- Estratègies per a la recomanació entre iguals, oral i escrita, de les lectures en suports variats, i adscripció de manera bàsica de les obres als gèneres i subgèneres literaris.

Lectura guiada:

- Estratègies per a la construcció compartida de la interpretació de les obres a través de converses literàries, amb la incorporació progressiva de metallenguatge específic.
- Relació entre els elements constitutius del gènere literari i la construcció del sentit de l'obra. Anàlisi bàsica del valor dels recursos expressius i dels seus efectes en la recepció.
- Relació i comparació dels texts llegits amb altres texts orals, escrits i multimodals, així com altres manifestacions artístiques i culturals i amb les noves formes de ficció en funció de temes, tòpics, estructures i llenguatges.
- Estratègies per interpretar obres i fragments literaris a partir de la integració dels diferents aspectes analitzats amb interès pels valors culturals, ètics i estètics presents als textos.
- Lectura expressiva, dramatització i recitació dels texts atesos els processos de comprensió, apropiació i oralització implicats.
- Creació de texts a partir de l'apropiació de les convencions del llenguatge literari i en referència a models donats (imitació, transformació, continuació, etc.).
- Manifestacions artístiques literàries i de diferents tipus (musicals, pictòriques, etc.).
- Recursos expressius. Figures retòriques.
- Literatura espanyola: obres i/o fragments i autors més representatius de la literatura espanyola des de la literatura medieval fins al segle XX.
- Principals moviments artístics i literaris des del segle XVI fins a l'actualitat. Apropament a autors i obres més rellevants d'aquests períodes.
- Producció escrita. Planificació. Textualització. Redacció. Revisió. Edició en diferents suports.
- Usos de l'escriptura per a l'organització del pensament: presa de notes, esquemes, mapes conceptuals, definicions, resums, etc.
- Recerca i selecció de la informació amb criteris de fiabilitat, qualitat i pertinència.
- Anàlisi, valoració, reorganització i síntesi de la informació en esquemes propis per transformar-la en coneixement.

- Comunicació i difusió creativa i respectuosa amb la propietat intel·lectual.
- Ús de plataformes virtuals per a la realització de projectes escolars.

REFLEXIÓ SOBRE LA LLENGUA

- Diferències rellevants i interseccions entre llengua oral i llengua escrita atenent aspectes sintàctics, lèxics i pragmàtics.
- Reconeixement de la llengua com a sistema i de la seva estructura profunda. El fonema i el sistema d'escriptura, les paraules, la seva organització al discurs (ordre de les paraules, components de les oracions).
- Distinció entre la forma (categoria gramatical) i la funció de les paraules (funcions sintàctiques), i coneixement dels procediments de formació de paraules. Relacions semàntiques entre paraules.
- Relació entre els esquemes semàntic i sintàctic de l'oració composta: juxtaposició, coordinació i subordinació. Observació, anàlisi i transformació d'enunciats d'acord amb aquests esquemes i ús de la terminologia sintàctica necessària. Ordre de les paraules i concordança.
- Estratègies d'ús progressivament autònom de diccionaris i manuals de gramàtica, per obtenir informació gramatical bàsica.

Sabers bàsics seleccionats de quart curs (Llengua catalana)

LES LLENGÜES I ELS SEUS PARLANTS

- Diferències entre plurilingüisme i diversitat dialectal.
- Aproximació a les llengües de signes.
- Iniciació a la reflexió interlingüística, a la reflexió de les llengües i els estats, les llengües oficials i els factors que les condicionen, llengües minoritàries.
- Estratègies d'identificació de prejudicis i estereotips lingüístics i exploració de maneres d'evitar-los.
- La realitat sociolingüística de les terres de parla catalana i d'Espanya.
- Desenvolupament social i històric de la llengua catalana.
- Anàlisi de les varietats de la llengua catalana. Factors històrics i geogràfics.Contacte entre llengües i fenòmens que se'n deriven.
- El marc normatiu de la llengua catalana i de les llengües d'Espanya.

COMUNICACIÓ

Context:

- Grau de formalitat de la situació.
- Caràcter públic o privat.
- Distància social entre els interlocutors.
- Propòsits comunicatius.

- Interpretació d'intencions.
- Canal de comunicació.
- Elements no verbals de la comunicació.
- Funcions del llenguatge.

Gèneres discursius:

- Seqüències textuals bàsiques: narratives, descriptives, dialogades, expositives, etc.
- Propietats textuals: coherència, cohesió, adequació i correcció.
- Gèneres discursius propis de l'àmbit personal: la conversa, la discrepància, la queixa, l'ordre i la reprovació.
- Gèneres discursius propis de l'àmbit educatiu: esquemes, resums, treballs, presentacions orals, etc.
- Gèneres discursius propis de l'àmbit social: xarxes socials i mitjans de comunicació; etiqueta digital; riscs de desinformació, manipulació i vulneració de la privacitat en la xarxa; anàlisi de la imatge i elements paratextuals dels texts icònics, verbals i multimodals; la publicitat; els gèneres periodístics.
- Gèneres discursius propis de l'àmbit professional: el currículum vitae, el videocurrículum, la carta de motivació, l'entrevista de treball, etc.

Processos:

- Interacció oral i escrita de caràcter informal i formal. Prendre i deixar la paraula.
- Cooperació conversacional i cortesia lingüística.
- Escolta activa, assertivitat i resolució dialogada dels conflictes.
- Sentit global del text. Tema. Relació entre les parts. Selecció i retenció de la informació rellevant. Intenció de l'emissor. Detecció d'usos discriminatoris del llenguatge verbal i no verbal. Valoració de la forma i el contingut del text.

- Planificació i cerca d'informació. Textualització i revisió. Adequació a l'audiència i al temps d'exposició. Elements no verbals. Trets discursius i lingüístics de l'oralitat formal.
- La deliberació oral argumentada.
- Sentit global del text. Relació entre les parts. La intenció de l'emissor. Detecció d'usos discriminatoris del llenguatge verbal i icònic. Valoració de la forma i el contingut del text.
- Producció escrita. Planificació. Textualització. Redacció. Revisió. Edició en diferents suports.
- Presa de notes, esquemes, mapes conceptuals, definicions, resums, etc.
- Recerca i selecció de la informació amb criteris de fiabilitat, qualitat i pertinència.
- Anàlisi, valoració, reorganització i síntesi de la informació en esquemes propis i transformació en coneixement.
- Comunicació i difusió creativa i respectuosa amb la propietat intel·lectual.

- Utilització de plataformes virtuals per a la realització de projectes escolars.

Reconeixement i ús discursiu dels elements lingüístics:

- Recursos lingüístics per mostrar la implicació de l'emissor en els texts: formes de dixi (personal, temporal i espacial) i procediments de modalització.
- Recursos lingüístics per tal d'adequar el registre a la situació de comunicació. Mecanismes de cohesió. Connectors textuals temporals, explicatius, d'ordre i de contrast. Mecanismes de referència interna gramaticals (substitucions pronominals i adverbials) i lèxics (repeticions, sinònims, hiperònims i el·lipsis).
- Correcció lingüística i revisió ortogràfica i gramatical dels texts. Ús de diccionaris, manuals de consulta i de correctors ortogràfics en suport analògic o digital.
- Els signes bàsics de puntuació com a mecanisme organitzador del text escrit. La seva relació amb el significat.

EDUCACIÓ LITERÀRIA

Lectura autònoma:

- Criteris i estratègies per a la selecció d'obres variades de manera orientada a partir de l'exploració guiada de la biblioteca virtual disponible, escolar i pública.
- Presa de consciència progressiva dels propis gustos i identitat lectora.
- Participació activa en actes culturals vinculats amb el circuit literari lector.
- Expressió de l'experiència lectora, amb suport d'exemples i fent servir, progressivament, un metallenguatge específic.
- Apropiació dels texts llegits a través de diferents formes de recreació.
- Mobilització de l'experiència personal i lectora com a forma d'establir vincles entre l'obra llegida i aspectes de l'actualitat, com també amb altres texts i manifestacions artístiques i culturals.
- Estratègies per a la recomanació de les lectures, en suports variats o bé oralment entre iguals.

Lectura guiada:

- Estratègies per a la construcció compartida de la interpretació de les obres a través de converses literàries, amb la incorporació progressiva de metallenguatge específic.
- Relació entre els elements constitutius del gènere literari i la construcció del sentit de l'obra.
- Anàlisi bàsica del valor dels recursos expressius i dels seus efectes en la recepció.

- Relació i comparació dels textos llegits amb altres textos, amb altres manifestacions artístiques i culturals i amb les noves formes de ficció en funció de temes, tòpics, estructures i llenguatges.
- Expressió pautada, a través de processos i suports diversificats, de la interpretació i valoració personal d'obres i fragments literaris.

- Lectura amb perspectiva de gènere.
- Lectura expressiva, dramatització i recitació dels texts atesos els processos de comprensió, apropiació i oralització implicats.
- Creació de texts a partir de l'apropiació de les convencions del llenguatge literari.
- Creació de texts a partir de models donats (imitació, transformació, continuació, etc.).
- Manifestacions artístiques literàries i de diferents tipus (musicals, pictòriques, etc.).
- Recursos expressius. Figures retòriques.
- Literatura catalana: obres i/o fragments i autors més representatius de la literatura catalana des de la literatura medieval fins al segle XX.
- Principals moviments artístics i literaris des del segle XVI fins a l'actualitat.

REFLEXIÓ SOBRE LA LLENGUA

- Diferències rellevants i interseccions entre llengua oral i llengua escrita atenent aspectes sintàctics, lèxics i pragmàtics.
- Aproximació a la llengua com a sistema i a les seves unitats bàsiques tenint en compte els diferents nivells: el so i sistema d'escriptura, les paraules (forma i significat), la seva organització en el discurs (ordre de les paraules, components de les oracions o connexió entre els significats).
- Distinció entre la forma (categoria gramatical) i la funció de les paraules (funcions sintàctiques)
- Relació entre els esquemes semàntic i sintàctic de l'oració simple i composta. Observació i transformació d'enunciats d'acord amb aquests esquemes i ús de la terminologia sintàctica necessària. Ordre de les paraules i concordança.
- Procediments d'adquisició i formació de paraules. Reflexió sobre els canvis en el seu significat, les relacions semàntiques entre paraules i els seus valors denotatius i connotatius en funció del context i el propòsit comunicatiu.
- Estratègies d'ús progressivament autònom de diccionaris i manuals de gramàtica per obtenir informació gramatical bàsica.

Sabers bàsics seleccionats de quart curs (Socials)

LA SUPERACIÓ DE LA SOCIETAT DE L'ANTIC RÈGIM. LES REVOLUCIONS NORD-AMERICANA I FRANCESA

- Trets de la societat de l'Antic Règim: la desigualtat legal, el concepte d'estament i d'absolutisme.
- Causes de la revolta nord-americana i trets fonamentals dels sistema adoptat als Estats Units d'Amèrica.

- Causes de la Revolució Francesa. La derogació de la monarquia i la divisió entre els revolucionaris (jacobins i girondins).
- L'herència de la revolució: igualtat legal, divisió de poders, sobirania nacional, fi de les restes de feudalisme, llibertat d'indústria.
- L'imperi napoleònic i el seu fracàs.

LA REVOLUCIÓ INDUSTRIAL I LES SEVES CONSEQÜÈNCIES EN EL SEGLE XIX

- L'origen britànic.
- Principals innovacions. El ferrocarril i la integració de mercats.
- Conseqüències socials de la industrialització: la proletarització. Els moviments obrers. El marxisme: la doctrina de la lluita de classes i la seva transcendència.
- La dona durant la Revolució Industrial.
- La tardana industrialització a Espanya: proteccionisme, indústria pesant al País Basc i cotó a Catalunya.

L'IMPERIALISME

- Imperialisme i industrialització. La necessitat de matèries primeres i mercats protegits.
- Principals imperis colonials i les seves colònies.
- El comerç colonial i conseqüències del colonialisme per als països africans i asiàtics.
- El peculiar cas espanyol i la pèrdua de les darreres colònies.

LA PRIMERA GUERRA MUNDIAL I LA REVOLUCIÓ RUSSA

- Causes de la I Guerra Mundial.
- Bàndols i intervenció nord-americana.
- Els tractats de pau i el nou mapa europeu.
- Les conseqüències de la guerra.
- Rússia. Del tsarisme a la URSS.

L'EUROPA D'ENTREGUERRES

- Dels feliços 20 a la crisi del 29.
- La fi del liberalisme econòmic. La solució de Keynes i New Deal.
- La crisi de la democràcia parlamentària. Trets fonamentals del feixisme i el nazisme.
- Trets fonamentals de l'evolució espanyola (1900-1939).
- L'art i les noves formes artístiques. La importància del cinema.
- La dona i la lluita pel vot femení.

LA SEGONA GUERRA MUNDIAL

- L'inici de la II Guerra Mundial.
- Un punt essencial: l'entrada nord-americana a la guerra.
- Derrota de les potències de l'eix i formació dels blocs a Europa.
- L'Holocaust.

- Estudi crític i comparatiu dels conflictes i violències de la primera meitat del segle XX.

NOU ORDRE MUNDIAL

- Les relacions internacionals.
- Concepte de guerra freda. L'OTAN.
- Reivindicació de les colònies i descolonització.
- Espanya i el seu procés de democratització. El reconeixement de la diversitat cultural i lingüística.
- El fi del bloc soviètic.

LA SITUACIÓ ACTUAL. ECONOMIA GLOBAL. COMERÇ INTERNACIONAL I DESIGUALTAT

- Proteccionisme i lliurecanvisme.
- Trets bàsics del comerç internacional. Del comerç de l'època colonial al món global.
- La problemàtica recursos-població als països menys desenvolupats.
- Els conflictes. Trets bàsics del conflicte palestino-israelià. El nou paper de Rússia i la Xina.
- La memòria democràtica. Experiències històriques doloroses del passat recent i reconeixement i reparació a les víctimes de la violència. El principi de Justícia Universal.
- Desenvolupament sostenible ambiental i social: un desafiament.
- La revolució tecnològica i de les formes de comunicació: avantatges i perills.
- La dona en el món actual i els seus desafiaments. Diversitat i igualtat de gènere. Actituds i comportaments sexistes.
- Migracions i multiculturalitat a Europa i situació a altres continents. Societats i cultures. El cas d'Espanya, transformació i aspectes polítics, econòmics, socials i culturals.
- Les formacions identitàries: ideologies, nacionalismes i moviments supranacionals. Ciutadania europea i cosmopolita.
- Drets humans avui arreu del món. El Tribunal Internacional de la Haya i els crims contra la humanitat.
- Compromís cívic i participació ciutadana. Mediació i gestió pacífica de conflictes i suport a les víctimes de la violència i del terrorisme.

SABERS BÀSICS TRANSVERSALS

- Ús específic del lèxic relatiu als àmbits històric i artístic.
- Cultura mediàtica. Tècniques i mètodes de les ciències socials: anàlisi de texts, interpretació i elaboració de mapes, esquemes i síntesis, representació de gràfics i interpretació d'imatges a través de mitjans digitals accessibles. Tecnologies de la informació geogràfica.

- Desigualtat i injustícia en el context de les Illes Balears i en el context global. Solidaritat, cohesió social i cooperació per al desenvolupament.
- Les fonts històriques com a base per a la construcció del coneixement sobre el passat contemporani. Contrast entre interpretacions d'historiadors.
- Temps històric: construcció i interpretació de línies de temps a través de la linealitat, cronologia, simultaneïtat i durada.
- Consciència històrica. Elaboració de judicis propis i argumentats davant problemes d'actualitat contextualitzats històricament. Defensa i exposició crítica dels mateixos a través de presentacions i debats.
- Interpretació del sistema capitalista des dels seus orígens fins a l'actualitat
- L'acció dels moviments feministes i sufragistes en la lluita per la igualtat de gènere. Dones rellevants de la història contemporània.
- El naixement de les noves expressions artístiques i culturals contemporànies i la seva relació amb les arts clàssiques. La diversitat cultural en el món actual.
- Respecte i conservació del patrimoni material i immaterial.
- Cohesió social i integració. Mesures i accions en favor de la igualtat i de la plena inclusió.

4t CURS:TEMPORALITZACIÓ DELS SABERS I UNITATS DE PROGRAMACIÓ

UP1. Escriure la revolució: unir la Història i la Llengua analitzant la Revolució Francesa a través dels gèneres periodístics i el diari personal.
UP2. Un món romàntic: entendre el segle XIX a través del Romanticisme, connectant les revolucions liberals amb la literatura de la passió, la llibertat i el terror.
UP3. Miralls de la Realitat: explorar el canvi de segle connectant l'expansió de l'Imperialisme, el Comerç Colonial i la Crisi del 1898 amb el sorgiment del Realisme, el Naturalisme, la Generació del 98 i la Premsa d'Investigació i Denúncia.
UP4: Llum i Avantguarda: analitzar el trencament del primer terç del segle XX connectant la Primera Guerra Mundial, la Revolució Russa i el nou mapa d'Europa amb la ruptura radical de les Avantguardes, el Modernisme i el Noucentisme.
UP5: Ombres i Llibertat: estudiar el període d'entreguerres connectant la crisi econòmica del 29, l'ascens dels feixismes, el sufragi femení i el camí cap a la Guerra Civil espanyola amb la literatura de compromís, la Segona República, la propaganda i la nova cultura de masses.
UP6: Veus de la Resistència: analitzar la Segona Guerra Mundial i l'Holocaust des de la reflexió crítica sobre la violència i els drets humans, connectant-ho amb la literatura concentracionària, els diaris personals, la memòria de la postguerra i la resistència cultural.

UP7: Un Món Global i Plural: aquí es sintetitza la Guerra Freda, la descolonització, la fi del bloc soviètic i la Transició espanyola, vinculant-ho amb la diversitat lingüística, la premsa democràtica i la literatura contemporània.
UP8: Reptes del món actual: es tancarà la programació connectant els desafiaments econòmics, geopolítics, socials i ètics del segle XXI amb l'anàlisi crítica dels discursos, la producció de textos argumentatius, l'oratòria i el compromís cívic.

3. Criteris d'avaluació i Instruments

L'avaluació ha de ser contínua i integradora, prioritzant la capacitat de l'alumne per aplicar els coneixements en la pràctica.

- Criteris d'Avaluació: Es basaran en l'assoliment de les competències específiques de l'àmbit. Es tindrà en compte la participació en activitats de grup, l'autonomia en la resolució de problemes i la qualitat dels projectes realitzats
  Es valoraran la participació activa, la capacitat de treball en equip, la creativitat i originalitat en els projectes, l'adequació lingüística i la capacitat d'argumentació.
- Instruments d'Avaluació:
  - Observació directa a l'aula: .Llistes de control i diaris de classe per avaluar la participació i les actituds.
  - Projectes, treballs pràctics i productes finals: Avaluació de la planificació, execució i presentació de projectes i productes finals
  - Instruments de coavaluació: Les comunicacions dels treballs comporten elements perquè els alumnes puguis avaluar l'aprenentatge dels seus companys, formulant ells mateixos preguntes de comprensió i reflexió al grup.
  - Carpetes d'aprenentatge i/o portfolis d'evidències: Recull de les activitats, al quadern i al classroom, esquemes i reflexions de l'alumne.
  - Proves escrites-retorn de l'aprenentatge S'utilitzaran per a avaluar coneixements teòrics fonamentals, però amb un format orientat a la resolució de problemes contextualitzats.

4. Metodologia i estratègies didàctiques

- Aprenentatge Basat en Projectes (ABP): La metodologia clau de l'àmbit, que facilita la interconnexió dels sabers i motiva l'alumnat.
- Treball cooperatiu: Fomentar el treball en equip per a la resolució de reptes i la creació de productes conjunts.
- Ús de les TAC: Eines de creació de contingut digital (editors de vídeo, programes d'àudio, blogs, etc.) i l'ús responsable de les xarxes socials.

• Aprenentatge servei: Els projectes poden tenir una finalitat social i beneficiar la comunitat. • Diversitat de fonts: Ús de materials didàctics variats: premsa, literatura, cinema, documentals, webs institucionals, etc.
Instruments i processos d'avaluació, sistema de qualificació
La qualificació de l'àmbit es farà de forma global, sense desglossar-la per matèries. Es ponderarà de la següent manera seguint els criteris d'avaluació: • Activitats d'aula i quadern 40 %: tasques avaluables i seguiment del quadern). • Proves avaluatives, treball de projectes i exposicions orals: 60 %: avaluació de les competències específiques i els sabers bàsics vinculats a través dels criteris d'avaluació. Es realitzarà a classe una retroalimentació de les proves, activitats i carpeta d'aprenentatge de l'alumnat.
Atenció a la diversitat
• Per atendre els alumnes amb NEE i els alumnes NESE es tindrà en compte el PEP de cada un, així com el Pla de Seguiment de l'alumnat nouvingut, si escau. • L'eix vertebrador de la programació és el Disseny Universal de l'Aprenentatge, proporcionant diverses opcions i mitjans per aconseguir que cada alumne progressi en el seu aprenentatge i asoleixi al manco un nivell competencial suficient
Elements transversals
• Es realitzaran projectes i tasques on s'hauran d'aplicar coneixements de les diferents matèries. Per exemple, un treball de recerca on hagin de desenvolupar competències TiC; lectoescriptura, comprensió de textos mitjançant lectures científiques, etc.
Activitats complementàries
• Tallers socioeducatius, amb la col.laboració amb el programa de l'Ajuntament de Palma Palmaeduca i en coordinació amb altres departaments didàctics, si escau. • Visites culturals i itineraris guiats pel patrimoni cultural i històric de la ciutat de Palma.
Pla de seguiment

• En aquest apartat es descriuen les accions, mesures i suports específics que tenim previstes per a l'alumnat que no va promocionar de curs, d'acord amb el pla establert en el centre. • Els alumnes de 3er D'ESO que cursen el primer any del programa de Diversificació i tenen suspès l'àmbit ALS, promocionen a 4t curs amb la matèria suspesa. I durant el 4t curs s'elabora un pla de seguiment individual de cara recuperar l'àmbit enfocat a aquelles competencies no assolides al curs anterior.
Pla de recuperació
• Les matèries pendents de cursos anteriors al Programa de diversificació curricular que no es cursin dins el programa, estaran subjectes als criteris de recuperació establerts pels departaments didàctics responsables. • Per superar l'Àmbit sociolingüístic la mitjana de les 3 avaluacions ha de ser superior a 5 • En cas que l'alumne hagi suspès l'àmbit sociolingüístic de 3er curs i passi a 4t curs amb l'àmbit pendent, haurà d'aprovar la matèria a 4t d'ESO.
Revisió i millora
• En acabar el curs es farà una autoavaluació crítica de la Programació de diversificació curricular per tal d'incorporar millores pel curs 2027/2028.

2.2. Batxillerat

2.2.1. Primer de batxillerat

2.2.1.1. Matèria A

(copiar i aferrar la mateixa estructura).

2.2.1.2. Matèria B

(copiar i aferrar la mateixa estructura).

2.2.2. Segon de batxillerat

2.2.2.1. Matèria A

(copiar i aferrar la mateixa estructura).

2.2.2.2. Matèria B

(copiar i aferrar la mateixa estructura).

3. Coordinació del departament

3.1. Coordinació horitzontal (per cursos)

- Objectiu: garantir que els diferents docents que imparteixen una mateixa matèria o àmbit en un mateix curs comparteixin criteris, metodologies i avaluació.

- Accions concretes:
    - Reunions periòdiques per revisar la programació didàctica de cada curs.
    - Establiment de criteris comuns de qualificació i d'avaluació.
    - Disseny conjunt de proves i instruments d'avaluació quan sigui possible.
    - Compartició de materials i recursos didàctics.
    - Acords per a l'atenció a la diversitat i adaptacions individuals.

3.2. Coordinació vertical (entre cursos i etapes)

- Objectiu: assegurar la progressió i coherència dels aprenentatges des de 1r d'ESO fins a 2n de Batxillerat.
- Accions concretes:
    - Revisió anual de la seqüenciació dels sabers bàsics per evitar repeticions innecessàries o buits de contingut.
    - Ajustament dels criteris d'avaluació perquè siguin gradualment més exigents i coherents amb el nivell educatiu.
    - Coordinació entre els equips docents d'ESO i de Batxillerat per enllaçar competències i sabers clau.
    - Avaluació conjunta de resultats i detecció de dificultats recurrents per millorar la transició entre etapes.

3.3. Criteris comuns de departament

- Metodologia: definició de línies metodològiques compartides (aprendre fent, treball per projectes, ús de TIC, etc.), que cada docent adapta segons la seva realitat d'aula.
- Avaluació: establiment d'un marc comú sobre:
    - Percentatges orientatius per avaluar competències, activitats, proves i projectes.
    - Tipus d'instruments utilitzats (rúbriques, exàmens, treballs, d'observació, autoavaluació).
    - Procediments per a la recuperació i millora de resultats.
- Atenció a la diversitat: definició d'actuacions generals (adaptacions metodològiques, materials de suport, reforç en petit grup, etc.).
- Elements transversals: consens sobre com treballar de manera integrada els valors, la igualtat de gènere, la sostenibilitat, la cultura digital, la inclusió i la ciutadania democràtica.

3.4. Eines i canals de coordinació

- Reunions del departament.
- Actes de reunió i documents compartits (carpetes digitals).
- Coordinació amb la CCP i amb els tutors de curs.
- Comunicació fluida amb l'EOSA i altres departaments quan calen actuacions interdisciplinàries.

3.5. Seguiment i revisió de la coordinació

- Valoració anual del funcionament del departament.
- Propostes de millora recollides en una memòria de departament.

- Introducció de modificacions a la programació didàctica del curs següent en funció dels resultats i experiències.